

ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมาย
ทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิทยานิพนธ์
ของ
ธิตยา นัครบุรี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

มีนาคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

**EFFECTS OF GUIDANCE ACTIVITY ORGANIZING BASED
ON OCCUPATIONAL CHOOSING THEORY FOR
EDUCATIONAL PURPOSES AND OCCUPATIONAL
CHOOSING OF MATTHAYOMSUKSA 4 STUDENTS**

Thitaya Natkhonburi

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education Program
in Curriculum and Learning Management**

March 2021

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวชิตยา นัศครบุรี
เรียบร้อยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประสาท เนื่องเฉลิม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจพร วรรณูปถัมภ์)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ดร.กระพั่น ศรีงาน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

.....
(ดร.พัชนี กุลทานันท์)

คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่.....

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....

ชื่อเรื่อง	ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4		
ผู้วิจัย	จิตยา นัคครบุรี		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจพร วรรณูปถัมภ์	ที่ปรึกษาหลัก	
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง	ที่ปรึกษาร่วม	
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2564

บทคัดย่อ

การจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรม 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .80 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.13/86.25

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนการตั้งเป้าหมายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

TITLE	Effects of Guidance Activity Organizing Based on Occupational Choosing Theory for Educational Purposes and Occupational Choosing of Matthayomsuksa 4 Students
AUTHOR	Thitaya Natkhonburi
THESIS ADVISORS	Assistant Professor Dr. Benchaporn Wannupatamp Major Advisor Assistant Professor Dr. Suthiap La-ongtong Co-advisor
DEGREE	Master of Education MAJOR Curriculum and Learning Management
SCHOOL	Buriram Rajabhat University YEAR 2021

ABSTRACT

The current study, “Effects of Guidance Activity Organizing Based on Occupational Choosing Theory for Educational Purposes and Occupational Choosing of Matthayomsuksa 4 Students” had the following 4 purposes. 1) To develop the lesson plans for guidance activity management to meet the efficiency criteria 80/80. 2) To compare the educational purposes and occupational choosing of the students before participating the guidance activities and after participating. 3) To study the satisfaction of the students towards guidance activities. The samples were 40 Matthayomsuksa 4 students of Prakhonchaipittayakom School who were studying in the 1st semester of academic year 2020. They were recruited through a Cluster Random Sampling. The research instruments were 6 lesson plans, a Goal Setting Assessment Form consisting 30 items with 5 rating scales and the reliability of 80, and a 10-item satisfaction questionnaire. The collected data was analyzed through mean, standard deviation, and t-test.

The results of this study were as follows:

1. The efficiency of the lesson plans were 87.13/ 86.25, which were higher than the set criteria.
2. The educational purposes and occupational choosing of the students after learning with the guidance activities was higher than before participating the activities with a statistical significance of 0.1.
3. The students were satisfied with the guidance activities at the highest level

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายท่าน ในโอกาสนี้ ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ประสาท เนืองเฉลิม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เบญจพร วรรณูปถัมภ์ ที่ปรึกษาหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุเทียบละอองทอง ที่ปรึกษาร่วม และ ดร.กระพัน ศรีงาน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางช่วยเหลือ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง รวมทั้งเสียสละเวลาทั้งกำลังกายและกำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งที่ได้รับความกรุณาจากคณาจารย์ตั้งแต่ต้น จนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกและประสานงานในการจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ภูงแก้ว อาจารย์และประจำกลุ่มวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ นางอุไรวรรณ วิเศษฤทธิ์ ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม นางสาวธารทิพย์ กนกศิลป์ครูชำนาญการพิเศษ หัวหน้างานแนะแนว โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ที่ให้ความกรุณาตรวจความเที่ยงตรงและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ คณะครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม ที่ให้ความกรุณาอนุเคราะห์ข้อมูลของโรงเรียนพร้อมทั้งกรุณาให้ความร่วมมือในการให้ข้อมูลการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณนายชาคร นัครบุรี นางภัสพร นัครบุรีและขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษา สาขาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ รุ่น 5 ที่เป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จเรียบร้อย

ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณแด่บิดามารดา บุรพจารย์ คณาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ธิตยา นัครบุรี

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพประกอบ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	5
สมมติฐานของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	9
กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	13
แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว	15
ทฤษฎีการเลือกอาชีพ	22
ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอลแลนด์ (Holland's Theory)	22
ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอก (Hoppock Composite Theory)	27
ทฤษฎีการเลือกอาชีพของซูเปอร์ (Super)	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe's of career choice theory)	31
ทฤษฎีภาพเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg's Theory)	32
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย	35
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	48
ประสิทธิภาพ.....	56
ความพึงพอใจ	60
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	62
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	70
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	70
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	70
การเก็บรวบรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	76
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	81
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	81
การวิเคราะห์ข้อมูล	81
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	82
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	87
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	87
สมมติฐานของการวิจัย	87

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
วิธีดำเนินการวิจัย.....	88
สรุปผลการวิจัย.....	89
อภิปรายผล.....	89
ข้อเสนอแนะ.....	92
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	101
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	102
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	103
หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย.....	104
ภาคผนวก ข เครื่องมือการวิจัย.....	107
โครงสร้างกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	108
ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว.....	110
แบบทดสอบความสนใจอาชีพ.....	117
แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ.....	147
แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนว ตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ.....	153
ภาคผนวก ค แบบประเมินเครื่องมือที่ใช้วิจัย.....	155
แบบประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	156

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก ง ผลการหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย.....	158
ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (กลุ่มตัวอย่าง)	159
ผลการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพก่อนและ หลังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคสนาม)	161
ผลการเปรียบเทียบคะแนนการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและ การเลือกอาชีพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษา และการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	163
ประวัติย่อของผู้วิจัย	164

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
4.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ระหว่างเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎี การเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ.....	82
4.2 วิเคราะห์ผลการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพหลังการจัดกิจกรรม แนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือก อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	83
4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพการจัดกิจกรรม แนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือก อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังจัดกิจกรรม	84
4.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	85

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจตามแนวคิดของวรูม	39
2.2 แนวคิดตามทฤษฎีของลือคและลาแรม	40
2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-efficacy) การตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (Self-set Goal) และผลการปฏิบัติงาน (Performance)	41
2.4 แสดงถึงผลการปฏิบัติงานขึ้นกับการยอมรับเป้าหมายและความยากของเป้าหมาย ..	43

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าที่สำคัญ คือ การพัฒนาคน ดังที่แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560 - 2579) ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ไว้ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) การพัฒนาคน สิ่งที่สำคัญที่สุดคือ การศึกษาดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ที่พระราชทานแก่คณะครูและนักเรียนที่ได้รับพระราชทานรางวัล ปี พ.ศ. 2524 ความตอนหนึ่งว่า “การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้าง และพัฒนาความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมและบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่เยาวชนได้อย่างครบถ้วน ล้วนพอเหมาะกันทุก ๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้น ก็จะมีพลเมืองมั่นคงของประเทศชาติไว้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปได้โดยตลอด” การผลิตกำลังคนที่ตรงกับความต้องการของ ตลาดงานและการพัฒนาประเทศ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาในระดับต่าง ๆ ที่สามารถสร้างเสริม ทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์และทักษะดิจิทัล และ สอดคล้องเชื่อมโยงกับกรอบคุณวุฒิแห่งชาติและมาตรฐานอาชีพ วิชาชีพส่งเสริมการจัดการเรียน การสอน เพื่อสร้างกำลังคนให้มีสมรรถนะตอบสนองต่อความต้องการของตลาดงานและการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รองรับพลวัตของโลกและการแข่งขันศตวรรษที่ 21 และสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : 100 - 101) การที่นักเรียนจะประสบความสำเร็จในการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตนั้น นักเรียนจำเป็นต้องมีเป้าหมาย เพราะการที่นักเรียนมีเป้าหมายที่ชัดเจนจะส่งผลให้นักเรียนรู้ แนวทางในการวางแผน มีแนวโน้มในการใช้ความพยายามในการกระทำเพื่อให้ตนเองบรรลุ เป้าหมายที่วางไว้

การตั้งเป้าหมายจึงเป็นรากฐานสำคัญสำหรับการเรียนที่มีประสิทธิภาพ โดยนักเรียน จำเป็นต้องรู้ถึงจุดประสงค์ในการศึกษา และเลือกศึกษาในวิชาที่จะนำไปสู่เป้าหมายของตนเอง นอกจากนี้ในการประกอบอาชีพจำเป็นต้องมีเป้าหมายเช่นกัน เพราะการกำหนดเป้าหมาย ในการประกอบอาชีพ และการวางแผนปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้นั้น จำเป็นต้องมี การศึกษาหาความรู้ และพัฒนาทักษะความสามารถ ตลอดจนพิจารณาถึงบุคลิกภาพที่เหมาะสม

กับอาชีพที่เป็นเป้าหมาย จากเหตุผลข้างต้นเมื่อนักเรียนสามารถกำหนดเป้าหมายของตนเองได้ ย่อมทำให้นักเรียน มีโอกาสที่จะได้ทำงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ ซึ่งการจะทำให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไม่ใช่เรื่องง่าย จะต้องพบเจอปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ แต่ถ้านักเรียนมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและมีวินัยในตนเองที่จะทำได้เพื่อ ไปสู่ชัยชนะที่วาดฝันไว้ไม่ว่าจะเจอกับปัญหาและอุปสรรคใดๆ นักเรียนก็จะสามารถฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคนั้นไปได้ การตั้งเป้าหมายจึงเป็นพลังผลักดันให้นักเรียนสร้างวินัยในการปฏิบัติตนให้ฟันฝ่าปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการพิจารณาตนเองว่าต้องพัฒนาตนเองในเรื่องใดบ้างเพื่อให้มีศักยภาพเพียงพอที่จะทำให้เป้าหมายนั้นบรรลุผลสำเร็จการทำให้ตนเองประสบผลสำเร็จในชีวิตนั้นต้องตระหนักอยู่เสมอว่า “ชีวิตเราเป็นผู้เลือกเส้นทางในการดำเนินชีวิตเอง” การเริ่มต้นค้นหาว่านักเรียนต้องการอะไรเป็นการตระหนักในเป้าหมายที่นักเรียนอยากจะมี และอยากจะเป็นในอนาคต ซึ่งการจัดประสบการณ์แนะแนวส่งเสริมด้านการศึกษาและอาชีพ จะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักการตั้งเป้าหมาย ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญเพราะการค้นพบว่าตนเองชอบอะไร ต้องการอะไร เป็นจุดเริ่มต้นที่จะกำหนดเป้าหมายของชีวิตได้ (อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์, 2549 : 16)

การแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่ช่วยให้นักเรียน ได้รู้จักเข้าใจรักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น คิดเป็น ใช้ชีวิตเป็น สามารถตัดสินใจ และวางแผนการศึกษาอาชีพ และปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดให้สถานศึกษาต้องจัดบริการและกิจกรรมแนะแนวให้แก่ นักเรียนทุกคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554 : 5) โดยกำหนดให้กิจกรรมแนะแนวเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมพัฒนา นักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555) ซึ่งการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของนักเรียนในด้านการศึกษา สังคม บุคลิกภาพส่วนตัวรวมถึง การวางแผนการประกอบอาชีพในอนาคต ซึ่งพัฒนาการของนักเรียนในด้านการศึกษาและอาชีพนั้นสามารถเริ่มต้นได้ตั้งแต่ที่บ้านจากคนในครอบครัวโดยการเรียนรู้ค่านิยมด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพ (อภิชาติ เศรษฐวิชัยกิจการ, 2545 : 35) เพื่อใช้เป็นส่วนประกอบหนึ่งในการวางแผนการศึกษาและอาชีพ ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) เป็นวัยที่จะต้องเริ่มคิดถึงทางเลือกอาชีพ เพื่อวางแผนและเตรียมตัวสำหรับประกอบอาชีพในอนาคตทำให้นักเรียนจำเป็นต้องค้นหาตัวตนของตนเองว่ามีความถนัด ความสนใจ ความต้องการ บุคลิกภาพและความมุ่งมั่นในชีวิตอย่างไร เพื่อที่จะได้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถวางแผนได้สอดคล้องกับสิ่งที่ตนเองเป็น และตนเองต้องการ แต่ด้วยนักเรียนวัยนี้เป็นช่วงวัยที่มีความอ่อนไหวทางอารมณ์ทำให้นักเรียนเกิดความสับสน และวุ่นวายใจในเรื่องการเลือกศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพสาเหตุหลายประการที่ทำให้นักเรียนรู้สึกเช่นนั้น มาจากการที่นักเรียนไม่เข้าใจตนเองดีพอ

ในด้านความชอบ ความถนัด ความสนใจ ระดับสติปัญญาที่แท้จริง และที่สำคัญคือ ไม่มีเป้าหมายที่แน่ชัดในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ด้วยเหตุนี้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 – ม.6) จึงควรที่จะได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพ เพื่อให้นักเรียนได้รู้จักการค้นหาค้นหาตนเอง ซึ่งเป็นพัฒนาการประจำวัยที่สำคัญมาก เป็นเครื่องหมายชี้การผ่านพ้นวัยรุ่น เพื่อเข้าสู่ผู้ใหญ่และมักเกี่ยวพันกับการปรับตัว การเลือกอาชีพ การหาอุดมคติในแง่มุมต่าง ๆ ทำให้การเลือกอาชีพเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับนักเรียนอย่างยิ่ง (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2553 : 25)

การตัดสินใจหรือทักษะการตัดสินใจ เป็นความสามารถอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่สามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา เป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดประสบการณ์ ความรู้และปัจจัยอื่น ๆ เพื่อช่วยให้ผลลัพธ์ที่เกิดจากการตัดสินใจเป็นสิ่งที่ดีที่สุดและเหมาะสมที่สุดสำหรับผู้ทำการตัดสินใจ ดังนั้น การตัดสินใจจึงมีกระบวนการที่ชัดเจน ซึ่งสามารถช่วยผู้ตัดสินใจให้ทำการตัดสินใจได้อย่างเหมาะสม ดังที่ โทลเบิร์ต (Tolbert, 1974 ; อ้างถึงในนิรินาถ แสนสา, 2557 : 2) กล่าวว่า ทฤษฎีการตัดสินใจเป็นทฤษฎีที่แสดงถึงวงจรกระบวนการตัดสินใจ โดยเริ่มจากจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ เมื่อบุคคลมีความประสงค์ที่ต้องการตัดสินใจ บุคคลนั้นก็ประสงค์จะได้รับข้อเสนอ โดยเขาจะรวบรวมข้อมูลให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจของเขา ต่อจากนั้นบุคคลก็จะพิจารณาข้อมูลที่ได้รับและพยายามนำมาประยุกต์ให้สอดคล้องกับการเลือกพิจารณาความเป็นไปได้ของทางเลือกสำหรับการทำนายผล อาจจะขึ้นอยู่กับความสำเร็จของประสบการณ์ในอดีต และระดับความปรารถนาของบุคคลนั้น ซึ่งการทำนายผลจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับสิ่งต่าง ๆ ดังนี้ คือ ประการแรก ข้อมูลที่มีอยู่ ประการที่สองลำดับขั้นตอนของค่านิยม ประการที่สาม การประเมินผลและการตัดสินใจเลือก ดังนั้น หากผู้ตัดสินใจได้รับการศึกษาและมีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับการตัดสินใจและเรื่องที่ต้องตัดสินใจ ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ และได้รับการฝึกฝนที่เหมาะสมในการตัดสินใจแล้วผลลัพธ์ที่ออกจากการตัดสินใจแต่ละครั้งก็จะเกิดประโยชน์สำหรับผู้ตัดสินใจไม่มากนักน้อย ในบางครั้งการเลือกศึกษาต่อเป็นหน้าที่ของผู้ปกครองที่ได้วางแผนไว้ให้บุตรของตนเอง หรือบางครั้งการตัดสินใจเลือกการศึกษาต่อก็เกิดขึ้น โดยอาศัยความนิยมของกลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่ ไม่ได้เกิดขึ้นจากความต้องการหรือ ความสนใจที่แท้จริงของผู้เรียน ผลที่ตามมาคือ เมื่อเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาแล้ว มีผู้เรียนส่วนหนึ่งไม่สามารถเรียนต่อไปได้ มีการลาออกกลางคันมีบางรายโดนไล่ออกเพราะผลการเรียนไม่ถึงเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งส่งผลเสียต่อทั้งจิตใจของผู้เรียนและครอบครัวทั้งยังเป็นการสิ้นเปลืองทรัพยากร เงินทองและเวลาไปโดยเปล่าประโยชน์ ปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เกิดขึ้นกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคมเช่นกัน โดยในปีการศึกษา 2563

โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม มีนักเรียนที่จะจบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 480 คน และในจำนวนนักเรียนทั้งหมดนี้ จากสถิติและข้อมูลของงานแนะแนวของโรงเรียน พบว่ามีจำนวนนักเรียนถึงร้อยละ 20 ที่ยังไม่ตัดสินใจในการศึกษาต่อ โดยเหตุผลพื้นฐานคือ ไม่รู้ว่าตนเองมีความสนใจด้านใดอย่างแท้จริง ไม่แน่ใจในความถนัดของตนเอง และไม่มีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจ (รายงานคุณภาพการศึกษา (Self Assessment Report : SAR ปี 2563 : 16 - 41)

จากปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมแนะแนวจึง ได้ศึกษาแนวทางและเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพด้วยการออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี โดยการเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวส่งเสริม ด้านการศึกษาต่อและอาชีพ โดยยึดหลักในการตั้งเป้าหมายตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์ (Holland's Theory) ซึ่งมีแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองด้านอาชีพแนวทาง สำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางอาชีพที่สมวัย และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่าง หลากหลายและมีประสิทธิภาพ โดยใช้แนวทางและวิธีการที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ทั้งด้านความสามารถ ค่านิยม ความถนัด บุคลิกภาพ ความสนใจ ตลอดจนสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แต่ละคนมีความแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและสรุปแนวทางสำคัญในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยผู้เรียนรู้จักตนเองด้านอาชีพ การจัดทำแผนกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพ และจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ รวมทั้งนำแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักโลกของอาชีพ จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับการมีงานทำและการประกอบอาชีพ ผู้วิจัยจึงได้นำหลักการแนวคิด และทฤษฎีดังกล่าวมาออกแบบและเขียนแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รู้จักการค้นหาดนและพบตนเอง เกิดการพัฒนา และบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเกิดการเรียนรู้ตามความสามารถของตนเองได้

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อให้ นักเรียนสามารถตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ชัดเจนในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพในอนาคตต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานของการวิจัย

นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม

ความสำคัญของการวิจัย

1. เป็นแนวทางพัฒนาครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ
2. ได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางสำหรับการทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 13 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น 496 คน
 - 1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนซึ่งมีนักเรียนความสามารถเป็นหน่วยสุ่ม

2. ตัวแปรที่ศึกษามีดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น การจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ

เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียน

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการวิจัยในภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2563 จำนวน 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง กำหนดเป็นช่วงถือกรกฎาคม – กันยายน 2563 โดยไม่นับเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง

4. เนื้อหาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้เนื้อหาเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมายทาง

การศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการเลือกอาชีพประกอบด้วยแนวความคิดพื้นฐาน 4 ประการดังนี้ (Holland, 1973 : 2 – 4)

4.1 บุคลิกภาพของบุคคลทั่วไปแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี งานบริการการศึกษาและสังคม งานสำนักงานและเสมียน งานจัดการและค้าขาย งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม บุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ กับแรงผลักดันส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยศักดิ์ตระกูล บิคมารดา ระดับชั้นทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนี้จะกลายเป็นความสนใจ และจากความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะ ที่ยที่สุดความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้บุคคลคิด รับรู้ และแสดงเอกลักษณ์ของตน

4.2 สิ่งแวดล้อมของบุคคลแบ่งได้เป็น 6 อย่างตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ข้างต้นเช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างนี้ถูกรอบงำโดยบุคลิกภาพ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความกดดันบางประการและโดยเหตุที่บุคลิกภาพต่างกัน ทำให้ความสนใจและความถนัดต่างกันด้วย บุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน ดังนั้น บุคคลในกลุ่มเดียวกันจึงมักจะมีอะไร ๆ คล้าย ๆ กัน

4.3 บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถของเขาทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา

4.4 พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้เมื่อเราทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมบุคคลก็จะทำให้เราทราบถึง ผลที่จะติดตามมาด้วย ซึ่งได้แก่

การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะ พฤติกรรมทางการศึกษา และสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **กิจกรรมแนะแนว** หมายถึง การจัดกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวในองค์ประกอบ 3 ด้าน คือด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม

2. **ทฤษฎีการเลือกอาชีพ** หมายถึง หลักการเลือกอาชีพของบุคคลจะเป็นของฮอลแลนด์ กระบวนการที่มีการพัฒนาตามขั้นตอน ที่เกิดการจินตนาการตามความเพ้อฝันของตนเอง บุคคลจะเกิดความสนใจในอาชีพและการพิจารณาเลือกอาชีพของตนเอง ซึ่งทฤษฎีการเลือกอาชีพที่นำไปใช้ในครั้งนี้ ยึดหลักตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ ซึ่งให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพ 6 ลักษณะ ตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ คือ 1) งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง 2) งานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) งานบริการการศึกษาและสังคม 4) งานสำนักงานและเสมียน 5) งานจัดการและค้าขาย และ 6) งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรม

3. **การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ** หมายถึง การตั้งเป้าหมายในการเรียนและเป้าหมายทางด้านอาชีพของนักเรียน เพื่อให้การเรียนประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดย มี 4 องค์ประกอบ ซึ่งการระบุถึงเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ตนต้องการ และยอมรับเป้าหมายที่ตนเองตั้งขึ้น ซึ่งควรเป็นเป้าหมายที่มีลักษณะ ดังนี้

1. มีความเฉพาะเจาะจง หมายถึง เป้าหมายมีความชัดเจนและระบุถึงสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้น
2. มีความท้าทาย หมายถึง เป้าหมายที่สูงพอเหมาะที่บุคคลจะใช้ความสามารถและความพยายามในการกระทำ เพื่อให้ตนเองบรรลุเป้าหมายที่กำหนด
3. มีความใกล้เคียงกับความเป็นจริง หมายถึง เป้าหมายที่มีความใกล้เคียงกับระดับความสามารถของบุคคลที่บุคคลจะกระทำให้ประสบความสำเร็จ

ซึ่งวัดได้จากแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

4. แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎี

การเลือกเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพเพื่อให้ผู้เรียนสามารถตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ ซึ่งองค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว มีดังนี้ ชื่อแผนการจัดกิจกรรม เรื่อง มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สมรรถนะที่สำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล บันทึกหลังการสอน ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาเป็น 12 ชั่วโมง

5. ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

ในระดับที่สูงตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้โดยประสิทธิภาพ E_1 หรือ 80 ตัวแรกคือประสิทธิภาพของ กระบวนการและ E_2 หรือ 80 ตัวหลังคือประสิทธิภาพของผลลัพธ์

80 ตัวแรกหรือ E_1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการเป็นคะแนนระหว่างเรียนด้วย กิจกรรมแนะแนวซึ่งได้จากคำร้อยละ ค่าเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนจากการทำใบงาน

80 ตัวหลัง หรือ E_2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์เป็นคะแนนหลังจากสิ้นสุดการเรียนรู้ ด้วยกิจกรรมแนะแนวซึ่งได้จากคำร้อยละ ค่าเฉลี่ยของนักเรียนทุกคนที่ทำแบบวัดการตั้งเป้าหมาย ทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ

6. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานต่อ

สภาพแวดล้อม หรือต่อการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อ แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งวัดได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจ มีลักษณะเป็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 13 ห้องเรียน รวมทั้งสิ้น จำนวน 496 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กาวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว
4. ทฤษฎีการเลือกอาชีพ
 - 4.1 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอลแลนด์ (Holland's Theory)
 - 4.2 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอก (Hoppock Composite Theory)
 - 4.3 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของซูเปอร์ (Super)
 - 4.4 ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe's of career choice theory)
 - 4.5 ทฤษฎีภาพเลือกอาชีพของกินซ์เบิร์ก (Ginzberg's Theory)
5. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย
6. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
7. ประสิทธิภาพ
8. ความพึงพอใจ
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 9.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 9.2 งานวิจัยต่างประเทศ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้เป็นหลักสูตรแกนกลางของประเทศ โดยกำหนดจุดมุ่งหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายและกรอบทิศทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตที่ดีและมีขีดความสามารถในการแข่งขันในเวทีระดับโลก คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดำเนินการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อพัฒนาไปสู่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย และข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 - 2554) มาใช้ในการพัฒนาหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมชัดเจนยิ่งขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยได้มีการกำหนด วิสัยทัศน์ หลักการ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนรู้ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 4 - 7)

วิสัยทัศน์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้ง เจตคติ ที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

หลักการ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐาน ของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย
ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์

จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา
มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย
เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและ
ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของ
เศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี
และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและ
การปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และ
พัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกัน
ในสังคมอย่างมีความสุข

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ
ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมใน
การใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยน
ข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการ
เจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วย
หลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง
ผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์
การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์
ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งสร้าง สติปัญญา และพัฒนาทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ การคิดสร้างสรรค์และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดในระดับสูง และคิดแบบองค์รวม สามารถคิดสร้างสรรค์ตนเอง สังคม ประเทศชาติ และ โลก นอกจากนั้นยังมุ่งพัฒนาการทางอารมณ์ ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของตนเอง เข้าใจตนเอง เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามารถแก้ปัญหา

ความขัดแย้งในอารมณ์อย่างถูกต้องเหมาะสม การจัดการศึกษายึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการเรียนการสอนจะต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้ เต็มตามศักยภาพ ใช้การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการ เป้าหมาย แนวการจัดกิจกรรม และขอบข่ายการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 7-9)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญ ดังนี้

1. มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
 2. เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
 3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
 4. กิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน องค์กร และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
- การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์จากการเรียนรู้ไปพัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี อันจะนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 1 - 4)

1. กิจกรรมแนะแนว

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิด ตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียน และอาชีพ สามารถปรับตัว ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและ ให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน

เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัย ความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปัน กัน เอื้ออาทร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจ ของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้อง กับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์

และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และ ท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบ ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม

สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยสามารถจัดกิจกรรม

พัฒนาผู้เรียนได้หลากหลายรูปแบบและวิธีการ โดยมีขอบข่าย ดังนี้

1. เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้กว้างขวางลึกซึ้ง

ยิ่งขึ้นในลักษณะเป็นกระบวนการเชิงบูรณาการ โดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนสามารถ บูรณาการระหว่างกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2. เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียน

ตามความแตกต่างระหว่างบุคคล เน้นการให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวิชาความรู้ อาชีพ และการดำเนิน ชีวิตที่ดีงาม ตลอดจนเห็นแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ

3. เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ สนับสนุนค่านิยมที่ดีงามและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

4. เป็นกิจกรรมที่ฝึกการทำงานและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม เพื่อเสริมสร้างความมีน้ำใจ ความเอื้ออาทร ความเป็นพลเมืองดี และความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

สรุปได้ว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้านเพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถจัดการตนเองได้ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข แบ่งออกเป็น 3 กิจกรรมหลัก คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

แนวการจัดกิจกรรมแนะแนว

กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อมสามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งในด้านการเรียนและอาชีพสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งมีแนวทางการจัดกิจกรรมดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 20 - 23)

การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนวที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 อีกทั้งยังต้องส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะชีวิต โดยมุ่งจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน และวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ที่ตอบสนองจุดมุ่งหมายหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้ครอบคลุมทั้งด้านการศึกษา ด้านอาชีพ รวมทั้งด้านส่วนตัวและสังคม เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้เรียนมีอิสระในการคิดและตัดสินใจด้วยตนเอง เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยการปฏิบัติจนกระทั่งเกิดทักษะชีวิต ตลอดจนครูทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม โดยมีครูแนะแนวเป็นพี่เลี้ยงและประสานงาน

1. เพื่อให้ผู้เรียนรู้จัก เข้าใจ รัก และเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวางแผนการเรียน อาชีพ รวมทั้งการดำเนินชีวิตและสังคม

3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การจัดกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการศึกษา ให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองในด้านการเรียนอย่างเต็มตามศักยภาพ รู้จักแสวงหาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีวิธีการเรียนรู้ และสามารถวางแผนการเรียนหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านอาชีพ ให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเองในทุกด้าน รู้และเข้าใจโลกของงานอาชีพอย่างหลากหลาย มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต มีการเตรียมตัวสู่อาชีพ สามารถวางแผนเพื่อประกอบอาชีพตามที่ตนเองมีความถนัดและสนใจ

3. ด้านส่วนตัวและสังคม ให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง รักและเห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น รักรักษาสิ่งแวดล้อม มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีเจตคติที่ดีต่อการมีชีวิตที่ดีมีคุณภาพ มีทักษะชีวิต และสามารถปรับตัว ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1. ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน

2. วิเคราะห์สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ วิทยาลัยฯ ของสถานศึกษา และวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

3. กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนวให้ครอบคลุมด้านการศึกษา ด้านอาชีพ ด้านส่วนตัวและสังคม โดยยึดสภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนธรรมชาติของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษา โดยครู ผู้ปกครอง และผู้เรียนมีส่วนร่วม

4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดกิจกรรมแนะแนวของสถานศึกษา เป็นระดับการศึกษา และชั้นปี

5. ออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ การจัดกิจกรรม เวลาจัดกิจกรรม หลักฐานการทำกิจกรรม และการประเมินผล

6. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวรายชั่วโมง ประกอบด้วย ชื่อกิจกรรม จุดประสงค์ เวลา เนื้อหา/สาระ วิธีดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการประเมินผล

7. จัดกิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและประเมินผลการจัดกิจกรรม

8. ประเมินเพื่อตัดสินผล และสรุปรายงาน

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมแนะแนวต้องส่งเสริมและสนับสนุนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อันจะนำไปสู่สมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 8 ประการ โดยนำไปบูรณาการในการจัดกิจกรรมตามลักษณะของกิจกรรมแนะแนว มีองค์ประกอบ 3 ด้าน ด้านการศึกษา ด้านอาชีพ และด้านส่วนตัวและสังคม

นิรันดร์ จุลทรัพย์ (2558 : 312) ได้เสนอแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวดังนี้

1. ทำการสำรวจปัญหา และความต้องการของนักเรียน นิสิต นักศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาจัดโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือด้านต่างๆ
2. เชิญวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์ มาถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุคลากร ในสถานศึกษา และการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการแนะแนว
3. พาบุคลากร ไปศึกษาดูงานในสถานศึกษาที่มีการจัดบริการแนะแนวได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบดำเนินงานแนะแนว ควรเป็นตัวแทนมาจากหลายๆ หน่วยงานในสถานศึกษา
5. จัดหาสถานที่ วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องอำนวยความสะดวก และเครื่องมือต่างๆ ที่ใช้ รวบรวมข้อมูล เช่น ระเบียบสะสม แบบทดสอบและแบบสำรวจ แบบสอบถาม เป็นต้น
6. จัดหาเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับการแนะแนว เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร โดยสมัครเป็นสมาชิกของวารสารบางฉบับที่นำข้อสนเทศให้แก่แก่นักเรียน นิสิต นักศึกษา
7. สนับสนุนให้มีการทำการศึกษากรณี (Case Study) และจัดประชุมรายกรณีขึ้นเป็นครั้งคราว
8. สนับสนุนให้บุคลากรที่รับผิดชอบงานแนะแนว ได้มีโอกาสเดินทางไปเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนา หรือศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนความรู้อย่างต่อเนื่อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย (2559 : 20 - 21) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวดังนี้

1. การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
 - 1.1 สภาพปัจจุบันของโรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน จุดเด่น จุดแข็ง จุดอ่อน (จุดด้อย) สภาพผู้ปกครอง ความต้องการ และความคาดหวัง ลักษณะและธรรมชาติ ของผู้เรียน สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ
 - 1.2 เป้าหมายการศึกษาและความคาดหวังของหลักสูตร เช่น สมรรถนะสำคัญ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของสถานศึกษา ทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21
2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อมูลจากการศึกษา
3. กำหนดโครงสร้างเวลาและสัดส่วนของการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว
 - 3.1 โครงสร้างเวลาการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวในหลักสูตรสถานศึกษา
 - 3.2 สัดส่วนเนื้อหาและเวลาการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวของ โรงเรียน

4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว
 - 4.1 วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระดับสถานศึกษา
 - 4.2 วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระดับชั้นปี
 - 4.3 วัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระยะยาวและรายคาบ
5. การออกแบบการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว
6. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระดับชั้น
7. การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวตามแผน
 - 7.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระยะยาว (รายภาคการศึกษา)
 - 7.2 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระยะสั้น (รายคาบ)
8. การประเมินการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว ดังนั้น สรุปได้ว่า แนวทางการจัดการกิจกรรมแนะแนว มีดังนี้
 1. ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของ โรงเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง และนักเรียน สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ เป้าหมายการศึกษา และความคาดหวังของหลักสูตร
 2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของข้อมูลจากการศึกษา
 3. กำหนดโครงสร้างเวลาและสัดส่วนของการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวในหลักสูตรสถานศึกษา
 4. กำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระดับสถานศึกษา ระดับชั้นปี ระยะยาวและรายคาบ
 5. การออกแบบการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว
 6. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระดับชั้น
 7. การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวตามแผนการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนวระยะยาว (รายภาคการศึกษา) และระยะสั้น (รายคาบ)
 8. การประเมินการจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว

แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2553 : 7 - 8)

สถานศึกษาจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมโดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

 1. ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
 2. ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่ สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน

3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม

5. ใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่าเน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย

6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรม

จักรคุลย์ มนตรีกุล (2557 : 44) กิจกรรมแนะแนว คือ กิจกรรมที่ผู้ให้บริการแนะแนวจัดให้แก่ผู้รับบริการ โดยมีเนื้อหาเนื้อหาเกี่ยวกับงานบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ซึ่งจะช่วยบุคคลในการพัฒนาส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ให้ค้นพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ เรียนรู้ กระบวนการแก้ปัญหา และการตัดสินใจ การปรับตัวในทุกๆ ด้าน

กัญจนภัต เกตุโรจน์ (2558 : 53) กล่าวว่า กิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมที่ประมวลประสบการณ์ที่มีความหมายหลากหลายทางกระบวนการที่ผู้ให้บริการจัดให้ผู้รับบริการ โดยเน้นการ ส่งเสริมพัฒนาการ ป้องกัน และแก้ปัญหของบุคคล ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการศึกษา อาชีพ ส่วนตัวและสังคม ให้สามารถพบความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และความต้องการของตนเอง

นิรนาท แสนสา (2558 : 28) ได้สรุปแนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ ที่ครอบคลุม 3 ประเด็นหลักคือ

1. แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเองด้านอาชีพแนวทางสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางอาชีพที่สมวัย และสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างหลากหลายและมีประสิทธิภาพ ควรใช้แนวทางและวิธีการที่หลากหลายเพื่อช่วยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ทั้งด้านความสามารถ ค่านิยม ความถนัด บุคลิกภาพ ความสนใจ ตลอดจนสถานภาพทางเศรษฐกิจและ สังคมที่แต่ละคนมีความแตกต่างกัน แนวทางสำคัญในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยผู้เรียนรู้จัก ตนเองด้านอาชีพ มี 2 แนวทาง คือ

1.1 แนวทางในการใช้เครื่องมือทางการแนะแนวเพื่อช่วยผู้เรียนด้วยการรู้จักตนเอง ด้านอาชีพ เครื่องมือแนะแนวที่จะช่วยผู้เรียนรู้จักตนเอง ใช้ได้กับผู้รับบริการทั้งเป็นรายแบบบุคคล และเป็นแบบกลุ่มเครื่องมือดังกล่าว มีทั้งเครื่องมือที่เป็นมาตรฐานและเครื่องมือที่สร้างขึ้นเอง ซึ่งมีแนวทางการดำเนินการดังนี้

- 1.1.1 จัดหาเครื่องมือเพื่อการรู้จักตนเองด้านอาชีพ
- 1.1.2 ศึกษาทำความเข้าใจ และฝึกซ้อมการใช้เครื่องมือ
- 1.1.3 ดำเนินการให้ผู้รับบริการใช้เครื่องมือเพื่อการรู้จักตนเองด้านอาชีพ
- 1.1.4 วิเคราะห์และแปลผลที่ได้จากการใช้เครื่องมือ เพื่อช่วยผู้เรียนรู้จักตนเอง อย่าง
ถ่องแท้เกี่ยวกับความถนัด ความสนใจ ค่านิยม ตลอดจนบุคลิกภาพต่างๆ ของตนเองเพื่อเป็นข้อมูล
พื้นฐานในการตัดสินใจเลือกอาชีพต่อไปในอนาคต
- 1.2 แนวทางการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยผู้เรียนด้วยความรู้จักตนเองด้านอาชีพ ซึ่งแต่ละ
แนวทางมีสาระสำคัญดังนี้
 - 1.2.1 ศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ ความสนใจ ธรรมชาติของผู้เรียน
ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพ
 - 1.2.2 วิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา รวมทั้ง ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ
วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวด้านอาชีพ
 - 1.2.3 วิเคราะห์หลักสูตรของสถานศึกษา กำหนดสัดส่วนของกิจกรรมแนะแนว
ด้านอาชีพให้พอเหมาะกับความต้องการของผู้เรียน และมีสัดส่วนที่สอดคล้องกับกิจกรรมแนะแนว
ด้าน การศึกษาและค่านส่วนตัวและสังคม
 - 1.2.4 กำหนดวัตถุประสงค์โดยรวมของการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพให้
เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละช่วงวัยและระดับชั้นปี
 - 1.2.5 ออกแบบการจัดทำแผนกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านอาชีพ
 - 1.2.6 ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพตามแผนที่ได้กำหนดไว้ในปฏิทิน
การปฏิบัติงาน
 - 1.2.7 ประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา
ให้ดียิ่งขึ้น
2. แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยผู้เรียนรู้จักโลกของอาชีพ การช่วยผู้เรียน
รู้จักโลกของอาชีพ จำเป็นต้องมีกิจกรรมแนะแนว ด้านอาชีพที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียน ได้มี
ประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยการจัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในคาบเรียน
กิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนด้านอาชีพเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วย กลยุทธ์และเทคนิคที่เป็น
ระบบในจัดกิจกรรมให้ ผู้เรียนมีข้อมูลเกี่ยวกับการมีงานทำและการประกอบอาชีพ
ขั้นตอนการจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียน มีดังนี้
 - 1) การกำหนดชื่อกิจกรรม จำนวนคาบของกิจกรรมแนะแนวระดับชั้น
วัน เวลา ที่จัดกิจกรรม

- 2) กำหนดแนวคิดหรือมโนคติ อันเป็นแก่นหลักหรือข้อสรุปที่ได้จากการจัดกิจกรรมแนะแนวตามหัวข้อหรือชื่อเรื่องเอง การจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนแต่ละครั้ง
- 3) กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนครั้งนั้นๆ
- 4) ระบุเนื้อหาสาระ ที่เป็นเนื้อเรื่องโดยพิจารณาจากการจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนแต่ละครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
- 5) ระบุที่การดำเนินกิจกรรม ตามลำดับก่อนหลังของเนื้อหาสาระของกิจกรรม ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นกิจกรรม ทั้งในส่วนปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน และในส่วนปฏิสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียนด้วยกันเอง และขั้นสรุปของการจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนตามแนวคิดและ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
- 6) อุปกรณ์ที่ใช้ และอุปกรณ์ที่ใช้ซึ่งอาจจะเป็นสื่อประกอบกิจกรรม การกระตุ้น การวิเคราะห์การสร้างสรรค์ในรูปของ กรณีศึกษา บทบาทสมมติ สถานการณ์จำลองและการอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น
- 7) การประเมินผล การประเมินผลการจัดกิจกรรมแนะแนวในการเรียนมุ่งให้ ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน อาจใช้วิธีการสังเกต ความร่วมมือ ในการทำกิจกรรมรวมทั้งความถูกต้องและความครบถ้วนของแบบฝึกปฏิบัติกิจกรรมแนะแนว ในคาบเรียนของผู้เรียน

3. แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ มีความสำคัญอย่างยิ่ง หากผู้เรียน สามารถ ตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง ย่อมมีแนวโน้มสูงที่จะมีความสุข พบกับความสำเร็จในอาชีพและการดำรงชีวิต แนวทางการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถ ตัดสินใจเลือก อาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ มี 2 แนวทางดังนี้

3.1 การจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพ

ขั้นที่ 1 การตระหนักถึงความจำเป็นในการตัดสินใจเลือกอาชีพในกระบวนการ จัดกิจกรรมแนะแนวอาชีพในขั้นแรกนี้ จะต้องสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับนักเรียนว่า แต่ละคนที่ เกิดมาบน โลกใบนี้มีความจำเป็นที่ต้องตัดสินใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การตัดสินใจ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพ เพราะการเลือกอาชีพที่ดี มีการประกอบอาชีพที่ซื่อสัตย์สุจริตย่อมทำให้ชีวิต มีคุณค่า สร้างสรรค์สิ่งดีงามทั้ง ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวม

ขั้นที่ 2 การรวบรวมข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเลือกอาชีพ การจัดกิจกรรมใน ขั้นนี้ต้องเอื้อให้ผู้เรียนสามารถรวบรวมข้อมูลซึ่งสัมพันธ์กับอาชีพที่จะต้องตัดสินใจให้ได้มากที่สุด

ทั้งข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของตนเอง และข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพ โดยที่ข้อมูลทั้งสองส่วนนี้ต้องมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริง และมีรายละเอียดเพียงพอต่อการนำมาพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ

ขั้นที่ 3 การพิจารณาทางเลือกอาชีพ ผู้เรียนต้องจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมองเห็นทางเลือกอาชีพต่างๆ หลังจากได้รวบรวมข้อมูลมาแล้ว โดยอาจกำหนดเป็นทางเลือกของอาชีพหลายๆ อาชีพที่สามารถเลือกได้เหมาะสมกับตนเอง

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์และจัดลำดับอาชีพที่เลือก ในขั้นนี้การจัดกิจกรรมจะต้องช่วยผู้เรียนวิเคราะห์ทางเลือกอาชีพต่างๆ ที่กำหนดไว้ว่า แต่ละอาชีพมีข้อดี ข้อด้อยอะไรบ้าง แล้วจัดลำดับอาชีพที่เหมาะสมที่สุดไว้เป็นลำดับแรก และเหมาะสมรองลงไปจัดไว้ในอันดับถัดมา

ขั้นที่ 5 การประเมินอาชีพที่เลือกอย่างถึ้ววนอีกครั้ง ผู้เรียนควรได้รับความช่วยเหลือในการพิจารณาอาชีพที่เลือกอีกครั้ง โดยการหาข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งอาจทำให้ได้ทางเลือกของ อาชีพเพิ่มขึ้น แล้วจึงประเมินทางเลือกอย่างถึ้ววนอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 การตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ พิจารณาทางเลือกอย่างถึ้ววน และเห็นว่าเป็นช่วงเวลาที่จะต้องตัดสินใจเลือกผู้เรียนก็สามารถเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับตนเองมากที่สุด โดยมีเหตุผลอธิบายทางเลือกนั้นอย่างสมเหตุสมผล

ขั้นที่ 7 การวางแผนดำเนินการเพื่อเข้าสู่อาชีพ ในช่วงสุดท้ายนี้ ผู้เรียนควรได้รับความช่วยเหลือในการเขียนแผนเพื่อลงมือปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายอาชีพที่เลือกไว้

3.2 การให้บริการปรึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถตัดสินใจเลือกอาชีพ

เป็นบทบาทสำคัญของครูที่ช่วยเหลือผู้เรียนทั้งแบบรายบุคคล หรือแบบกลุ่ม ซึ่งในกระบวนการให้การปรึกษานี้ ผู้ให้บริการต้องมีความรู้ทั้งในเรื่องของเทคนิคและกระบวนการให้การปรึกษา และมีความรู้ทั้งเรื่องการแนะแนวอาชีพ เพื่อนำมาบูรณาการเป็นการให้การปรึกษาอาชีพเพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ยึดหลักในการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยให้ผู้เรียนได้รู้จักโลกของอาชีพ การช่วยให้ผู้เรียนรู้จักโลกของอาชีพ จำเป็นต้องมีกิจกรรมแนะแนวอาชีพที่มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์การเรียนรู้ที่หลากหลาย

ทฤษฎีการเลือกอาชีพ

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอลแลนด์ (Holland's Theory)

จอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) เป็นผู้สร้าง “แบบสำรวจความพอใจในอาชีพ” (The Vocational Preference Inventory) ได้สร้าง “ทฤษฎีการเลือกอาชีพ” ขึ้นโดยมีความคิดพื้นฐาน 4 ประการ (Holland, 1973 : 2 – 4) ดังนี้

1. บุคลิกภาพของบุคคลทั่วไปแบ่งได้เป็น 6 ลักษณะตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ต่อไปนี้คือ งานช่างฝีมือและกลางแจ้ง งานวิทยาศาสตร์และเทคนิค งานบริการการศึกษาและสังคม งานสำนักงานและเสมียน งานจัดการและค้าขาย งานศิลปะดนตรีและวรรณกรรมบุคลิกภาพแต่ละลักษณะเป็นผลจากการปะทะ สัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมต่าง ๆ กับแรงผลักดันส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วยศักดิ์ตระกูล บิคารมารดา ระดับชั้นทางสังคม และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพประสบการณ์เหล่านี้จะก่อให้เกิดความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบ และความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบนี้จะกลายเป็นความสนใจ และจากความสนใจจะนำไปสู่ความสามารถเฉพาะ ที่ยที่สุดความสนใจและความสามารถเฉพาะจะกำหนดให้บุคคลคิด รับรู้ และแสดงเอกลักษณ์ของตน

2. สิ่งแวดล้อมของบุคคลก็แบ่งได้เป็น 6 อย่างตามความสนใจอาชีพประเภทต่าง ๆ ข้างต้นเช่นเดียวกัน สิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างนี้ถูกรอบงำโดยบุคลิกภาพ และเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัญหาและความกดดันบางประการ และโดยเหตุที่บุคลิกภาพต่างกัน ทำให้ความสนใจและความถนัดต่างกันด้วย บุคคลจึงมีแนวโน้มจะหันเข้าหาบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบุคลิกภาพของตน ดังนั้น บุคคลในกลุ่มเดียวกันจึงมักจะมีอะไร ๆ คล้าย ๆ กัน

3. บุคคลจะค้นหาสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาได้ฝึกทักษะและใช้ความสามารถของเขาทั้งยังเปิดโอกาสให้เขาได้แสดงทัศนคติ ค่านิยม และบทบาทของเขา

4. พฤติกรรมของบุคคลถูกกำหนดโดยบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้ เมื่อเราทราบบุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมบุคคลก็จะทำให้เราทราบถึง ผลที่จะติดตามมาด้วย ซึ่งได้แก่การเลือกอาชีพ การเปลี่ยนงาน ความสำเร็จในอาชีพ ความสามารถเฉพาะ พฤติกรรมทางการศึกษาและสังคมนอกจากความคิดพื้นฐาน 4 ประการข้างต้นแล้ว ฮอลแลนด์ยังมีแนวคิดปลีกย่อยเพิ่มเติมอีก 4 ประการ (Holland. 1973 : 4 – 5) ดังนี้

1. ความสอดคล้องต้องการ (Consistency) บุคลิกภาพบางลักษณะมีความสอดคล้องต้องการ เช่น บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้งกับบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคนิค หรือบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียนกับบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะดนตรี และวรรณกรรม

2. ความแตกต่างกัน (Differentiation) โดยปกติ บุคคลจะมีบุคลิกภาพเด่นชัดอยู่ลักษณะหนึ่ง แม้จะมีบุคลิกลักษณะอื่น ๆ ปะปนอยู่บ้าง แต่บางคนอาจจะมีบุคลิกภาพลักษณะต่าง ๆ อยู่ในระดับใกล้เคียงกันจนยากต่อการชี้ชัดลงไปว่า บุคคลนั้นมีบุคลิกภาพลักษณะใด

3. ความเหมาะสมกัน (Congruence) บุคลิกภาพและสิ่งแวดล้อมต้องมีความเหมาะสมกัน เช่น สิ่งแวดล้อมของผู้ที่มีความสนใจประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง ย่อมเหมาะสมกับบุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทนี้มากกว่าบุคลิกภาพของ ผู้ที่มีความสนใจประเภทอื่น

4. การคาดคะเน (Calculus) โดยเหตุที่บุคลิกภาพแต่ละลักษณะและสิ่งแวดล้อมแต่ละอย่างมิได้แยกจากกันโดย เด็ดขาด และต่างก็มีความสัมพันธ์ภายในกันอยู่ ดังนั้นเมื่อบุคคลมีบุคลิกภาพลักษณะหนึ่งก็ทำให้สามารถคาดคะเนถึงบุคลิกภาพ ลักษณะอื่นได้ด้วย

การกำหนดลักษณะบุคลิกภาพ

ฮอลแลนด์ได้จำแนกลักษณะบุคลิกภาพตามความสนใจอาชีพต่าง ๆ 6 ประเภท โดยมีเป้าหมายดังนี้

1. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง (Realistic) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งของ เครื่องมือ จักรกล และสัตว์เลี้ยง แต่ไม่ชอบกิจกรรมด้านการศึกษาและการแพทย์ ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านการช่าง เครื่องยนต์ การเกษตร ไฟฟ้า และเทคนิค แต่ด้อยความสามารถทางด้านสังคมและการศึกษา สรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้ 1) ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม 2) เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับงานและเรื่องอื่น ๆ 3) เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะผู้มีความสามารถทางด้านเครื่องยนต์และกีฬา แต่ขาดความสามารถทางด้านการศึกษา 4) เขาจะนิยมสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนิยมลักษณะภายนอกของบุคคล เช่น เงิน อำนาจ สถานภาพ และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถและค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ขี้ขลาด หัวอ่อน เปิดเผย จริงจัง แข็งแรง วัตถุนิยม เป็นธรรมชาติ เรียบ ๆ พากเพียร เสมอต้นเสมอปลาย เก็บตัว มั่นคง มัธยัสถ์ ไม่คิดลึก ไม่หมกมุ่น อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างประปา ช่างวิทยุ ช่างทำบล็อกลอก คนขับรถบรรทุก เป็นต้น

2. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Investigative) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตสัญลักษณ์ การจัดระบบ การทดลองด้านกายภาพ ชีวภาพ และปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรม เพื่อจะได้เข้าใจและควบคุมปรากฏการณ์นั้น ๆ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการชักชวน การเข้าสังคม และการเลียนแบบ ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์และการคำนวณ แต่ด้อยความสามารถทางการโฆษณาชักชวน สรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้ 1) ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และไม่ชอบอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย 2) เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับงาน

และเรื่องอื่น ๆ 3) เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะนักวิชาการ เชื่อมั่นในความคิดของตนเอง มีความสามารถทางการคำนวณและวิทยาศาสตร์ แต่ขาดความสามารถทางการเป็นผู้นำ

4) เขามีค่านิยมทางด้านวิทยาศาสตร์ และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ ชอบวิเคราะห์ รอบคอบ เป็นนักวิจารณ์ ใฝ่รู้ รักอิสระ ฉลาด เกือบตัว มีหลักการ อดทน เจ็บขาด มีเหตุผล ใฝ่ตัว อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักอุดมศึกษา นักชีววิทยา นักเคมี นักฟิสิกส์ นักเขียนบทความทางวิชาการ เป็นต้น

3. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม (Social) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ การฝึกหัด การพัฒนา การอนุรักษ์ และการตั้งสอน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัตถุเครื่องมือ เครื่องยนต์ ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่นงานประชาสัมพันธ์ งานบริการวิชาการ แต่ด้อยความสามารถด้านการช่างและเทคนิค สรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้ 1) ชอบอาชีพประเภทงานบริการการศึกษาและสังคม แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานช่างฝีมือและกลางแจ้ง 2) เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่น ๆ 3) เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะคนที่ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น มีความสามารถทางการสอน แต่ขาดความสามารถทางด้านเครื่องยนต์และวิทยาศาสตร์ 4) เขามีค่านิยมเกี่ยวกับปัญหาและกิจกรรมด้านสังคมและการกีฬา และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้เป็นคือ มีอำนาจ ให้ความร่วมมือ มีความเป็นหญิง มีไมตรีจิต กว้างขวาง ชอบบำเพ็ญประโยชน์ มีอุดมคติ มีความคิดลึกซึ้ง เมตตากรุณา จูงใจ คนเก่ง มีความรับผิดชอบ ชอบเข้าสังคม รู้จักกาลเทศะ มีความเข้าใจเพื่อนมนุษย์ อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ ครู นักจิตวิทยา จิตแพทย์ นักสังคมสงเคราะห์ ที่ปรึกษาปัญหาส่วนตัว เป็นต้น

4. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน (Conventional) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม เป็นการจัดระบบหรือระเบียบ เช่น เก็บรายงาน จัดข้อมูล คัดลอกข้อมูล จัดหมวดหมู่รายงาน และข้อมูลเกี่ยวกับตัวเลข แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เป็นนามธรรม มีอิสระ ต้องค้นคว้า ไม่เป็นระบบแบบแผน ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านงานสารบรรณ การคำนวณ งานธุรกิจ แต่ด้อยความสามารถทางด้านศิลปะ สรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้ 1) ชอบอาชีพประเภทงานสำนักงานและเสมียน แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม 2) เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการงานและเรื่องอื่น ๆ 3) เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะผู้ชอบเลียนแบบ ชอบจัดระเบียบ มีความสามารถทางด้านงานสารบรรณและตัวเลข แต่ขาดความสามารถทางด้าน

ศิลปะ 4) เขาจะนิยมผู้ประสบความสำเร็จด้านงานธุรกิจและเศรษฐกิจ และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้ คือ ชอบเลียนแบบ ยุติธรรม วางท่า มีสมรรถภาพ ไม่ยึดหยุ่น มีหิริโอตัมปะ อ่อนน้อม เรียบร้อย พากเพียร คล่องแคล่ว เจ้าระเบียบ เชื้อกเย็น ไม่มีจินตนาการ อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักบัญชี ผู้ดูแลสินค้าในสต็อก ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์ เสมียนจ่ายเงิน พนักงานจดคำให้การ ในศาล เป็นต้น

5. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย (Enterprising)

พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน หรือผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต เป็นสัญลักษณ์ หรือ เป็นระเบียบ ดังนั้นบุคคลกลุ่มนี้ จึงมีความสามารถทางการเป็นผู้นำ การประชาสัมพันธ์ การชักชวน แต่ด้อยความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ สรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรมดังนี้ 1) ชอบอาชีพประเภทงานจัดการและค้าขาย แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงานวิทยาศาสตร์และ เทคนิค 2) เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานและเรื่องอื่น ๆ 3) เขาจะรับรู้ ตัวเองในฐานะผู้กว้างขวาง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคมเก่ง มีความสามารถทางการเป็น ผู้นำ การพูด แต่ด้อยความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ 4) เขาจะนิยมผู้มีความสามารถทางการเมืองและเศรษฐกิจ และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้คือ ชอบเสี่ยงภัย ทะเยอทะยาน กล้าได้แย่ง นำเชื่อถือ กระปรี้กระเปร่า เปิดเผย ใจร้อน มองโลกในแง่ดี สนุกสนาน เชื่อมั่นในตนเอง เข้าสังคม ง่าย ช่างพูด อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักธุรกิจ พ่อค้า แอร์โฮสเตส นายหน้า นักจัดรายการ โทรทัศน์ เป็นต้น

6. บุคลิกภาพของผู้ที่มีความสนใจอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรีและวรรณกรรม

(Artistic) พันธุกรรมและประสบการณ์ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ชอบประกอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับ นามธรรม เป็นอิสระ ไม่เป็นระเบียบแบบแผน แต่ไม่ชอบกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับรูปธรรม เป็นระเบียบแบบแผน ดังนั้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีความสามารถทางด้านศิลปะ ภาษา ดนตรี การละคร การเขียน แต่ด้อยความสามารถด้านธุรกิจ งานสารบรรณ สรุปแล้ว บุคคลกลุ่มนี้จะมีพฤติกรรม ดังนี้ 1) ชอบอาชีพประเภทงานศิลปะ ดนตรี และวรรณกรรม แต่ไม่ชอบอาชีพประเภทงาน สำนักงานและเสมียน 2) เขาจะใช้ความสามารถที่เขามีแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำงานและเรื่องอื่น ๆ 3) เขาจะรับรู้ตัวเองในฐานะคนที่ชอบแสดงออก มีความคิดริเริ่ม มีพรสวรรค์ มีความเป็นหญิง ไม่ ชอบเลียนแบบ รักอิสระ มีความสามารถทางด้านศิลปะและดนตรี การแสดง การเขียน การพูด

4) เขาจะนิยมผู้มีความสามารถทางการศึกษา และโดยเหตุที่มีความสนใจ ความสามารถ การรับรู้ตนเอง และค่านิยมต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น บุคคลกลุ่มนี้จึงมีลักษณะต่อไปนี้คือ จุกจิก ไม่มีระเบียบ เจ้าอารมณ์ มีความเป็นหญิง มีอคติ เพื่อฝัน ไม่จริงจัง ใจร้อน รักอิสระ ช่างคิด ไม่ชอบเลียนแบบ มีความคิดริเริ่ม อาชีพที่บุคคลกลุ่มนี้สนใจ ได้แก่ นักดนตรี นักประพันธ์ นักโฆษณา นักร้อง ผู้ค้าปลีกวัตถุ เป็นต้น

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอปพอก (Hoppock Composite Theory)

ฮอปพอก (Hoppock. 1935 ; อ้างถึงใน ญัฐอริยา สุขสุวรรณพร. 2553) ได้กล่าวถึงทฤษฎี การพัฒนาอาชีพ (Hoppock Composite Theory) ว่าการพัฒนาอาชีพเริ่มจากการที่บุคคลเริ่ม ตระหนักว่า มีอาชีพบางชนิดที่จะทำให้เขาได้รับความพึงพอใจ และสามารถตอบสนอง ความ ต้องการของเขาได้โดยกล่าวว่า “การเลือกอาชีพจริง ๆ เราทุกคนมีความรู้สึกเกี่ยวกับ ความต้องการ ในอาชีพใดอาชีพหนึ่งมานานแล้ว และทัศนคติต่ออาชีพบางชนิดนี้จะเป็นผลต่อทิศทางการเลือก อาชีพของเราภายหลัง”

ฮอปพอก (Hoppock. 1976 ; อ้างถึงใน แส่นชัย โพธิ์สินธุ์. 2546 : 14) กล่าวว่า การที่บุคคล จะเลือกอาชีพที่ตอบสนองความต้องการของตนเอง จะต้องรับรู้ข้อมูลด้านอาชีพ ที่ประกอบไปด้วย

1. แนวโน้มของตลาดแรงงาน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ผู้ทำงานในด้านต่างๆ ในปัจจุบันและการพยากรณ์ที่มีความต้องการเพิ่มขึ้น หรือลดลงในอนาคต
2. ลักษณะงาน งานที่ทำจะต้องเป็นงานประจำ มีลักษณะอย่างไร ผู้ทำงานจะต้องทำ อะไรบ้าง เป็นงานที่ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน หรือก่อให้เกิดความเบื่อหน่าย งานใหญ่หรืองานเล็ก มีความรับผิดชอบที่สำคัญหรือไม่ต้องเกี่ยวข้องกับตัวเลข สิ่งของ หรือคน ต้องใช้เครื่องมือและ อุปกรณ์ มากน้อยเพียงใด ต้องนั่งทำงาน ยืนทำงาน หรือเดินทางตลอดเวลา
3. สภาพแวดล้อมของงาน ได้แก่ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของงาน เช่น ร้อน เย็น แห้ง เปียก ฝุ่นละออง สกปรก เสียงดังในอาคาร กลางแจ้ง ในโรงงาน มีสารพิษ มีความขัดแย้ง สารกัมมันตภาพรังสี เป็นต้น
4. คุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพ
 - 4.1 อายุ ได้มีการกำหนดช่วงอายุในการทำงานและการเกษียณอายุไว้อย่างไร
 - 4.2 เพศ อาชีพนั้นๆ โดยทั่วไปเป็นอาชีพสำหรับเพศหญิงหรือเพศชาย หรือให้ โอกาสทั้ง เพศหญิงและเพศชาย หรือให้โอกาสแก่เพศใดเพศหนึ่งโดยเฉพาะ
 - 4.3 ส่วนสูงและน้ำหนัก ได้มีการกำหนดส่วนสูงและน้ำหนักสูงสุดและต่ำสุด ไว้อย่างไร

4.4 คุณสมบัติทางร่างกายด้านอื่นๆ มีการกำหนดคุณสมบัติด้านอื่นๆ ของร่างกายไว้
อย่างไร เช่น จะต้องมียศตภาพกตติ ตาไม่บอดสี สามารถได้ยินเสียงในเกณฑ์ปกติ มีร่างกายแข็งแรง
เป็นต้น

4.5 ความถนัด งานบางประเภทต้องการความถนัดเฉพาะอย่าง เช่น ความถนัดทางกลไก
ความถนัดทางด้านเสมียน ความถนัดทางด้านดนตรี เป็นต้น

4.6 ความสนใจ ที่ทำงานบางแห่งอาจมีการวัดความสนใจในอาชีพก่อนเข้า ทำงานด้วย

4.7 การควบคุมทางกฎหมาย ได้มีการกำหนดให้มีใบอนุญาตในการประกอบอาชีพ
หรือไม่ การที่จะได้รับใบอนุญาตต้องมีเกณฑ์อย่างไร

4.8 สัญชาติ ได้มีการกำหนดสัญชาติของผู้ประกอบอาชีพไว้หรือไม่

4.9 การศึกษาอบรม ได้มีการกำหนดให้ผู้ประกอบอาชีพต้องมีการศึกษาแล้ว ต้องมี
การฝึกงานหรือไม่ ถ้าต้องฝึกงานต้องใช้เวลานานเท่าไร

5. การเข้าประกอบอาชีพต้องมีการสอบสัมภาษณ์หรือต้องสอบข้อเขียนด้วย ถ้าเป็น
การประกอบอาชีพอิสระจะต้องใช้ทุนทรัพย์เพื่อการดำเนินกิจกรรมอย่างน้อยเพียงใด

6. รายได้ ในการประกอบอาชีพนั้นๆ จะมีรายได้เป็นวัน สัปดาห์ เดือน หรือปี
โดยเฉลี่ยแล้วเป็นเงินเท่าใด

7. ความก้าวหน้า อาชีพนั้นๆ จะต้องมีก้าวหน้าเพียงใดจะต้องมีการอบรมเพิ่มเติม
มีความสามารถหรือประสบการณ์อย่างไร จึงจะได้เลื่อนขั้นและมีโอกาสได้เลื่อนขั้นมากขึ้น
เพียงใดในการประกอบอาชีพ

8. ทำเลในการประกอบอาชีพ สภาพแวดล้อมทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมทั้งการคมนาคม
เอื้อต่อการประกอบอาชีพนั้นอย่างน้อยเพียงใด มีผู้ประกอบอาชีพนั้นอย่างน้อยเพียงใด และ
การกระจายอยู่ทั่วประเทศ หรือมีอยู่เพียงบางจังหวัด ทำไม่จึงเป็นเช่นนั้น ผู้ประกอบอาชีพจะต้อง
ประกอบอาชีพที่ใดก็ได้หรือจะต้องอยู่ที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะ

9. ข้อดีและข้อเสีย อาชีพแต่ละอาชีพย่อมมีทั้งข้อดีและข้อเสีย ซึ่งขึ้นอยู่กับความพอใจและ
ความต้องการของผู้ประกอบอาชีพแต่ละคน งานบางอย่างอาจมีการทำงานล่วงเวลา ทำงานใน
วันเสาร์ อาทิตย์ หรือวันหยุดและการเดินทางไปปฏิบัติงานในที่อื่น งานบางอาชีพ
มีความมั่นคงกว่า งานอาชีพอื่น เป็นต้น

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของซูเปอร์ (Super)

ซูเปอร์ (Super. 1957 : 99 - 108 ; อ้างถึงใน ฉัฐอริยา สุขสุวรรณพร. 2553) ได้ศึกษา
ทฤษฎีพัฒนาการทางอาชีพ ว่าการเลือกอาชีพและสรุปรวบรวมตั้งเป็น ทฤษฎีการเลือกอาชีพขึ้น
โดยใช้ชื่อทฤษฎีว่า “ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ” (Theory of Vocational Development) ซูเปอร์ใช้

คำว่า “การพัฒนา” มีความหมายกว้าง ซึ่งรวมถึงความชอบ การเลือกการพิจารณาตัดสินใจและการเข้าประกอบอาชีพ และเกี่ยวข้องกับ ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

ความรู้รากฐานเบื้องต้นของทฤษฎีมีอยู่ 12 ประการคือ

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences) ทฤษฎีของความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นหลักสำคัญ ทั้งด้านที่เกี่ยวกับการศึกษาและจิตวิทยาทางอาชีพ เพราะบุคคลย่อมแตกต่างกันทั้งในด้านความสามารถความสนใจและบุคลิกภาพ ดังนั้น การเลือกอาชีพของบุคคลก็ควรต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

2. ความสามารถหลาย ๆ อย่างในตัวบุคคล (Multipotentiality) บุคคลแต่ละคนมีขีดความสามารถประจำตัวของแต่ละบุคคล ที่จะทำให้ประสบความสำเร็จในงานอย่างไร อย่างหนึ่งหรือพอใจในงานอย่างไรอย่างหนึ่งการที่จะนำเอาคนหนึ่งไปเปรียบกับอีกคน หนึ่งไม่ได้ทุกคน จะมีความสามารถเฉพาะตัวแต่มีคนละอย่าง

3. ภาระส่วนของความสามารถในอาชีพ (Occupational Ability Patterns) อาชีพแต่ละอาชีพมีภาระส่วนของความสามารถเฉพาะของแต่ละอาชีพ เช่น ความสามารถความสนใจและบุคลิกภาพ นั่นคืออาชีพหนึ่ง ๆ ก็ต้องการบุคคลที่มีความสามารถความสนใจและบุคลิกภาพต่างไปจากอีกอาชีพหนึ่ง

4. การเลียนแบบบทบาทของรูปแบบ (Identification and Role of Models) บุคคลส่วนมากจะเลียนแบบบิดามารดาหรือบุคคลอื่น ในด้านการประกอบอาชีพ วัยรุ่นจะสนใจโดยการเลียนแบบอาชีพจากผู้ใหญ่ ดังนั้นผู้ใหญ่ก็ควรจะเป็นรูปแบบที่ดีให้แก่เด็ก

5. ความต่อเนื่องของการตัดสินใจเลือกจะต้องจัดให้เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง (Continuous Process) ทั้งนี้เนื่องจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่บุคคลอาศัยอยู่หรือ ทำงานอยู่ย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและประสบการณ์ดังนั้น การเลือกและการตัดสินใจก็ต้องเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องกันไป

6. ช่วงของชีวิต (Life Stage) กระบวนการเลือกอาชีพเป็นกระบวนการต่อเนื่องตามช่วงชีวิตของบุคคล ซึ่งแบ่งออกเป็นขั้น ๆ ดังต่อไปนี้

6.1 ขั้นของการเจริญเติบโต (Growth Stage) เริ่มตั้งแต่เกิดจนถึงอายุ 14 เป็นระยะที่เด็กกำลังเจริญเติบโต

6.2 ขั้นของการสำรวจ (Exploration Stage) ระหว่างอายุ 14-25 ปีเป็นช่วงที่บุคคลพยายามทำความเข้าใจตนเอง ทดลองสวมบทบาทของผู้ใหญ่ เช่น การหาความรู้หาอาชีพและการหาตำแหน่งในสังคม

6.3 ขั้นของการสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) ระหว่างอายุ 25-45 ปีเป็นช่วงที่บุคคลคิดมีครอบครัว มีบทบาทในสังคม มีอาชีพแน่นอน มีงานทำมั่นคงและมีบ้านอยู่อาศัย

6.4 ขั้นของชีวิตมั่นคง (Maintenance Stage) ระหว่างอายุ 45-65 ปีเป็นช่วงที่เห็นความสำคัญของครอบครัว พยายามที่จะมีหน้าตา หาความก้าวหน้าในการทำงาน

6.5 ขั้นของความเสื่อม (Decline Stage) ตั้งแต่อายุ 65 ปีถึงตายเป็นช่วงที่ทำงานน้อย และ มีความรับผิดชอบน้อยและมีบทบาทในสังคมน้อย

7. กระบวนการของอาชีพ (Career Patterns) กระบวนการของอาชีพขึ้นอยู่กับระดับสังคม เศรษฐกิจและโอกาส ซึ่งกระบวนการของอาชีพนี้ได้แก่ระดับสูงต่ำของอาชีพ ความถี่ในการเปลี่ยนงาน อาชีพบางอย่างทำให้เปลี่ยนงานบ่อยแต่อาชีพบางอย่างก็ไม่ต้องเปลี่ยนงานบ่อย ๆ

8. การพัฒนาอาชีพควรได้รับการแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพอย่างเหมาะสม โดยการให้ทดลองฝึกงานบ้างตามโอกาสอันควร

9. การพัฒนาอาชีพเป็นผลของการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม (Development of the Result of Interaction) สิ่งแวดล้อม ได้แก่การอบรมเลี้ยงดูจากบ้าน การได้รับการศึกษาจากโรงเรียน และจากสังคม ซึ่งจะเป็นสิ่งที่ช่วยประเมินแปลความหมาย ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและทดลองวางแผนเกี่ยวกับอาชีพ เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจตนเอง ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างความคิดเกี่ยวกับตนเอง เช่น รู้จักความสนใจ รู้จักความถนัด และความสามารถของตนเองที่จะเป็นไปได้จริง

10. การเปลี่ยนแปลงในกระบวนการประกอบอาชีพ (The Dynamics of Career Patterns) กระบวนการประกอบอาชีพนี้ขึ้นอยู่กับระดับสังคม เศรษฐกิจของบิดามารดา สติปัญญา ความสามารถและความสนใจของบุคคลซึ่งไม่คงที่ เช่นเดียวกับการพัฒนาของบุคคลตามช่วงของการเจริญเติบโต (The Growth Stage) และระยะต้นของช่วงการสำรวจ (The Early Exploration Stage) บุคคลจะมีความเข้าใจเพียงเล็กน้อยต่อกระบวนการ พัฒนาอาชีพแต่ความเข้าใจอันเล็กน้อยนี้จะมีประโยชน์สำหรับกระบวนการประกอบอาชีพ ในช่วงของการเจริญเติบโตระยะสุดท้ายของการสำรวจ (Late Exploratory Stage) การสร้างหลักฐาน (Establishment Stage) และขั้นของชีวิตที่มั่นคง (Maintenance Stage)

11. ความพอใจในงานขึ้นอยู่กับความแตกต่างระหว่างบุคคล ตำแหน่งและ บทบาทของบุคคล (Job Satisfaction: Individual Differences, Status and Role) บุคคลจะพึงพอใจในงาน ถ้างานนั้นไปกับวิถีชีวิต ความสามารถและการ ได้สวมบทบาทตามบุคคล นั้นต้องการระดับของความพอใจขึ้นอยู่กับระดับของการพัฒนาความคิดเกี่ยวกับตนเองของบุคคล

12. งานคือวิถีทางของชีวิต (Work is a Way of Life) งานเป็นวิถีทางแห่งชีวิตของบุคคล ได้ค้นพบทางออกที่ใช้แสดงความสามารถความสนใจ บุคลิกภาพ ค่านิยมของ บุคคลนั้น ๆ และความสามารถกระทำได้ตามบทบาทที่บุคคลนั้นเลือกสรรแล้ว

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe's of career choice theory)

ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe's of career choice theory) แนวความคิด ของโร (Roe & Seigelman, 1964 : 117 - 120) ในการเลือกอาชีพเป็นแบบสามมิติจากการวิจัยบุคลิกภาพ ทางกายภาพ ทางชีวภาพ และทางสังคมภาพ ทำให้โรสรุปแนวความคิดของนักวิจัยทั้ง 3 ด้านว่า ขนาดของความสนใจต่อบุคคลตรงข้ามกับขนาดความสนใจต่อสิ่งของความสนใจนั้นหนักต่อบุคคลทำให้ แต่ละบุคคลเลือกสิ่งแวดล้อมอาชีพที่เกี่ยวกับบุคคล เช่น อาชีพทางวัฒนธรรม ศิลปกรรม มหรสพ บริการ และธุรกิจ เป็นต้น ส่วนคนที่มีความสนใจหนักไปทางวัตถุสิ่งของก็จะเลือกอาชีพที่ไม่เน้นเกี่ยวกับ บุคคล เช่น อาชีพนักวิทยาศาสตร์อาชีพงานกลางแจ้ง อาชีพเทคโนโลยี เป็นต้น ทฤษฎีของโรมองว่า ประสบการณ์ของวัยเด็กหลากหลายทำให้บุคคลสนใจแตกต่างกัน เด็กบางคนได้รับประสบการณ์อบอุ่น จากบ้านเป็นที่ยอมรับของคนในบ้าน เด็กประเภทนี้มีความสนใจบุคคลเป็นอย่างมากส่วนเด็กที่มี ประสบการณ์เย็นชาขาดความยอมรับในบ้านจะมีความสนใจวัตถุสิ่งของเป็นส่วนใหญ่ ทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร (Roe's Theory of Vocational Choice) แอนน์ โร (Anne Roe, 1956 ; อ้างถึงในพัศรินทร์ ก่อเลิศวรพงศ์, 2557 : 14) ได้ศึกษา ทฤษฎีการเลือกอาชีพโดยวิเคราะห์จากความแตกต่างด้านบุคลิกภาพ ความถนัด สติปัญญาและ ประสบการณ์ในอดีต ทั้งหมดนี้เป็นปัจจัยในการเลือกอาชีพของบุคคลในอนาคต มีหลักการสำคัญ ดังนี้

- 1) บุคคลจะเลือกอาชีพโดยพิจารณาจากการวิเคราะห์ตนเองว่ามีความเหมาะสม ความถนัดที่แท้จริงของตนเองและการเลือกอาชีพนั้นจะต้องสามารถตอบสนองความต้องการของ ตนเองได้
- 2) บุคคลมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการ ของตนเอง เพราะความต้องการสูงสุดคือ ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในอาชีพ หากพิจารณาถึงองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้บุคคลประสบความสำเร็จในอาชีพหนึ่งนั้นนั่นคือ เหตุปัจจัยด้านความถนัดในอาชีพ เพราะถ้าบุคคลได้เลือกอาชีพตามความถนัดและความสามารถ พยากรณ์ถึงความสำเร็จใน อาชีพได้
- 3) การวิเคราะห์เกี่ยวกับตนเองมีอิทธิพลต่อกระบวนการเลือกอาชีพด้วยช่วย ให้บุคคลได้ตระหนักรู้ถึงบุคคลมีความต้องการสิ่งใดจากอาชีพนั้น และบุคคลต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติที่เหมาะสมกับอาชีพ เช่น ความถนัด ความสามารถ

จากทฤษฎีการเลือกอาชีพของโร สรุปลงได้ว่า การวิเคราะห์ตนเองมีอิทธิพลต่อ กระบวนการเลือกอาชีพ โดยบุคคลจะตระหนักรู้ว่าบุคคลมีความต้องการสิ่งใดต่ออาชีพนั้นและต้องพิจารณาถึงคุณสมบัติที่เหมาะสมกับอาชีพอย่างไร

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนาการ ตระหนักรู้ด้านอาชีพให้กับนักเรียน ซึ่งจะช่วยให้เข้าใจพัฒนาการด้านอาชีพของตนเอง โดยให้นักเรียนได้รู้จักตนเองว่ามีความถนัดในอาชีพเช่นไร มีความสนใจในอาชีพเรื่องอะไร เพื่อการวางแผนเข้าสู่อาชีพและเลือกอาชีพได้ถูกต้อง อีกทั้งยังช่วยให้นักเรียนได้รู้จักและเข้าใจอาชีพต่างๆ และรู้อองค์ประกอบของงานรู้จักข้อมูลทางอาชีพอย่างกว้างขวาง

ทฤษฎีภาพเลือกอาชีพของกินซ์เบอร์ก (Ginzberg's Theory)

Eli Ginzberg เป็นนักวิจัยแห่งมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (Columbia University) ในสาขาทรัพยากรมนุษย์ภายหลังปีค.ศ. 1930 ซึ่งเป็นระยะเวลาที่มีปัญหาการว่างงานมากในประเทศสหรัฐอเมริกา เขาสนใจเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวิชาการทางด้านสังคมวิทยากับจิตวิทยาการศึกษาบทบาทของงานในสังคมทำให้เขาและคณะได้ทำการวิจัยทางด้านพฤติกรรมพัฒนาการด้านอาชีพ คณะวิจัยดังกล่าวได้แก่กินซ์เบอร์ก (Ginzberg) อะเซลแรด (Axelrad) และเฮอร์มา (Herma) คณะวิจัยนี้ประกอบด้วยนักเศรษฐศาสตร์ นักสังคมวิทยา นักจิตวิทยาและนักจิตบำบัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยวัยรุ่นชายหญิงชาวอเมริกันที่มีฐานะเศรษฐกิจดีจำนวนประมาณ 60 คน และได้นำผลวิจัยมาสรุปเป็นทฤษฎีพัฒนาการด้านอาชีพ

กินซ์เบอร์กและคณะได้สรุปกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลไว้ดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process) มากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียวค่านิยมสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงคุณลักษณะทางจิตวิทยา โอกาสในการศึกษาและสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนมีผลต่อกระบวนการนี้
2. กระบวนการเลือกอาชีพจะเป็นไปตามขั้นตอนและจะไม่ย้อนกลับ
3. การเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความต้องการและความเป็นจริงในการเลือกโดยคำนึงถึงความสามารถและเป้าหมายที่ต้องการ

ต่อมากินซ์เบอร์กได้ปรับปรุงหลักบางประการในทฤษฎีในระดับอายุแรกหรือระดับอายุ 20 กว่าดังนี้

1. กระบวนการเลือกอาชีพและพัฒนาการด้านอาชีพ (The Process of Vocational Choice and Development) เกิดขึ้นตลอดชีวิตและเปิดกว้างการวิจัยเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของบุคคลทั้งชายหญิงกินซ์เบอร์กสรุปได้ว่าบุคคลเปลี่ยนงานเพราะงานใหม่ให้ความพึงพอใจ ได้อิสรภาพ เนื่องจากการเปลี่ยนความรับผิดชอบ ความกดดัน หรือให้ทางเลือกในการทำงานของบุคคล

2. กระบวนการเลือกอาชีพจะไม่ย้อนกลับ (Irreversible) ในข้อนี้เขาพบว่าในปัจจุบัน กระบวนการเตรียมตัวเลือกอาชีพใช้เวลานานขึ้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประมาณ 80 % ศึกษาต่อถึงระดับปริญญาตรีหรือฝึกอบรมเพิ่มเติม สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ ดังที่เคยเข้าใจแต่เดิม กิ้นซ์เบอร์กกล่าวไว้ว่า สิ่งที่คนหนุ่มสาวเผชิญในช่วงอายุวัยรุ่น คือ การวางแผน การเพื่อให้มีโอกาสเลือกได้มาก อย่างน้อยที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่าเรามีสิทธิ์ในการเข้ามหาวิทยาลัยหรือ ใ้ทำงานที่ดีโดยที่ถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูง โอกาสที่เขาเลือกอาชีพจะกว้างขวางขึ้น

3. การมองงานในทัศนคติที่ดี (Optimization) บุคคลมีความพยายามที่จะทำงานเพื่อสนอง ความพึงพอใจหรือความต้องการของตน โดยให้ตนเองเป็นประโยชน์ ในงานที่เขามีโอกาสทำและ ตระหนักถึงสิ่งที่เขาต้องปฏิบัติในงาน

4. ข้อจำกัดบางอย่าง เช่น รายได้ต่ำ สถานภาพทางครอบครัว ทัศนคติค่านิยมของบิดา มารดา ระดับการศึกษาต่ำ ชนกลุ่มน้อย สถานภาพของผู้หญิง สถาบัน ชุมชน ความไม่กลมกลืนกัน ระหว่างการศึกษากับอาชีพเป็นสิ่งจำเป็นต้องพิจารณา บุคคลที่ไม่มีโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนก็ยังมี โอกาสที่จะประกอบอาชีพที่รายได้ดีมีเกียรติในสังคมได้น้อยแต่ถ้าได้รับการศึกษามากก็ย่อมจะมี ช่องทางในการเลือกประกอบอาชีพได้มาก

5. โอกาสในโลกของงานที่จะต้องพิจารณา หมายถึงความสำคัญของการรับรู้โอกาสของ บุคคลว่าเขามองเห็นโอกาสหรือไม่

6. แนวโน้มในเรื่องค่านิยมมีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบัน และมีบทบาทสำคัญใน การค้นหาความพึงพอใจของบุคคลวิถีชีวิตของบุคคลมีผลกระทบต่อ การตัดสินใจด้านอาชีพ โดยเป็นความพยายามที่จะให้ประสบผลสำเร็จในการสร้างดุลยภาพระหว่างงานและกิจกรรมอื่น กิ้นซ์เบอร์กได้แบ่งขั้นตอนการเลือกอาชีพของบุคคลออกเป็น 3 ระยะคือ

1. ระยะเพื่อฝัน (Fantasy Period) เริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนถึงอายุ 11 ปีเด็กจะคิดเกี่ยวกับอาชีพ ในรูปของความปรารถนา มีความเพื่อฝันถึงอาชีพต่าง ๆ ที่ตนชอบและอยากจะประกอบอาชีพนั้น ๆ เมื่อเติบโตขึ้น โดยได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม เช่น โทรทัศน์หนังสือ หรืออาชีพของบุคคลใน ครอบครัว บุคคลแวดล้อมตัวเด็กที่เด็กได้มีโอกาสพบปะบ่อย ๆ เด็กจะคิดเพื่อฝันเป็นคำรวม แพทย์ ทหาร โดยที่ไม่คำนึงถึงความสามารถของตนเองและความเป็นไปได้โดยทั่วไป

2. ระยะพิจารณาอาชีพ (Tentative Period) ช่วงอายุ 11 ถึง 17 ปีในระยะนี้การเลือกอาชีพ ยังเป็นการเลือกที่ยืดหยุ่นประกอบเกี่ยวกับตนเองอยู่ เช่น ความสนใจความสามารถและค่านิยม การเลือกอาชีพยังเป็นการทดลององค์ประกอบที่แท้จริงยังไม่ได้นำมาพิจารณา ในระยะนี้ แบ่งออกเป็นขั้นย่อย ๆ ดังนี้

2.1 **ขั้นแห่งความสนใจ (Interest Stage)** อายุ 11 ถึง 12 ปีในขั้นนี้ความสนใจเป็นพื้นฐานขั้นแรกในการเลือกอาชีพ โดยไม่คำนึงถึงความสามารถที่แท้จริง

2.2 **ขั้นแห่งความสามารถ (Capacity Stage)** อายุ 13 ถึง 14 ปีเป็นช่วงที่วัยรุ่นคำนึงถึงความสามารถในการวางแผนเลือกอาชีพ แต่ความรู้ในความสามารถของตนยังไม่สมบูรณ์การเลือกยังเป็นการทดลอง

2.3 **ขั้นแห่งค่านิยม (Value Stage)** อายุ 15 ถึง 16 ปีระยะนี้จะเลือกโดยคำนึงถึงค่านิยม ของตนเองและของสังคมเช่น รายได้หรือชื่อเสียง เกียรติยศในช่วงนี้ ค่านิยมจะมีความสำคัญ มากกว่าความสนใจความสามารถ

2.4 **ขั้นแห่งการเปลี่ยนแปลง (Transition Stage)** อายุ 17 ปีระยะนี้จะมีการประนีประนอมกันระหว่างความสนใจความสามารถค่านิยม ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเลือกอาชีพ เด็กจะพยายามเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งเป็นผลมาจากพัฒนาการในขั้นก่อนเด็กจะมีความเข้าใจตนเองดีพอสมควรจะรู้ว่าตัวเองต้องการอะไรอยากจะทำอะไรและสามารถที่จะทำอะไรได้บ้างแต่ในระยะนี้เด็กขาดความรอบคอบ โดยเฉพาะความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพของบุคคล

3. **ระยะเลือกอาชีพตามความเป็นจริง (Realistic Period)** อายุ 17 ปีถึงวัยผู้ใหญ่ระยะนี้ การเลือกจะเป็นการประนีประนอมกัน (Compromise) ระหว่างองค์ประกอบที่เป็นจริง เช่น ข้อกำหนดของงานหรือโอกาสในการศึกษาและองค์ประกอบส่วนบุคคลการพัฒนาการเลือกอาชีพในขั้นนี้แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นดังนี้

3.1 **ขั้นสำรวจอาชีพ (Exploration Stage)** เป็นขั้นที่บุคคลสำรวจอาชีพต่าง ๆ เพื่อค้นหา อาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพของตัวเองที่ได้ทราบแล้วในระยะพิจารณาอาชีพ ในขั้นนี้บุคคลจะทดลองเรียนวิชาการและวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ทำกิจกรรมเสริมหลักสูตร ตลอดจนการทดลอง ทำงานนอกเวลาเรียนโดยเลือกเรียนหรือทำงานเฉพาะที่ตนเองสนใจ

3.2 **ขั้นรวบรวมความคิด (Crystallization Stage)** เป็นขั้นที่บุคคลมีความพร้อมที่จะเลือกอาชีพใดอาชีพหนึ่งจากอาชีพที่บุคคลมีความสนใจอยู่ประมาณสองสามอาชีพ เนื่องจากได้รวบรวมข้อมูลและความคิดไว้พอควร

3.3 **ขั้นตัดสินใจเลือกอาชีพ (Specification Stage)** เป็นขั้นสุดท้ายของการเลือกอาชีพในขั้นนี้บุคคลตัดสินใจเลือกอาชีพที่เฉพาะเจาะจงอาชีพเดียวระยะนี้บุคคลจะฝึกหาความรู้ประสบการณ์ในงานเฉพาะด้านเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ

กระบวนการพัฒนาการด้านอาชีพของกินซ์เบิร์ก ตั้งแต่ระยะเพื่อฝันจนถึงขั้นสุดท้ายของระยะเลือกอาชีพตามความเป็นจริงกินเวลาประมาณ 10 ถึง 15 ปีทุกระยะและทุกขั้นตอน

ของการเลือกอาชีพดังกล่าวกินซ์เบิร์กและคณะตระหนักดี ว่าเป็นไปโดยประมาณเท่านั้น ทั้งนี้ก็เพราะสังคมทุกสังคมในปัจจุบันมีความซับซ้อนมากขึ้น และมีอาชีพเพิ่มขึ้นอีกมากและนอกจากนั้น บุคคล แต่ละคนยังมีความแตกต่างกันทั้งในด้านสภาพแวดล้อม สภาพร่างกายและจิตใจอีกด้วย ในปี ค.ศ. 1972 กินซ์เบิร์กได้ทำการวิจัยผลจากการวิจัยทำให้กินซ์เบิร์กได้แก้ไขสาระสำคัญในทฤษฎีของเขา คือ “การเลือกอาชีพของบุคคลนั้นไม่ได้จำกัดเพียง 10 ถึง 15 ปี แต่เป็นกระบวนการที่อาจเกิดขึ้นตลอดชีวิตราบเท่าที่บุคคลยังสามารถทำงานได้เพื่อให้เกิดความเหมาะสมที่สุดระหว่างการเตรียมตัวเพื่อประกอบอาชีพ เป้าหมายในชีวิตของบุคคลและสภาพการณ์ ต่าง ๆ ในโลกของงาน” ปัจจัยที่กินซ์เบิร์กและคณะมองข้ามไปในตอนแรกคือ ผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยมีได้ คาดหมาย เช่น การถูกออกจากสถานศึกษา ก่อนสำเร็จการศึกษา สถานการณ์ทางการเมืองการประสออุบัติเหตุทำให้ร่างกายพิการและอื่น ๆ ซึ่งทำให้บุคคลต้อง เปลี่ยนอาชีพ บุคคลจึงต้องมีการเลือกอาชีพใหม่ (Ginzberg ; อ้างถึงใน สำเนาวัชรศิลป์. 2529 : 30)

สรุปได้ว่า การเลือกอาชีพของบุคคลจะเป็นกระบวนการที่มีการพัฒนาตามขั้นตอน ตั้งแต่เกิดจนกระทั่งอายุ 10 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดการจินตนาการตามความเพื่อฝันของตนเอง บุคคลจะเกิดความสนใจในอาชีพอย่างจริงจังเมื่อมีอายุอยู่ช่วง 15 – 21 ปี เพราะได้อาศัยเหตุผลหลายอย่างมาประกอบการพิจารณาเลือกอาชีพของตนเอง เช่น ระดับการศึกษา ความสนใจ ความต้องการ ความสามารถของตนเอง และ โอกาสที่ได้รับที่จะทำงานได้อย่างประสบผลสำเร็จ การเลี้ยงดูอบรมเด็กและแบบอย่างของพ่อแม่ผู้ปกครอง รวมทั้งค่านิยมที่เกี่ยวกับผลตอบแทนการทำงานเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการตัดสินใจเลือกอาชีพ ความต้องการในระดับต่างๆ ของบุคคลส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของพันธุกรรมที่มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ความสำเร็จจะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถ และภูมิหลังทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมของบุคคลนั้น ซึ่งบุคลิกภาพก็มีความสำคัญต่อการเลือกอาชีพ โดยแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของ ฮอลแลนด์ (Holland's Theory) ที่ผู้วิจัยได้นำมาศึกษาและพัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

ความหมาย

การกำหนดเป้าหมาย (Goal) เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตและการทำงาน เป็นเครื่องชี้ทิศทาง เป็นเสาหลักบอกถึงความสำเร็จและความก้าวหน้าของชีวิตและการทำงาน มีผู้ให้คำนิยามของคำว่า การตั้งเป้าหมาย ไว้หลายคน ดังนี้

ล็อก และ ลาทาม (Locke & Latham, 2000 : 1) ได้ให้ความหมายของการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting) หมายถึงสิ่งสำคัญในการดำเนินชีวิตและธุรกิจ การตั้งเป้าหมายหมายถึงดีเป็นสิ่งสำคัญ ลักษณะของเป้าหมายที่ดีคือ

1. ต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน เป้าหมายที่ยากทำให้คนใช้ความพยายามของตนอย่างถึงที่สุด ทำให้คนดึงศักยภาพออกมาได้มาก
2. เป้าหมายที่ยากดีกว่าเป้าหมายที่ง่าย (High Goals Generate Grater Effort than Low Goals) เพราะสามารถดึงศักยภาพและความสามารถของคนออกมาได้มาก
การมีเส้นตายที่กระชั้นทำให้คนทำงานได้เร็วกว่าการมีเส้นตายแบบหลวมๆ
3. การประกาศเป้าหมายต่อหน้าสาธารณะชนทำให้คนมี Commitment กับเป้าหมายมากขึ้น
4. ไม่ว่าเป้าหมายจะถูกกำหนดโดยหัวหน้างาน หรือเป็นเป้าที่กำหนดร่วมกันระหว่างหัวหน้าและลูกน้อง เป้าหมายสองประเภทนี้จะไม่ให้ผลลัพธ์ที่ต่างกันในเรื่องของการทำเป้าหมายให้สำเร็จ

อัลแด็ก & คาซึฮาระ (Aldag & Kazuhara, 2001 : 253) ได้ให้ความหมายของการตั้งเป้าหมาย หมายถึง ผลตอนสุดท้ายหลังที่ต้องการ จากการทุ่มเทพลังบางอย่างไป

เบรชต์ Brecht (1996 : 13) ได้ให้ความหมายของการตั้งเป้าหมาย หมายถึง แนวทางการกำหนดเป้าประสงค์ การประสงค์เพิ่มพูนคุณภาพชีวิต ช่วยให้ได้ความสำเร็จในชีวิต ช่วยให้คุณอยากทำสิ่งที่ดีในชีวิต เป็นความท้าทาย เป็นแผนเป็นขั้นเป็นตอนที่จะนำไปสู่เป้าหมายอื่นๆ

รูลิลาด (Rouillard, 1993 : 31) ได้ให้ความหมายของการตั้งเป้าหมาย หมายถึง ความสำเร็จที่ตั้งใจไว้

วอลเลซ & แมสเตอร์ (Wallace & Masters 2002 : 19) อธิบายว่า เป้าหมาย หมายถึง เป็นความฝันที่มีเส้นตาย คือฝันว่าต้องการได้ ต้องการเป็นอะไร หรือทำอะไรแล้ว จึงกำหนดวันสำเร็จไว้ด้วย เช่น อ่านหนังสือสามก๊กจบภายใน 7 วัน

สรุปได้ว่า การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดความสำเร็จที่ตั้งใจไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตหรือธุรกิจ และยังเป็นผลการดำเนินขั้นสุดท้ายหลังจากที่เราได้ทุ่มเทกับสิ่งนั้น

การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

ความหมายของการตั้งเป้าหมายได้มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ล็อก & ลาธัม (Locke & Latham 1990) ให้ความหมายของการตั้งเป้าหมายว่า การตั้งเป้าหมายเป็นเทคนิคที่ใช้ในการจูงใจผู้ปฏิบัติงานให้เกิดความพยายามในการทำงานเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ ตามเป้าหมายที่บุคคลต้องการ

แมส & เกบฮาร์ด (Maes & Gebhardt 2000) ให้ความหมายของการตั้งเป้าหมายว่า การตั้งเป้าหมายเป็นการพิจารณาของบุคคลเกี่ยวกับความต้องการ และผลลัพธ์ที่เกิดจากการกระทำของตนเอง

ณรงค์ศักดิ์ จันทน์นวล (2546) ให้ความหมายของการตั้งเป้าหมายว่า เป้าหมาย หมายถึง ทิศทาง หรือจุดที่เราต้องการจะไปให้ถึง รวมทั้งเป็นสิ่งที่เราต้องการทำให้ประสบความสำเร็จ

นาฏศิลป์ กษประเสริฐ (2557 : 8) ให้ความหมายการตั้งเป้าหมายว่า การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย โดยเริ่มจากการเข้าใจตนเองในด้านต่างๆ อย่างเช่นเงิน มีการวางแผน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตนเองกำหนดไว้

สรุปได้ว่า การตั้งเป้าหมาย หมายถึง การกำหนดสิ่งที่ตนเองต้องการหรือกำหนดเป้าหมาย เพื่อที่จะปฏิบัติและพัฒนาตน ไปตามทิศทางของสิ่งที่ตนต้องการให้ประสบความสำเร็จ โดยมีการวางแผน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวข้องกับการตั้งเป้าหมาย

จากการรวบรวมงานวิจัยทางด้านจิตวิทยาองค์กร โดยอเล็กซานเดอร์ แฮสแลม (Haslam, 2004 : 61) ได้ศึกษารวบรวมความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคม เรียกว่าการกำหนดเอกลักษณ์ทางสังคม (Social Identities) โดยเมโย (Mayo, 1990 ; cited in Locke, 1994) พบว่าการที่แต่ละบุคคลแสดงพฤติกรรมตามกลุ่มสังคมเป็นไปเพื่อการดำรงชีวิต ดังนั้นต้องมีการเปิดรับความคิดทั้งด้านที่ถูกต้องและด้านที่ผิดพลาด หรือล้มเหลวร่วมกัน เนื่องมาจากระบบการคิดของเราเปลี่ยนไปจาก “ฉัน” และ “ตัวฉัน” เป็น “เรา” และ “พวกเรา” ทำให้มนุษย์มีความสามารถเหนือสังคมของสิ่งมีชีวิตชนิดอื่นเพราะเราสามารถอยู่ร่วมกันและสร้างพฤติกรรมขององค์กรขึ้นมาได้ ทำให้เกิดการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและมีความสามารถในการจูงใจผู้อื่นให้ทำตามไปในทิศทางที่เหมาะสมมากกว่าการทำตามหน้าที่

เรื่องการสร้างแรงจูงใจในองค์กรมีแนวคิดอยู่สองกลุ่มตามแนวคิดทางการรู้คิด (Cognitive Approaches) จากทฤษฎีหลักทั้งสองดังนี้ (Haslam, 2001 : 94) ด้วยกันคือ

1. ทฤษฎีการเปรียบเทียบทางสังคม (Social Exchange Theory) ได้กล่าวถึงสามทฤษฎีด้านการสร้างแรงจูงใจดังนี้

1.1 ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) โดยวิกเตอร์ เอช วรูม (Victor H Vroom) ที่ได้สร้างขึ้นในปี 1960 และได้รับการนำมาพัฒนาต่อ โดยพอร์เตอร์และลอเลอร์

(Porter and Lawler) ในปี 1968 ตั้งสมมติฐานว่าความพยายามในการปฏิบัติงานและความพึงพอใจในงานเป็นตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กัน สิ่งที่สำคัญคือการรับรู้ถึงผลลัพธ์ภายหลังการแสดงผลการปฏิบัติหน้าที่เป็นตัวกำหนดระดับความพึงพอใจของบุคคลอันนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานที่ดีด้วยเหตุนี้ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) จึงนิยมนำมาใช้ในการจูงใจอย่างมาก โดยผู้ที่คิดทฤษฎีนี้คือ วรูม (Vroom) ตั้งสมมติฐานว่าพนักงานจะถูกจูงใจหากเขาจะได้รับสิ่งที่เป็นผลลัพธ์ทางบวก เช่น โบนัส รางวัล และหลีกเลี่ยงผลลัพธ์ทางลบ และยังคาดว่าพนักงานใช้เหตุผลเกี่ยวกับงานของตนเองและความสามารถที่จะตัดสินใจว่าจะทำงานอย่างไรนั้นสามารถนำมาใช้ทำนายผลการปฏิบัติงาน และความพยายามในการปฏิบัติงานอีกด้วยทฤษฎีนี้มีความเด่นชัดในเรื่องของการคำนึงถึงผลลัพธ์ที่ได้มากที่สุด โดยที่รูปแบบของผลลัพธ์นั้นอาจจะไม่จำเป็นต้องเป็นรูปแบบที่ดีที่สุดแต่เป็นเรื่องของคุณค่าและความเป็นไปได้ในการได้รับรางวัลอันเป็นผลสะท้อนมาจากการตัดสินใจที่มีเหตุผลของมนุษย์เพื่อแสดงพฤติกรรมออกมาตามความคาดหวังว่าจะได้รับผลตอบแทนอย่างไรและมีความเป็นไปได้เพียงใดดังภาพประกอบ 2.1 แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้งสามตามความคิดของวรูม สามารถอธิบายได้ว่าผลลัพธ์ของทั้งสามปัจจัยนี้นำไปสู่การสร้างผลการปฏิบัติงาน จากความชำนาญ และความสามารถของแต่ละคน ร่วมกับการรับรู้บทบาท และโอกาส ในการสร้างแรงจูงใจไปสู่ผลลัพธ์ ที่แต่ละบุคคลต้องการ โดยวรูมเสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานเรียกว่า “VIE” (Valence, Instrumentality, Expectancy Theory)

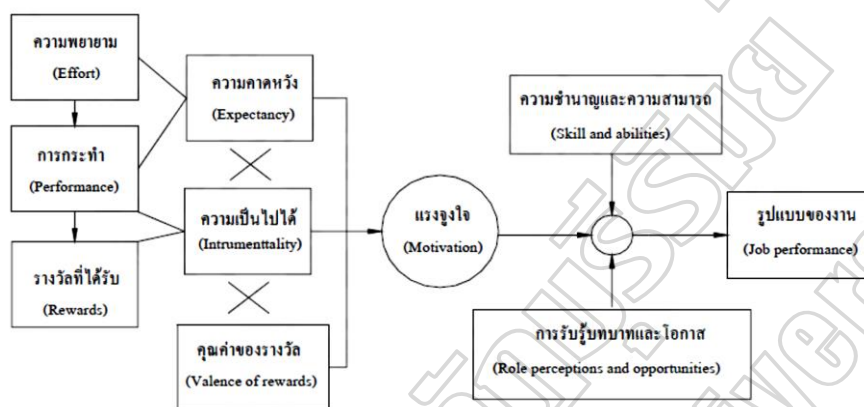
ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy Theory) มี 3 ปัจจัยใหญ่ๆที่เกี่ยวกับแรงจูงใจของคนงาน คือ คุณค่าของรางวัล (Valence of reward) ความเป็นไปได้ (Instrumentality) และ ความคาดหวัง (Expectancy)

คุณค่าของรางวัล (Valence of reward) เป็นแรงจูงใจของบุคคลในการสร้างความเชื่อของตนเองเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งๆที่ตนเองปรารถนา (คุณค่าของความสำเร็จ) จากระดับความชอบของแต่ละบุคคลในผลลัพธ์ที่ได้มาว่าคุณค่าของผลลัพธ์ หรือรางวัลนั้นคุ้มค่าเพียงใด ได้แก่ ค่านิยม สิ่งจูงใจที่สนใจ และผลประโยชน์ที่จะได้รับ

ความเป็นไปได้ (Instrumentality) ความเป็นไปได้ หรือโอกาสของผลลัพธ์ในระดับแรกที่จะได้รับผลตอบแทนจากความน่าจะเป็นของรางวัล การรับรู้ความสามารถของบุคคลในการใช้ระดับความสามารถในการปฏิบัติงานกับรางวัลที่คาดหวัง

ความคาดหวัง (Expectancy) การรับรู้ความน่าจะเป็นของความพยายาม หรือการกระทำที่จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงาน (ความคาดหวังในเรื่องความสำเร็จ) ให้ไปสู่ผลลัพธ์ในระดับที่ 1 เช่น

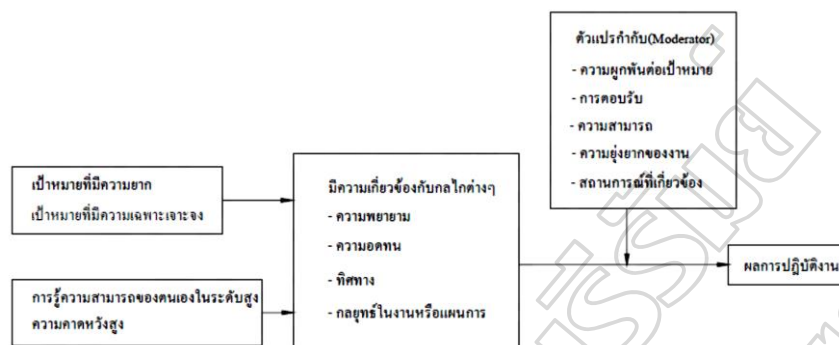
พนักงานต้องการได้รับการเลื่อนตำแหน่ง พบว่าการปฏิบัติงานให้อยู่ในระดับเกณฑ์ที่ดีอันเป็นผลลัพธ์ระดับที่ 1 นำไปสู่การเลื่อนตำแหน่งอันเป็นผลลัพธ์ระดับที่ 2

ภาพประกอบ 2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่างๆที่ก่อให้เกิดแรงจูงใจตามแนวคิดของวรูมที่มา: กรีนเบิร์กและบารอน (Greenberg & Baron, 2000 : 134)

1.2 ทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory) โดยเอ็ดวิน เอ ล็อก และ แกรี ฟีลาแธมได้สร้างขึ้นเมื่อปี 1990 มีความเหนือกว่าทฤษฎีความคาดหวังในด้านที่เน้นเป้าหมายของความคิด แต่ละคนเพื่อนำไปสู่การสร้างพฤติกรรม มีความเชื่อว่าแต่ละคนมีแรงจูงใจที่มีความมุ่งมั่นและเฉพาะเจาะจงในการไปสู่เป้าหมายตามที่ได้ตั้งเอาไว้ (Kanfer, 1994 ; cited in Haslam, 2001) การนำเป้าหมายมาใช้ในการจูงใจเป็นแนวทางที่ได้รับความนิยมมากที่สุด เพราะมีความสัมพันธ์กับความปรารถนา หรือความต้องการของแต่ละบุคคล ไปสู่ความตั้งใจและก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ตอบสนองความต้องการ ด้วยวิธีการที่พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย ในขณะที่บางคนกล่าวไว้ว่าวิธีการนี้เป็นวิธีการที่ผิวเผินเกินไปและคงอยู่ได้ไม่นาน (Kelly, 1991 ; cited in Haslam, 2001) เป้าหมายที่มีความแตกต่าง บวกกับแรงจูงใจที่แตกต่าง และความรู้ความสามารถที่ตนเองมี จะได้ผลลัพธ์เป็นสิ่งที่สามารถช่วยให้คนสร้างงานที่เกิดจากความคิดของตนเอง (Task self Inventory) ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายของล็อก (Locke's Goal Setting Theory) เป็นทฤษฎีที่มีการนำมาใช้โดยมีงานวิจัยและทำการวิเคราะห์เมตาจำนวนมากที่สรุปถึงผลลัพธ์เชิงบวกของการนำทฤษฎีการตั้งเป้าไปใช้ให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีขึ้น (Locke & Latham, 1990 : 71) เป็นเทคนิค การจูงใจแบบหนึ่งโดยมีเป้าหมายของบุคคลเป็นจุดเริ่มต้นร่วมกับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ทำให้เกิดพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการทำงาน โดยมีตัวแปรกำกับ คือ

ความผูกพันต่อเป้าหมายการได้รับการตอบกลับ ความสามารถ ความยุ่งยากในงานและสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังภาพประกอบ 2.2

ภาพประกอบ 2.2 แนวคิดตามทฤษฎีของลોકและลาแธม

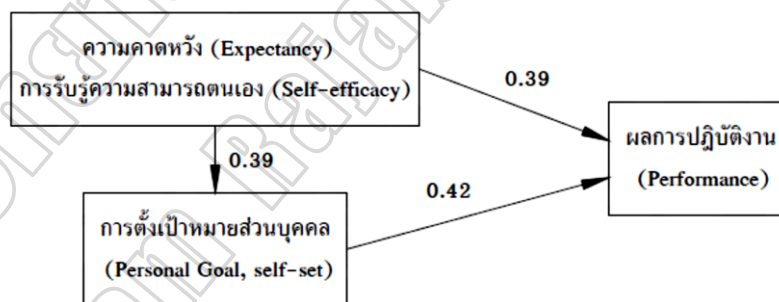
ที่มา : เซอร์เมอร์ธอร์น, ฮันซ์ และออสบอร์น (Schermethorn, Hunt & Osborn. 2006 : 165)

เป้าหมาย (Goal) คือสิ่งที่คนพยายามที่จะบรรลุโดยผ่านพฤติกรรมและการกระทำ Goalsetting Theory เน้นไปที่การจูงใจพนักงานเพื่อใช้ในการปฏิบัติงาน และยังเน้นว่าการปฏิบัติงาน ที่ทำไปนั้นจะต้องได้มาซึ่ง การบรรลุผลสำเร็จของงานอันเป็นที่ยอมรับในระดับหนึ่งลอคและลาแธมเสนอแนะว่าพนักงานที่มีเป้าหมายมีความพยายามทำงานที่ส่งผลต่อระดับของแรงจูงใจและการบรรลุผลสำเร็จของงาน เหมือนกับที่เราต้องการเรียนให้ได้ A เพื่อให้ได้งานที่ดีทำ พนักงานก็มีเป้าหมายที่จะกำหนดทิศทางของพฤติกรรมในองค์กร พนักงานขายมีเป้าหมายประจำสัปดาห์หรือประจำเดือนที่จะต้องทำให้ได้ ผู้บริหารขององค์กรใหญ่ๆ ก็พยายามที่จะได้มาซึ่งการเติบโตของกำไรและเป้าหมายคุณภาพ

การตั้งเป้าหมาย ถูกนำมาใช้ในองค์กรไม่เพียงแต่เพื่อผลักดันระดับของผลการปฏิบัติงานที่พนักงานได้รับการจูงใจให้มอบให้กับงานและองค์กร แต่ยังช่วยทำให้แน่ใจว่า ผลการปฏิบัติงานสามารถนำไปสู่เป้าหมายในอนาคตข้างหน้า ทฤษฎีการตั้งเป้าหมายได้อธิบายถึงชนิดของเป้าหมายที่มีประสิทธิผลที่สุดในการสร้างแรงจูงใจและผลการปฏิบัติงาน เป้าหมายชนิดใดนำไปสู่แรงจูงใจและผลการปฏิบัติงานที่ดี ตามทฤษฎี มีปัจจัยที่สำคัญ 2 อย่าง คือความเฉพาะเจาะจง (Specificity) และความยาก (Difficulty) ซึ่งเมื่อใช้ร่วมกันแล้ว จะนำไปสู่ระดับของแรงจูงใจและผลสำเร็จของงานที่สูงขึ้นความเฉพาะเจาะจงของเป้าหมาย (Specific Goal) จะนำไปสู่ผลการปฏิบัติงานได้ดีกว่าเป้าหมายที่คลุมเครือ และมักระบุเป็นปริมาณเช่น ต้องทำกำไรให้ได้ 10 ร้อยละ ซึ่งจะได้ผลดีกว่าบอกว่าทำให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ (Vague Goal) โดยไม่มีการกำหนดความแน่นอนลงไป

ความยากในการบรรลุเป้าหมาย (Difficult Goal) จะนำไปสู่แรงจูงใจและผลการปฏิบัติงานที่สูงกว่าเป้าหมายกลาง ๆ Difficult Goal คือเป้าหมายที่ยากแต่ไม่ใช่ว่าเป็นไปไม่ได้สำหรับพนักงานส่วนมากที่จะทำได้ ในทางปฏิบัติ พนักงานก็สามารถบรรลุเป้าหมายง่าย ๆ ได้อยู่แล้ว ข้อเสนอของ Goal-setting Theory ก็คือ เป้าหมายที่ระบุชัดเจนและยากจะนำไปสู่แรงจูงใจและผลการปฏิบัติงานที่สูงกว่าเป้าหมายที่ง่าย กลางๆ ไม่ชัดเจนหรือไม่มีขอบเขตของเป้าหมายเลย งานวิจัยมากมายสนับสนุนข้อเสนอของทฤษฎีนี้ และยังพบด้วยว่าแรงจูงใจและผลการปฏิบัติงานที่มาจากที่ตั้งเป้าหมายนั้นแตกต่างกันในแต่ละวัฒนธรรมด้วย

สิ่งสำคัญคือเมื่อผู้บริหารตั้งเป้าหมาย ผู้ได้บังคับบัญชาจะต้องยอมรับในเป้าหมายนั้นด้วยและยังต้องมีข้อผูกมัดทางใจที่จะต้องไปให้ถึงเป้าหมายนั้นให้ได้ บางครั้งผู้บริหารและพนักงานอาจตั้งเป้าหมายร่วมกัน (Participate in Goal Setting) เพื่อเพิ่มการยอมรับและความผูกพัน (Commitment) ในเป้าหมายนั้น การมีความเชื่อในตัวเองว่าเขาสามารถทำพฤติกรรมบางอย่างให้เป็นผลสำเร็จสูง (Self-efficacy) ยังเป็นสิ่งยืนยันได้ว่าพนักงานจะมีแรงจูงใจที่จะทำเป้าหมายที่ยาก ความเชื่อนี้จะนำไปสู่การยอมรับ ความผูกพันต่อเป้าหมาย และแรงจูงใจที่จะบรรลุเป้าหมายและ Goal Setting จะได้ผลที่สุดเมื่อพนักงานได้รับทราบผลสะท้อนกลับจากการทำงานของตนเองว่า เขาทำงานเป็นอย่างไร ดังภาพประกอบ 2.3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวัง การตั้งเป้าหมายและผลการปฏิบัติงานว่ามีความสัมพันธ์กันทั้งสามปัจจัย

ภาพประกอบ 2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถตนเอง (Self-efficacy)

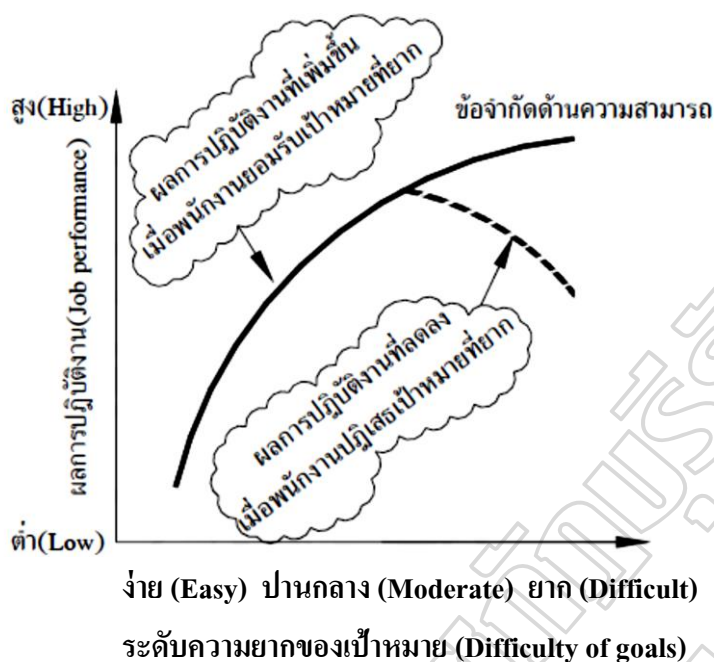
การตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (Self-set Goal) และผลการปฏิบัติงาน (Performance)

ที่มา : ล็อกและลาธัม (Locke & Latham. 1990 : 70)

ดังนั้น Self-efficacy Theory ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบหลักที่สำคัญของ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) จากการศึกษาของอัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura. 1997) โดยได้มีผู้ให้นิยามของการรับรู้ความสามารถของตนเอง ไว้ว่าเป็นความเชื่อมั่นของบุคคลเกี่ยวกับ

ความสามารถในการขับเคลื่อนแรงจูงใจ ทรัพยากรทางความคิด และกิจกรรมอื่นๆเพื่อให้สามารถทำงานที่เฉพาะเจาะจงได้สำเร็จลุล่วงโดย การรับรู้ความสามารถของตนเอง เป็นการรับรู้ถึงความสามารถของตนเองที่ไม่เกี่ยวข้องกับความสามารถที่แท้จริง หรือทรัพยากรที่มีอยู่เลย (Luthans, 2002) ทั้งนี้แบนดูราได้เน้นถึงการสร้าง การรับรู้ความสามารถของตนเอง ที่มีความเฉพาะเจาะจง (Specific Self-efficacy) ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามลักษณะงานที่กระทำมีความแตกต่างจาก General Self-efficacy ที่มีความเชื่อว่าบุคคลจะประสบความสำเร็จในงานเท่ากันไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดก็ตาม Self-efficacy มีความสำคัญในด้านแรงบันดาลใจต่อเป้าหมาย ความคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลนั้น และการรับรู้โอกาสที่จะประสบความสำเร็จ

การตั้งเป้าหมายที่ยากแต่มีความสามารถที่จะทำได้ (Self-efficacy Expectations) ควรมีความเฉพาะเจาะจงในการตั้งเป้าหมายนั้น ขณะเดียวกันต้องมีความยากและท้าทายที่จะทำให้เป้าหมายนั้นประสบความสำเร็จตามผลปฏิบัติงานที่ต้องการ แต่ละคนล้วนมีข้อจำกัดในด้านความสามารถส่วนบุคคล อย่างไรก็ตามเป้าหมายที่มีความยากเกินไปจนบุคคลคิดว่าไม่มีความสามารถที่จะทำได้ และระยะเวลาที่ยาวนานเกินไป อาจทำให้บุคคลลดความสามารถในการทำงานหรือปฏิเสธเป้าหมายนั้น ดังภาพประกอบ 2.4 สิ่งสำคัญ คือ การตั้งเป้าหมาย (Assigned Goal) นั้นควรตั้งไว้ที่ระดับใด ถึงจะสามารถทำให้บุคคลเกิดการยอมรับและเกิดความผูกพันกับเป้าหมาย ดังนั้นควรทำให้บุคคลได้มีส่วนร่วมในการตั้งเป้าหมาย เพราะการตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง (Personal Goal) นั้นทำให้พนักงานมีส่วนร่วมมากกว่าการได้รับมอบหมายจากผู้อื่น ส่งผลให้เกิดความเข้าใจ และซาบซึ้งในจุดมุ่งหมายของตน อีกทั้งยังไม่ปฏิเสธเป้าหมายที่ตนได้มีส่วนร่วมในการออกเสียง อันเป็นผลดีต่อการปฏิบัติงาน

ภาพประกอบ 2.4 แสดงถึงผลการปฏิบัติงานขึ้นกับการยอมรับเป้าหมายและความยากของเป้าหมาย

ที่มา : กรีนเบิร์กและบารอน (Greenberg & Baron, 1993 : 124; cited in Locke & Latham, 1990)

ล็อกและแลธัม (Lock and Latham, 1990 : 71) ได้สร้างทฤษฎีการตั้งเป้าหมาย (Goal Setting Theory) การตั้งเป้าหมายเป็นทฤษฎีแรงจูงใจซึ่งมีพื้นฐานบนสมมติฐานที่ว่ามนุษย์ประพฤติตนอย่างมีเหตุผลและมีสติประเด็นสำคัญของทฤษฎีอยู่บนพื้นฐานของความสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่รอบคอบ ความตั้งใจหรือเจตนาและความสำเร็จในงาน ข้อสนับสนุนพื้นฐานคือความคิดที่รอบคอบหรือมีสติจะกำหนดการกระทำของบุคคลเป้าหมาย คือ สิ่งที่บุคคลพยายามอย่างมีสติที่จะทำให้ประสบความสำเร็จและให้ความสนใจเป็นพิเศษ โดยจะสัมพันธ์กับวัตถุประสงค์ในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับ Muchinsky (1990) ที่กล่าวว่า เป้าหมายมี 2 หน้าที่หลัก คือ เป็นส่วนสำคัญของแรงจูงใจ และกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์เป้าหมายจะให้แนวทางสำหรับการตัดสินใจว่าจะใช้ความพยายามมากเพียงใดในงานนั้นและเป็นพฤติกรรมที่ตั้งใจปฏิบัติในทางกลับกันก็มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของงาน ซึ่งต้องพบเงื่อนไข 2 ประการก่อนที่เป้าหมายจะสามารถมีอิทธิพลต่อความสำเร็จประการแรก คือ แต่ละบุคคลต้องรู้เป้าหมาย และรู้ว่าจะต้องทำอย่างไรให้ประสบความสำเร็จ ประการที่สอง คือ แต่ละบุคคลต้องยอมรับว่าเป้าหมายเป็นสิ่งที่เต็มใจจะทำ เป้าหมายสามารถถูกละทิ้งไปได้ อาจเป็นเพราะว่าเป็นสิ่งที่ง่ายหรือยากจนเกินไปหรือเพราะไม่รู้ว่า

พฤติกรรมใดที่จำเป็นสำหรับความสำเร็จในเป้าหมายนั้น การยอมรับเป้าหมายถือได้ว่าเป็นการตั้งใจ
ทำพฤติกรรมที่จำเป็นเพื่อความสำเร็จของเป้าหมาย

สรุปได้ว่า สิ่งที่คุณพยายามที่จะบรรลุโดยผ่านพฤติกรรมและการกระทำยังมีความ
เฉพาะเจาะจงในการตั้งเป้าหมายนั้น ขณะเดียวกันต้องมีความยากและท้าทายที่จะทำให้เป้าหมายนั้น
ประสบความสำเร็จตามผลปฏิบัติงานที่ต้องการ

ชนิดของการตั้งเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้ศึกษาชนิดของการตั้งเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

ปัทมา ปานแดง (2551 : 13) กล่าวว่า ในแต่ละช่วงชีวิตของคนเราควรมีการตั้งเป้าหมาย
ไว้อย่างชัดเจนการวางเป้าหมายอาจแบ่งออกได้ตามระยะเวลาที่กำหนดเป็น 5 ประเภทดังนี้

1. เป้าหมายระยะสั้นที่สุด (Micro Goals) เป็นการวางเป้าหมายในระยะเวลา
15 – 60 นาที เป้าหมายนี้เราสามารถทำได้ตามกำหนดและควบคุมให้เป็นไปได้มากที่สุด
หากทำไม่ได้ก็เป็นความล้มเหลวที่จะมีผลต่อเป้าหมายในระยะอื่นๆ ด้วย
2. เป้าหมายระยะสั้นมาก (Mini Goals) เป็นการวางเป้าหมายในระยะเวลา
1 วัน - 1 เดือนว่าจะทำอะไรให้สำเร็จ เช่น ฝึกทำโจทย์คณิตศาสตร์ให้ครบ 5 หน่วย
ภายใน 1 เดือน
3. เป้าหมายระยะสั้น (Short Range Goals) เป็นเป้าหมายในระยะเวลา
1 เดือน – 1 ปี ว่าเราจะทำอะไรให้สำเร็จเพื่อให้แผนที่วางไว้ในระยะกลางและระยะยาวเกิด
ความสำเร็จ เช่น ขยันอ่านหนังสือให้มากขึ้น เพื่อให้สอบผ่านทุกวิชาในภาคเรียนนี้
4. เป้าหมายระยะกลาง (Medium Range Goals) เป็นการวางเป้าหมายในระยะเวลา
5-6 ปี ว่าในอนาคตของเราต้องการอะไร มีสิ่งใด เช่น สอบเข้ามหาวิทยาลัยในคณะที่ต้องการ
ศึกษาได้สำเร็จ
5. เป้าหมายระยะยาว (Long Range Goals) เป็นการวางเป้าหมายในระยะเวลา 10 ปี
หรือมากกว่านั้นว่าอะไรคือจุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิต เช่น เป็นเจ้าของกิจการผลิตผลไม้กระป๋อง
ส่งออก

มลิวัลย์ พระธรรมมาตย์ (2560) กล่าวว่า การวางแผนเป้าหมายชีวิต เป็นสิ่งที่จำเป็นที่
บุคคลทุกคนต้องให้ความสำคัญในการรู้จักวางแผนชีวิตของตนเองอย่างมีขั้นตอน มีวิธีการที่
เหมาะสมกับสถานะของบุคคล และพยายามดำเนินการ โดยปฏิบัติทุกวิถีทางที่จะนำพาชีวิตให้
ประสบความสำเร็จ แต่เมื่อดำเนินชีวิตที่มีการวางแผนแล้วเกิดปัญหาและอุปสรรค บุคคลนั้นก็
สามารถหาจุดบกพร่องที่เกิดขึ้น แล้วนำมาพิจารณาทบทวนขั้นตอน เพื่อแก้ไข พัฒนา ปรับปรุงให้
ชีวิตของบุคคลมีคุณภาพ และเกิดประสิทธิภาพในการดำเนินชีวิตให้มีความสุข หากทุกชีวิต

มีการวางแผนเพื่อเป้าหมายของชีวิต ก็จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในชีวิตเป้าหมายชีวิตของบุคคลแบ่งได้ 3 ระดับ คือ

1. การวางแผนเป้าหมายชีวิตขั้นต้น เป็นการวางแผนตั้งเป้าหมายของชีวิตโดยมุ่งมั่นฝึกฝนตนเอง ให้บรรลุเป้าหมายชีวิตที่จะต้องเรียนให้จบ มีอาชีพ มีฐานะที่ดีให้ได้ ด้วยองค์ประกอบต่างๆ เช่น การประพฤติตนเป็นคนดี และตั้งเป้าหมายว่าจะประกอบอาชีพอะไร เช่น ครู พยาบาล ตำรวจ ทหาร ช่างนา หรืออื่นๆ ก็ได้ ขอให้เป้าหมายที่สุจริต
2. การวางแผนเป้าหมายชีวิตขั้นกลาง เป็นการตั้งเป้าหมายของชีวิตที่ต้องพยายามตั้งตัวและสร้างฐานะของตนเอง มีชีวิตคู่ มีชีวิตครอบครัวที่ดี ไม่ย่อท้อ รู้จักการสร้างคุณค่าให้ชีวิต ด้วยการขยันตั้งใจทำความดี เอื้ออาทร มีเมตตาต่อผู้อื่น ซึ่งเป็นเป้าหมายชีวิตสูงสุด
3. การวางแผนเป้าหมายชีวิตขั้นสูงสุด เป็นการตั้งเป้าหมายของชีวิตที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อตนเองและบุคคลอื่น คือการตั้งใจดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จในการศึกษาเล่าเรียนหน้าที่การงาน ชีวิตครอบครัว และตั้งใจปฏิบัติธรรมโดยการตั้งใจทำความดี หมั่นให้ทาน รักษาศีล ฝึกสมาธิเพื่อให้จิตใจผ่องใส เกิดปัญญา เพื่อรักษาเป้าหมายของชีวิตให้มั่นคงทุกด้านถ้าทุกคนได้มีการวางแผนเป้าหมายชีวิตแล้ว ก็ยากที่จะทำให้ตนเองประสบความสำเร็จได้เป้าหมายเป็นเครื่องมือชี้ทิศทางเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงชีวิตของแต่ละบุคคล ซึ่งแต่ละบุคคลอาจมีเป้าหมายแตกต่างกันขึ้นอยู่กับอาชีพ รายได้ ความรับผิดชอบในครอบครัวแต่ละบุคคล เป้าหมายของบุคคลมีดังนี้

3.1 เป้าหมายที่ไม่เป็นตัวเงิน ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณี สังคม การเมือง กฎหมาย ความรู้สึก เป็นต้น

3.2 เป้าหมายที่เป็นตัวเงิน เป็นเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเงินโดยตรง ซึ่งทำให้แต่ละบุคคลนั้นมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

สรุปได้ว่า ชนิดของการตั้งเป้าหมายแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ 1) เป้าหมายระยะสั้น เป็นเป้าหมายในระยะเวลา 1 เดือน – 1 ปี ว่าเราจะทำอะไรให้สำเร็จเพื่อให้แผนที่วางไว้ในระยะกลางและระยะยาวเกิดความสำเร็จ 2) เป้าหมายระยะกลาง เป็นการวางแผนเป้าหมายในระยะเวลา 5-6 ปี ว่าในอนาคตของเราต้องการอะไร มีสิ่งใด 3) เป้าหมายระยะยาว เป็นการวางแผนเป้าหมายในระยะเวลา 10 ปี หรือมากกว่านั้นว่าอะไรคือจุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิต

ลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่ดี

ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่ดี ซึ่งประกอบด้วยดังนี้

ปัทมา ปานแดง (2551 : 13) ในการที่จะตั้ง หรือกำหนดนำสิ่งใดมาเป็นเป้าหมายในการกระทำของเราแต่ละด้านนั้น คงจะต้องคิดพิจารณาให้รอบคอบสำรวจตนเอง ถามตนเองว่า

ต้องการอะไร เรามีสติปัญญา ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ฐานะ สุขภาพอย่างไร สิ่งที่เราต้องการนั้นตรงกับความต้องการที่แท้จริง และเหมาะสมกับเราหรือไม่เพียงใด นอกเหนือจากการรู้จักตนเอง มองตนเองแล้ว ยังมีหลักการที่ควรคำนึงถึงดังนี้

1. ความเป็นไปได้ เป้าหมายที่ต้องการนั้นเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ สามารถบรรลุผลได้จริง เราสามารถทำได้และทำได้ด้วยตัวของเราเอง

2. เขียนเป็นลายลักษณ์อักษร ให้เขียนเป้าหมายความต้องการของเราไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นสิ่งยืนยันหรือย้ำเตือนให้ระลึกถึงเป้าหมายนั้นและสามารถย้อนกลับมาอ่านในสิ่งที่เขียนไว้ได้เป็นคล้ายสัญญาที่เราทำกับตนเอง

3. มีความเฉพาะ ชัดเจน เป้าหมายที่เราเขียนหรือกำหนดขึ้นนั้น ต้องไม่เขียนให้กว้างจนเกินไป ควรจะเขียนให้ชัดเจน มีความเฉพาะเจาะจงลงไป เช่น อยากสอบผ่านทั้ง 3 วิชา ในภาคเรียนนี้

มลิวัดย์ พระธรรมมัตย์ (2560) กล่าวว่า สิ่งที่ต้องพิจารณาในการกำหนดเป้าหมายชีวิตคือ

1. ตั้งเป้าหมายที่แน่นอนและชัดเจน ควรคำนึงถึงผลที่จะได้รับว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เช่นการออมเงินจากรายได้สุทธิเดือนละ 10,000 บาท เพื่อสำหรับซื้อบ้านอีก 2 ปีข้างหน้า

2. เป้าหมายต้องมีความเป็นไปได้ ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้อีกก่อน หากคิดว่าเหมาะสมและสามารถทำได้ตามเป้าหมายที่วางไว้จึงลงมือปฏิบัติ เช่น ต้องการออมเงินเดือนละ 8,000 บาท ในขณะที่เงินเดือนทั้งสิ้นได้รับเดือนละ 10,000 บาท และยังไม่หักค่าใช้จ่ายภายในครอบครัวอีกเดือนละ 5,000 บาท การกำหนดเป้าหมายในลักษณะนี้จึงไม่มีความเป็นไปได้ คือไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงได้

3. เป้าหมายนั้นควรจัดลำดับก่อนหลังให้แน่นอน เช่น ต้องการออมเงินไว้สำหรับท่องเที่ยวในปีนี้และออมเงินเพื่อซื้อบ้านในอีก 3 ปีข้างหน้าในอนาคต

อนิสา ขนาดผล (2554) กล่าวว่า ในขั้นตอนการวางแผน เราจะต้องกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุผลสำเร็จอาจจะเป็นเป้าหมายระยะสั้น หรือเป้าหมายระยะยาวก็ได้ แต่เป้าหมายที่ดีจะต้อง SMARTER ซึ่งประกอบด้วย

1. Specific	- เฉพาะเจาะจง มีความชัดเจน
2. Measureable	- สามารถวัดและประเมินผลได้
3. Acceptable	- เป็นที่ยอมรับได้ของผู้ปฏิบัติ
4. Realistic	- ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง

- 5. Time Frame - มีกรอบเวลากำหนด
- 6. Extending - ทำท่าย และเพิ่มศักยภาพของผู้ปฏิบัติ
- 7. Rewarding - คຸ້มค้ำกั้บการปฏิบัติ

สรุปได้ว่า ลักษณะของการตั้งเป้าหมายที่ดี จะต้องมีความชัดเจนแน่นอน และเขียนเป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นสิ่งยืนยันหรือย้ำเตือนให้ระลึกถึงเป้าหมายนั้น ควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ก่อน หากคิดว่าเหมาะสมและสามารถทำได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงลงมือปฏิบัติ

ความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้

ความหมายของความพึงพอใจ

ความหมายของความพึงพอใจจากเอกสารที่นักวิชาการ ได้เขียนและให้ความหมาย ดังนี้ มอร์ส (Morse. 1955 : 27) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถคลายความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้ เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ เต็มใจที่ปฏิบัตินั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

แอปเปิลไวท์ (Applewhite. 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก ส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงานที่มีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ ด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เข้าใจได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

กู๊ด (Good. 1973 : 161) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึงสภาพ หรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

พิน คงพูล (2529 : 389) ได้สรุปว่า ความหมายของพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน คือ ความรู้สึก ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่เขาปฏิบัติความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

ดำรงศักดิ์ ไชยแสน (2542 : 16 - 17) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจในด้านต่างๆ ของผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนที่มีต่องาน และปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นๆ จนสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ทางด้านร่างกายและจิตใจ

ศุภศิริ โสมาเกตุ (2544 : 54) ได้สรุป ความพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจ ในการเรียนรู้จึงหมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

ณรัตน์ ลาภมูถ (2546 : 7) กล่าวว่า ความพึงพอใจการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกที่สามารถประเมินค่าได้ของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ ซึ่งครอบคลุมมิติต่างๆ ของงาน จากความหมายความพึงพอใจที่มีผู้ให้ความหมายข้างต้น พอสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานต่อสภาพแวดล้อม หรือต่อการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ได้มีผู้ให้ความหมายของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2543 : 39) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง แบบบันทึกที่บรรจุข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับสอน เรื่องใดเรื่องหนึ่ง แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีควรมีองค์ประกอบที่เหมาะสม มีขั้นตอนจัดเตรียม มีการปรับปรุงอยู่เสมอ

สงบ ลักษณะ (2535 : 1) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า หมายถึง การนำวิชาที่จะต้องสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนกิจกรรมการเรียนการสอนการใช้สื่ออุปกรณ์ การสอนและการวัดผลและประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระ และจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียน ในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

สำลี รักสุทธี (2546 : 16) ได้ให้ความหมาย ของแผนการจัดการเรียนรู้ว่า คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่จะต้องทำการสอนตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน และการวัดและประเมินผลสำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนรู้ย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุอุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น

บุรชัย ศิริมหาสารกร (2539 : 34 - 35) ได้กล่าวถึง แผนการสอนซึ่งตรงกับ ภาษาอังกฤษว่า Lesson Plan หมายถึง การวางแผนการสอนหรือการเตรียมการสอนล่วงหน้า ก่อนที่จะทำการสอน แล้วจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อให้ใครก็ตามที่จะทำการสอนในวิชา นั้น ๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการสอนได้

นิยม ทิพจักร (2540 : 11) กล่าวถึง แผนการสอนซึ่งมีความหมายว่าเป็น การวางแผน การสอนที่จัดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรล่วงหน้า เพื่อทำการสอนวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นแผนการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนใช้สื่ออุปกรณ์และการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องมาจาก เจตนารมณ์ของหลักสูตร และความพร้อมของผู้เรียนและโรงเรียน

วรรณณี นาสถิตย์ (2543 : 48) แผนการสอนหมายถึง แผนงานที่ครูต้อง เตรียมการล่วงหน้า ในการที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนในแต่ละวิชา เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผล สู่จุดหมายปลายทาง ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 2) ได้กล่าวว่า แผนการสอน หมายถึง แผนการหรือ โครงการ ที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดรายวิชาหนึ่ง เป็นการ เตรียมการสอนอย่างมีระบบ และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนรู้ไปสู่ จุดประสงค์ การเรียนรู้และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รุจิรี ภูสาระ (2545 : 159) ได้กล่าวว่า แผนการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือแนวทาง ในการจัด ประสบการณ์เรียนรู้ให้ผู้เรียนตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มสาระ แผนการเรียนรู้ที่ดีต้องสามารถตอบคำถามได้ว่า

1. จะให้นักเรียนมีคุณสมบัติที่พึงประสงค์อะไรบ้าง
2. จะเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนอะไรบ้าง จึงจะทำให้นักเรียนบรรลุตาม จุดประสงค์
3. ครูจะต้องมีบทบาทอย่างไรในการจัดกิจกรรมตั้งแต่ครูเป็นศูนย์กลางจนถึง นักเรียนเป็น ผู้จัดการทำเอง
4. จะใช้สื่อหรืออุปกรณ์อะไร จึงช่วยให้นักเรียนบรรลุจุดประสงค์
5. จะรู้ได้อย่างไรว่านักเรียนเกิดคุณสมบัติตามที่คาดหวังได้

อาภรณ์ ใจเที่ยง (2546 : 205) ได้กล่าวว่า แผนการสอน คือ แผนการจัดกิจกรรม การเรียน การสอน การใช้สื่อการสอน การวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์ที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ คือ แผนที่จัดทำขึ้น โดยมีกิจกรรม ตามแนวทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ โดยการใช้สื่อ ในการดำเนินกิจกรรมที่สร้างขึ้นตามองค์ประกอบดังนี้ มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ สาระสำคัญ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ กิจกรรมการเรียนรู้ หลักฐานร่องรอย การเรียนรู้ การวัดและการประเมินผล สื่อ/แหล่งการเรียนรู้ บันทึกหลังการสอน ข้อเสนอแนะของ ผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวมเวลาเป็น 12 ชั่วโมง

ความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ (2537 : 121) ได้จำแนกความสำคัญของการทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. ช่วยให้ครูมีโอกาสในการพัฒนาส่วนประกอบต่าง ๆ ของบทเรียนดังกล่าวมาแล้วอย่างรอบคอบ อันจะส่งผลถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ของผู้เรียน
 2. แผนการสอนที่ครูทำขึ้นเอง เป็นการสร้างครูที่ดี เพราะครูมีโอกาสคาดการณ์ล่วงหน้าในกระบวนการเรียนการสอน ซึ่งเป็นการช่วยให้ครูมีความคิดสร้างสรรค์
 3. ทำหน้าที่เปรียบเสมือนผู้เตือนความจำให้แก่ผู้สอน ช่วยไม่ให้สับสน สามารถได้ตรงตามจุดประสงค์ จัดกิจกรรมได้ตามขั้นตอน ใช้สื่อได้เหมาะสมมีการวัดและประเมินผลเป็นระยะ
 4. ป้องกันการใช้เวลาอย่างไรประโยชน์ การทำแผนการสอนช่วยให้ครูกำหนดถึงเวลา ที่ต้องใช้เตรียมบทเรียนมากเกินไปจนเป็นการขัดเขี่ยความรู้ให้แก่ผู้เรียน ไม่ส่งผลดีต่อการเรียนรู้ และเตรียมบทเรียนน้อยเกินไป อาจทำให้ครูต้องสอนทบทวนซ้ำซากไปจนหมดเวลา
 5. ช่วยให้ครูเกิดความมั่นใจในการสอน
 6. ช่วยให้การบริหารงานเป็นไปด้วยดี เพราะผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ก็มีส่วนในการใช้แผนการสอนของครูเป็นข้อมูลในการวางแผนงาน และการนิเทศการศึกษา
 7. มีประโยชน์สำหรับครูผู้เข้าสอนแทนในกรณีที่ครูผู้สอนประจำไม่สามารถทำการสอนได้ แต่เตรียมการสอนไว้ล่วงหน้า และเก็บไว้ในที่ ๆ เพื่อให้ครูสามารถหยิบไปใช้ได้
 8. เป็นหลักสูตรที่นักเรียนได้เรียน
- สุพล วังสินธุ์ (2536 : 6) กล่าวว่า แผนการสอนเป็นกุญแจดอกสำคัญที่จะทำให้ การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น พอสรุปความสำคัญได้ดังนี้
1. ช่วยทำให้เกิดการวางแผน วิธีสอน วิธีเรียนที่ดี ที่เกิดจากการผสมผสานความรู้ และจิตวิทยาการศึกษา
 2. ช่วยให้ครูมีคู่มือการสอนที่ทำด้วยตนเองล่วงหน้า ทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนได้ตามเป้าหมาย
 3. ช่วยส่งเสริมให้ครูไปศึกษาหาความรู้ ทั้งหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน ตลอดจนการวัดผลประเมินผล
 4. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่มาสอนแทนได้
 5. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลที่ต้องการ เทียบตรง เป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษา
 6. เป็นผลงานทางวิชาการแสดงความชำนาญการ และเชี่ยวชาญของผู้จัดทำ
- วัฒนาพร ระวังบุทช์ (2542 : 2) ได้ให้ความสำคัญของแผนจัดการเรียนรู้ไว้ว่าการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าเป็นการนำเทคนิค วิธีสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีและจิตวิทยาการเรียนการสอน มาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับ สภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียน การสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น

3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับครูผู้สอนและครูที่สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอน อย่างมั่นใจ

4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอ เป็นผลงานทางวิชาการ

สำลี รักสุทธี (2544 : 78) ได้ให้ความสำคัญของแผนการสอน ดังนี้

1. ช่วยให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหลักสูตร แนวการสอน วิธีวัดผลประเมินผล ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องและการบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ

2. ช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดเตรียมกระบวนการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับ สภาพความเป็นจริง ทั้งในเรื่องทรัพยากรของโรงเรียน ทรัพยากรของท้องถิ่น ค่านิยม ความเชื่อ และ สภาพที่เป็นจริงของท้องถิ่น ตลอดจนการเชื่อมโยง สัมพันธ์กับวิชาอื่นด้วย

3. เป็นเครื่องมือของครูในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ มีความ มั่นใจในการสอนมากขึ้น ท่านจะเหมือนนักรบที่เดินลงสนามอย่างองอาจกล้าหาญ

4. ผู้สอนสามารถใช้เป็นข้อมูลที่ต้องการ เที่ยงตรง เสนอแนะแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเพื่อนครูที่สอนวิชาอื่น

5. ใช้เป็นคู่มือสำหรับครูที่สอนแทนได้

6. เป็นการพัฒนาวิชาชีพและมาตรฐานวิชาชีพครู ที่แสดงว่างานสอนต้องได้รับการฝึกฝน โดยเฉพาะ มีเครื่องมือและเอกสารที่จำเป็นสำหรับการประกอบวิชาชีพด้วย

สรุปได้ว่า ความสำเร็จของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้คือ แผนการจัดการเรียนรู้เป็น ญูญแจดอกสำคัญที่จะทำให้การจัดการเรียน การสอนมีคุณภาพและประสิทธิภาพ

องค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

หัวข้อและแบบฟอร์มการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้อาจปรับปรุงได้หลากหลาย มีทั้งแบบใช้ตารางคล้ายการทำบันทึกการสอนหรือแบบบรรยายโดยไม่ใช้ตารางก็ได้ สิ่งที่ต้องกล่าวให้ชัดเจนในแผนการสอน ได้แก่ (สงบ ลักษณะ. 2535 : 5)

1. ชื่อเรื่อง
2. จำนวนคาบ
3. สาระสำคัญ
4. จุดประสงค์การเรียนรู้
5. กิจกรรมการเรียนการสอน
6. สื่อการเรียนการสอน
7. การวัดผลประเมินผล

แผนการจัดการเรียนรู้เป็นคู่มือในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ตลอด 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษา มีขั้นตอนการจัดทำ ดังนี้ (ประวิต เอราวรรณ์. 2542 : 61-62)

1. ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตร
2. กำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้
3. กำหนดเนื้อหา
4. กำหนดการสอน
5. ทำแผนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละเรื่อง ประกอบด้วย
 - 5.1 ชื่อเรื่อง / จำนวนคาบ
 - 5.2 สาระสำคัญ
 - 5.3 กิจกรรมการเรียน กิจกรรมการเรียนของนักเรียน
 - 5.4 กำหนดบทบาทครู
 - 5.5 การใช้สื่อการเรียน
 - 5.6 การวัดผลนักเรียน
 - 5.7 การประเมินผลการใช้แผนการ
 - 5.8 ประสิทธิภาพของแผน
 - 5.9 การเรียนรู้ของครู
 - 5.10 พฤติกรรมการเรียน

รุจิร ภู่อาระ (2545 : 159) กล่าวถึงขั้นตอนการแผนการเรียนรู้ ดังนี้

1. ทำความเข้าใจมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้รวมทั้งแนวคิด ขอบเขตของกลุ่มสาระการเรียนรู้นี้มาเป็นกรอบในการทำแผนการเรียนรู้
2. เขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้เป็นจุดประสงค์ปลายทางที่กล่าวถึง
 - 2.1 จุดประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้
 - 2.2 จุดประสงค์จากคำอธิบายรายวิชา
3. เขียนโครงสร้างของกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งหมด ได้แก่
 - 3.1 หัวข้อย่อย
 - 3.2 จำนวนตามในแต่ละหัวข้อย่อย
 - 3.3 สาระสำคัญที่เน้นความคิดรวบยอด หลักการ ทักษะ ลักษณะนิสัย
 - 3.4 จุดประสงค์นำทางหัวข้อย่อย
4. สร้างแผนการเรียนรู้

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2543 : 18-20) กล่าวถึงความถูกต้องของการเขียนองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

 - 4.1 การเขียนสาระสำคัญ
 - 4.1.1 ครอบคลุมจุดประสงค์และขอบข่ายเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือกำหนดการสอน
 - 4.1.2 กะทัดรัด ได้ความชัดเจน สมบูรณ์
 - 4.2 การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้
 - 4.2.1 ระบุสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนรู้หรือความสามารถที่ต้องการพัฒนาให้ชัดเจน
 - 4.2.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญที่กำหนดไว้
 - 4.2.3 ข้อความชัดเจนพอที่จะตรวจสอบผลที่เกิดขึ้นได้
 - 4.2.4 เรียงลำดับจุดประสงค์จากพฤติกรรมขั้นต้นหาพฤติกรรมที่สูงขึ้น
 - 4.3 การเขียนเนื้อหา
 - 4.3.1 ระบุขอบข่ายเรื่องที่ทำให้เรียนในช่วงเวลานั้น
 - 4.3.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญที่กำหนดไว้
 - 4.4 การกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน
 - 4.4.1 เป็นลำดับขั้นตอนตามกระบวนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาวิชาที่จะสอน
 - 4.4.2 สอดคล้องกับความสนใจและสภาพชีวิตของนักเรียน

- 4.4.3 นักเรียน ได้เป็นผู้สร้างความรู้เอง และสรุปความรู้เอง
- 4.4.4 ให้นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติจริง
- 4.4.5 เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน
- 4.4.6 ใช้เทคนิคการสอนที่เหมาะสมที่จะช่วยให้นักเรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้

4.5 การกำหนดสื่อการเรียนการสอน

- 4.5.1 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน
- 4.5.2 เหมาะสมกับวัยของนักเรียน
- 4.5.3 ใช้แล้วได้ผลตามจุดประสงค์

4.6 การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

4.6.1 วัดและประเมินผลทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการปฏิบัติ ตลอดจนความคิดเห็น ความรู้สึก เจตคติ และค่านิยมที่พึงประสงค์

4.6.2 สอดคล้อง และครบถ้วนตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

กรมวิชาการ (2539 : 352) จำแนกส่วนประกอบของแผนการสอน ได้ดังนี้

1. สาระสำคัญ คือ ความคิดรวบยอดหรือหลัก หรือโครงสร้างของเนื้อหา ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับหลังจากเรียนเรื่องราวนี้ ๆ ไปแล้ว ฉะนั้นเนื้อหาสาระจะถูกต้อง ครอบคลุมและชัดเจน
2. จุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์จากหลักสูตร ในคำอธิบายรายวิชา เป็นสิ่งบอกให้ทราบว่าจะจัดการเรียนการสอนให้อยู่ในขั้นใดของทักษะ เช่น ขั้นความรู้ ขั้นความจำ ความเข้าใจ นำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า และ ควรมีจุดประสงค์ย่อยเพื่อนำทางไปสู่การเรียนรู้ปลายทางด้วย
3. เนื้อหา คือ เนื้อหาสาระที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
4. กิจกรรมการเรียนการสอน คือ การจัดสถานการณ์ การเรียนรู้ เพื่อให้ ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องเน้นกระบวนการ ที่ส่งเสริมให้นักเรียน คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ฝึกปฏิบัติทั้งงานกลุ่ม และงานรายบุคคล ฉะนั้นกิจกรรมจะต้อง เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีความสนใจ ความเหมาะสม และความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
5. สื่อการเรียนการสอน คือ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบ การเรียนการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุจุดประสงค์ได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น สื่อการเรียนการสอน จึงควรมีความน่าสนใจ ความประหยัดและช่วยทำให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

6. การวัดและประเมินผล คือ การประมาณค่าของสิ่งต่างๆ เพื่อบอกคุณภาพ ของสิ่งนั้น ๆ เช่น การประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการบอกคุณภาพว่าผู้เรียนมีความเข้าใจ มากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ใช้ข้อมูลมากเพียงพอที่จะนำมาประกอบการวินิจฉัยได้ เป็นต้นว่า แบบสังเกต แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และอื่น ๆ การวัดและประเมินผลที่ดีควรมี ความเที่ยงตรง ความเชื่อถือได้ และความสามารถประยุกต์ได้

7. กิจกรรมเสนอแนะ คือ การจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน ในแต่ละ จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ นักเรียน โดยการจัดใน โอกาสต่าง ๆ นอกเวลาเรียน รวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อซ่อมเสริม และการจัดกิจกรรมเพื่อ ให้ผู้เรียนเกิดความรัก และเห็นคุณค่า ของวิชาที่เรียน

8. ข้อเสนอแนะของหัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย คือ การตรวจสอบ ความถูกต้อง เรียบร้อยของแผนการสอนก่อนที่จะนำไปใช้สอนจริง และลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ

9. บันทึกผลการเรียนหลังสอน คือ การบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ตามแผนการสอน แล้วเกิดผลอย่างไร นำผลมาบันทึกไว้เป็นการปรับปรุงแก้ไข ในคราวต่อไป และลงชื่อ วัน เดือน ปี กำกับ

ฉัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง (2545 : 54) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของ แผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. หัวเรื่อง (Heading)
2. สาระสำคัญ (Concept)
3. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Objective)
4. เนื้อหาสาระ (Content)
5. กิจกรรมการเรียนรู้ (Activities)
6. สื่อการเรียนรู้ (Material Media)
7. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ (Assessment)

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา (2551 : 3) ได้กล่าวถึง รูปแบบของ แผนการเรียนรู้ว่า แผนการเรียนรู้มีองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบ ดังนี้

1. มาตรฐานการเรียนรู้
2. สาระการเรียนรู้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้
4. เนื้อหาสาระ
5. กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (วิธีสอน)
6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

7. กระบวนการวัดและประเมินผล
8. กิจกรรมเสนอแนะ
9. บันทึกผลหลังสอน

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีองค์ประกอบคือ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระ การเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาการเรียนรู้ วิธีสอนหรือ กระบวนการจัดการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล กิจกรรมเสนอแนะ ความเห็นของผู้บริหารและ บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ประสิทธิภาพ

ความหมายของประสิทธิภาพ

ความหมายของประสิทธิภาพ มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของประสิทธิภาพไว้ ดังนี้

จันทร์ฉาย เตมีयाการ (2533 : 89) กล่าวว่า การผลิตสื่อหรือนวัตกรรมนั้นถ้าจะให้ได้ มาตรฐานต้องผ่านขั้นตอนการทดลองใช้ เพื่อหาประสิทธิภาพและปรับปรุงจนสื่อหรือนวัตกรรม นั้นได้เกณฑ์ที่กำหนดไว้

วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา (2535 : 127) กล่าวว่า เป็นการกำหนดเกณฑ์สำหรับวัด ประสิทธิภาพ ของสื่อหรือนวัตกรรมเพื่อเป็นการประกันว่า สื่อหรือนวัตกรรมมีประสิทธิภาพ ในการสอน ผู้สร้าง ต้องกำหนดเกณฑ์โดยคำนึงถึงหลักการที่ว่า การเรียนเพื่อช่วยให้มี การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ ผู้เรียนบรรลุผล

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (2536 : 354) กล่าวว่า เป็นการนำสื่อหรือนวัตกรรมไป ทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปทดลองสอนจริง (Trial Run) แล้วนำผลที่ได้มา ปรับปรุงแก้ไข จากนั้นจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก

สรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง การกำหนดเกณฑ์สำหรับวัดประสิทธิภาพของสื่อ หรือ นวัตกรรมเพื่อตรวจสอบ และพิจารณาคูณค่าของสื่อหรือนวัตกรรมอย่างเป็นระบบ ทำให้สื่อ หรือ นวัตกรรมมีประสิทธิภาพและเชื่อถือได้

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

ชัยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 494 - 496) เกณฑ์ประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับ ประสิทธิภาพที่ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้ผลิตพึงพอใจว่า หากผลงานที่ผลิตขึ้นมี ประสิทธิภาพถึง ระดับนั้นแล้ว ชุดการสอน หรือแผนการสอน หรือสื่อหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้นนั้นจะ มีคุณค่าที่จะนำไป สอนนักเรียนและคู่มือการลงทูลผลิตออกมาเป็นจำนวนมาก การกำหนดเกณฑ์ ประสิทธิภาพ

กระทำได้ โดยการประเมินพฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเภท คือ พฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพเป็น E_1 (ประสิทธิภาพของกระบวนการ) E_2 (ประสิทธิภาพของผลลัพธ์) ประสิทธิภาพจะกำหนดเป็น เกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ ของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและการประกอบกิจกรรมของผู้เรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากนวัตกรรมนี้แล้ว ผู้เรียน จะสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองาน หรือ แบบทดสอบท้ายแบบฝึกได้เฉลี่ยร้อยละ 80 และทำ แบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ย 80% การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้ผู้สอนพิจารณาตามความ พยายาม โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ ความจำมักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็น เจตคติอาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม ไม่ควรตั้งไว้ต่ำ เพราะตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดก็มักได้เท่านั้น เช่น ในระบบการสอบของไทยปัจจุบันกำหนดโดยไม่ตั้งใจไว้ 0/50 นั่นคือ กระบวนการมีค่า 0 เพราะครูมักไม่มีเกณฑ์เวลาให้งาน หรือแบบฝึกหัดแก่นักเรียน ส่วนคะแนน ผ่านคือร้อยละ 50 ผลจึงปรากฏว่า คะแนนนักเรียนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยเฉลี่ยแต่ละปีเพียงร้อยละ 51 เท่านั้น

การหาประสิทธิภาพวิธีการหรือสร้างนวัตกรรมที่ใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาแล้วในขั้นนี้ต้องดำเนินการหาประสิทธิภาพของวิธีการหรือนวัตกรรมและคุณภาพของเครื่องมือวัดผลก่อนนำไปใช้จริง เช่น นำไปให้เพื่อนครู ศึกษานิเทศก์ หรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาให้ความคิดเห็น เพื่อนำข้อคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขหรือวิธีการอื่นแล้วแต่กรณีเพื่อเตรียมนำไปใช้แก้ปัญหาหรือ พัฒนาต่อไปและหลังจากนำวิธีการหรือนวัตกรรมไปใช้แล้วเพื่อเป็นการศึกษาว่า ปัญหาหรือสิ่งที่เรา ต้องการพัฒนาให้ผลตามความคาดหวังของนวัตกรรมในขั้นนี้จะกล่าวถึงเฉพาะ สถิติพื้นฐานที่ผู้สอน สามารถนำไปใช้พัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองเท่านั้น สำหรับ สถิติระดับสูงผู้สอน สามารถศึกษาได้จากหนังสือสถิติทั่วไปหรือจากผู้รู้ในโรงเรียนหรือท้องถิ่นใกล้เคียง

วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ เช่น ชุดการสอน แผนการสอน แบบเรียนสำเร็จรูป หรือกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ผู้สอนพัฒนาขึ้น ควรมีความถูกต้องด้านเนื้อหาเที่ยงตรง และครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ตลอดจนภาษา ถ้อยคำ รูปภาพ และขั้นตอนที่กำหนดขึ้นควรเหมาะสมกับนักเรียนด้วย ซึ่งผู้สอนสามารถหาประสิทธิภาพของเครื่องมือได้ โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ หรือใช้วิเคราะห์คะแนน หรือจะใช้ทั้งสองวิธีก็ได้เช่นกัน การหาประสิทธิภาพวิธีการหรือนวัตกรรมที่สำคัญดังนี้

1. ตรวจสอบด้านเนื้อหา และรูปแบบของเครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้น ๆ เช่น ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความคงทนทางการเรียนคณิตศาสตร์ จึงสร้างชุดฝึกทักษะการคิดคำนวณขึ้น ผู้สอนควรนำชุดฝึกไปให้ผู้เชี่ยวชาญอย่างน้อย 3 คน ตรวจสอบ ถ้ามีความเห็นสอดคล้องกัน 2 คน หรือ 3 คน แสดงว่าเนื้อหาและรูปแบบมีความถูกต้องเที่ยงตรง และครอบคลุม

2. หาประสิทธิภาพของสื่อหรือนวัตกรรมการเรียนรู้ โดยการวิเคราะห์ใช้สูตร คำนวณ การหาประสิทธิภาพ เฉลี่ย กิจกรรม (2544 : 50-51) กล่าวถึง การหาประสิทธิภาพ ที่วัดส่วนใหญ่ จะพิจารณาจากเปอร์เซ็นต์การทำแบบฝึกหัดหรือกระบวนการเรียน หรือแบบทดสอบ ย่อย แทนที่ ประสิทธิภาพ E_1/E_2 มีความหมายแตกต่างกันหลายลักษณะ ในที่นี้จะยกตัวอย่าง $E_1/E_2 = 80/80$ ดังนี้

การคำนวณหาประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)

$$E_1 = \frac{\sum X_1}{N} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
 $\sum X_1$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบฝึกหัดหรือกิจกรรม
 ในระหว่างเรียนของผู้เรียนทุกคน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดหรือกิจกรรม

ในระหว่างเรียน

การคำนวณหาประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

$$E_2 = \frac{\sum X_2}{N} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
 $\sum X_2$ แทน คะแนนรวมจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของ
 ผู้เรียนทุกคน
 N แทน จำนวนผู้เรียน
 B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

กล่าวโดยสรุปว่าเกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอนจะนิยมตั้งเป็นตัวเลข 3 ลักษณะ คือ 80/80 85/85 และ 90/90 ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชาและเนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อ นั้น ถ้าเป็นวิชาที่ค่อนข้างยากก็อาจตั้งเกณฑ์ 80/80 หรือ 85/85 สำหรับวิชาที่มีเนื้อหาที่ง่ายก็อาจตั้งเกณฑ์ไว้ 50/50

ประสิทธิภาพของสื่อและเทคโนโลยีการเรียนการสอน จะมาจากผลลัพธ์ของการคำนวณ E_1 และ E_2 เป็นตัวเลข ตัวแรกและตัวหลังตามลำดับ ถ้าตัวเลขถ้าใกล้ 100 มากเท่าไรยิ่งถือว่าประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้พิจารณาการรับรองประสิทธิภาพของสื่อการเรียนการสอน

แนวคิดในการหาประสิทธิภาพของสื่อที่ควรคำนึง มีดังนี้

1. สื่อการเรียนการสอน ที่สร้างขึ้นต้องมีจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อการเรียน การสอนอย่างชัดเจน และสามารถวัดได้
2. เนื้อหาของบทเรียนที่สร้างขึ้นต้องผ่านกระบวนการวิเคราะห์เนื้อหาตาม จุดประสงค์ของการเรียนการสอน
3. แบบฝึกหัดและแบบทดสอบต้องมีการประเมินความเที่ยงตรงของเนื้อหา ตามวัตถุประสงค์ของการสอนที่ได้วิเคราะห์ไว้ ส่วนความยากง่ายและอำนาจจำแนกของแบบฝึกหัดและแบบทดสอบควรมีการวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้กำหนดค่าน้ำหนักของคะแนนในแต่ละข้อคำถาม
4. จำนวนแบบฝึกหัดต้องสอดคล้องกับจำนวนวัตถุประสงค์ และต้องมีแบบฝึกหัด และข้อคำถามในแบบทดสอบครอบคลุมทุกจุดประสงค์ของการสอน จำนวนแบบฝึกหัดและข้อ คำถามในแบบทดสอบไม่ควรน้อยกว่าจุดประสงค์

การหาประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้ หมายถึง การนำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบโครงงานไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้แล้วนำผลที่ได้มาปรับปรุง เพื่อนำไปสอนจริง ให้ได้ประสิทธิภาพตามที่กำหนดไว้ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2537 : 494-498) ได้ให้ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพของแผนการสอนพอสรุปได้ดังนี้

เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของแผนการสอนหรือ แผนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพมีความมุ่งหมายในการเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้จัดทำแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้อาจจะพอใจว่า หากแผนการสอนหรือแผน การเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบมีความมุ่งหมายในการเรียนมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว แผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้นั้นก็มีคุณค่าที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียน

การกำหนดเกณฑ์การหาประสิทธิภาพนั้น ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 916) ได้กำหนดให้เป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหมายว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เป็นที่พอใจ

โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์เฉลี่ยของคะแนนการทำงาน แบบฝึกปฏิบัติระหว่างเรียนทั้งหมด ต่อเปอร์เซ็นต์ ผลการสอนหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมด นั่นคือ E_1/E_2 หรือ ประสิทธิภาพของ กระบวนการ (Efficiency of Process- E_1) / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (Efficiency of Product – E_2)

ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้แล้ว ผู้เรียน สามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ ผลเฉลี่ย 80 % และทำแบบทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ย 80 %

การที่จะกำหนดเกณฑ์ E_1/E_2 ให้มีค่าเท่าใดนั้นให้ผู้สอนเป็นผู้พิจารณาตามความเข้าใจ โดยปกติเนื้อหาที่เป็นด้านความรู้ความจำ จะตั้งไว้ 80/80 85/85 หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นต้น ทักษะ หรือเจตคติ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75/75 เป็นต้น อย่างไรก็ตามไม่ควรตั้งเกณฑ์ไว้ต่ำ เพราะ ตั้งเกณฑ์ไว้เท่าใดก็มักจะ ได้ผลเท่านั้น

เกณฑ์ที่นิยมตั้งไว้สำหรับด้านความรู้ (พุทธิพิสัย) คือ $E_1/E_2 = 90/90$ 85/85 หรือ 80/80 ขึ้นอยู่กับระดับพุทธิพิสัย หากเน้นระดับความจำ และความเข้าใจก็อาจตั้ง 90/90 หากเน้น การนำไปใช้และการวิเคราะห์ก็อาจตั้ง 85/85 หรือหากเน้นการวิเคราะห์ การสังเคราะห์และ การประเมินก็อาจตั้ง 80/80 เป็นต้น

ส่วนเกณฑ์ที่ตั้งไว้สำหรับด้านจิตพิสัยและทักษะพิสัย อาจตั้งไว้ดังนี้ 85/85 เมื่อ เป็นการเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือความชำนาญที่ไม่ต้องใช้เวลามากนัก 80/80 เมื่อต้องการเวลาในการ เปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือฝึกฝน 75/75 เมื่อต้องใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ด้านจิตพิสัย หรือทักษะพิสัยเป็นเวลานานและผู้เรียนต้องการเวลาในการฝึกฝนมากขึ้น ไม่ว่าจะ เป็น เนื้อหาสาระ ด้านใด ก็ไม่ควรตั้งเกณฑ์ E_1/E_2 ไว้ต่ำกว่า 75/75

สรุปได้ว่า ระดับประสิทธิภาพของแผนการสอนหรือแผนการเรียนรู้แบบการสอนแบบมี ความมุ่งหมายในการเรียนที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้จัดทำแผนการสอนหรือ แผนการเรียนรู้ดีจะพอใจว่า หากแผนการสอนหรือแผน การเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบมี ความมุ่งหมายในการเรียนมีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว แผนการสอนหรือแผนการศึกษานั้นก็มี คุณค่าที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียน

ความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการ ทำงานนั้นมาก หรือน้อย ขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจหรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับ ผู้ปฏิบัติงานเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ดังนี้

สกอตต์ (Scott. 1970 : 124) ได้เสนอแนวคิดในเรื่องการจูงใจให้เกิดความ พึงพอใจต่อ การทำงานที่จะให้ผลเชิงปฏิบัติ มีลักษณะดังนี้

1. งานควรมีส่วนสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัว งานนั้นมีความหมาย สำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงานและการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงาน จะต้องมี ลักษณะดังนี้

- 3.1 คนที่ทำงานมีส่วนในการตั้งเป้าหมาย
- 3.2 ผู้ที่ปฏิบัติได้รับทราบผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง
- 3.3 งานนั้นสามารถทำให้สำเร็จได้ เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในการจัด

กิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนมีส่วนในการเลือกตามความสนใจ และมีโอกาสร่วมกันตั้งจุดประสงค์หรือความมุ่งหมายในการทำกิจกรรมได้ เลือกวิธีแสวงหาความรู้ด้วยวิธีที่ผู้เรียนนัด และสามารถค้นหาคำตอบได้

เซอร์ชเบอร์ก (Herzberg. 1959 : 113 - 115) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เป็นมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน 2 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Faction) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับงานที่มีผลก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่นความสำเร็จของงาน การได้รับการยอมรับนับถือลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ ความก้าวหน้าในตำแหน่งการงาน

2. ปัจจัยค้ำจุน (Hyginene Faction) เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในการทำงานและมีหน้าที่ให้บุคคลเกิดความพึงพอใจในการทำงาน เช่น เงินเดือน โอกาสที่เจริญก้าวหน้าในอนาคต สถานะของอาชีพ สภาพภาพการทำงาน เป็นต้น

มอร์ส (Morse. 1955 : 27) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถคลายความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะลดน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกพอใจในงานที่ทำ เต็มใจที่ปฏิบัตินั้นให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์

แอปเปิลไวท์ (Applewhite. 1965 : 6) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึก ส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงานที่มีความหมายกว้างรวมไปถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อม ทางกายภาพ ด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับผู้อื่นที่เข้าใจได้ มีทัศนคติที่ดีต่องานด้วย

กู๊ด (Good. 1973 : 161) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพ หรือระดับความพึงพอใจที่เป็นผลมาจากความสนใจและเจตคติของบุคคลที่มีต่องาน

พิน คงพล (2529 : 389) ได้สรุปว่า ความหมายของพึงพอใจ ในการปฏิบัติงาน คือ ความรู้สึก ยินดี เต็มใจ หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่เขาปฏิบัติความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการ ทั้งด้านวัตถุและจิตใจ

ดำรงศักดิ์ ไชยแสน (2542 : 16 - 17) ได้สรุปว่า ความพึงพอใจในด้านต่างๆ ของ ผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนที่มีต่องาน และปัจจัยหรือองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นๆ จนสามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน ทางด้านร่างกายและจิตใจ

ศุภศิริ โสมาเกตู (2544 : 54) ได้สรุป ความพอใจหมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของ บุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้น ความพึงพอใจ ในการเรียนรู้จึง หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนิน กิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

ณรัตน์ ลาภมุล (2546 : 7) กล่าวว่า ความพึงพอใจการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกที่ สามารถประเมินค่าได้ของบุคคลที่มีต่อการปฏิบัติงานที่ทำอยู่ ซึ่งครอบคลุมมิติต่างๆ ของงาน

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่ไม่สามารถประเมินค่าได้ ความรู้สึกยินดี เต็มใจ หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่องานที่เขาปฏิบัติความพึงพอใจเกิดจากการได้รับการตอบสนอง ความต้องการทั้งด้านวัตถุและจิตใจแต่เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งจน บรรลุผลสำเร็จ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในประเทศ และต่างประเทศที่เกี่ยวข้องดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

ศุภมาส เจือกโวัน (2551 : 3 - 4) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยมีตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ นักวิทยาศาสตร์ แบ่งออกเป็น 10 ปัจจัย คือ จุดมุ่งหมายและเป้าหมายในอาชีพ (Goal) เจตคติคือ อาชีพ (Attitude) โอกาสและความก้าวหน้าในอาชีพ (Growth) ความสามารถและความถนัด (Ability) การยอมรับของสังคม (Acceptance) ผลตอบแทนและรายได้ (Salary) แนวโน้มของ ตลาดแรงงาน(Current) ความสนใจในอาชีพ (Interest) ความรู้และความเข้าใจในอาชีพ (Knowledge) และบุคคลแวดล้อม (Model) ผลการศึกษาพบว่า 1. ผลการวิเคราะห์โมเดลความ ถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอน

ปลาย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์อย่างสมบูรณ์ คือ มีค่า $X^2 = 0.00$, $p = 1.00$, $df = 0$ และ $RMSEA = 0.00$ ซึ่งตัวแปรภายในทั้ง 10 ตัวแปร สามารถอธิบายความแปรปรวนของการเลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์ (Decision) ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายได้ร้อยละ 42.00

2. ตัวแปรที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายมากที่สุด คือ ตัวแปรด้านความสนใจในอาชีพ (Interest) รองลงมา คือ ตัวแปรด้านบุคคลแวดล้อม (Model) ตัวแปรด้านความสามารถและความถนัด (Ability) ตัวแปรด้านความต้องการของตลาดแรงงาน (Current) และตัวแปรด้านค่าตอบแทนและรายได้ (Salary)

ณัฐวีร์ นงนุช (2552 : 76) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 และเปรียบเทียบการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 97 คน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาพบว่า 1) การรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งโดยรวมและรายด้าน คือ ด้านความต้องการและความรู้สึกรักของตนเอง ด้านการแสวงหาแบบอย่างที่ดีและเหมาะสมกับตนเอง ด้านความสนใจ ความถนัดด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนและอาชีพ ด้านความรักนับถือตนเองและผู้อื่น และด้านการแก้ปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง 2) การรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แชนภา สีนะทิพย์ (2552 : 75) ศึกษาแรงจูงใจในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของเขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยะของเขต 2 จำนวน 2,365 คน และกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจการเลือกอาชีพของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนมีแรงจูงใจในการเลือกอาชีพด้านเกียรติยศชื่อเสียงและความก้าวหน้าด้านบริการและการทำงานกับบุคคล ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ด้านความอิสระ ด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำและด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก 2) นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีแรงจูงใจในการเลือกอาชีพทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4) นักเรียนที่ผู้ปกครองมีอาชีพต่างกันมีแรงจูงใจในการเลือกอาชีพ

ด้านเกียรติยศ ชื่อเสียงและความก้าวหน้า ด้านบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ และด้านความมีอำนาจและการเป็นผู้นำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5) นักเรียนที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่างก็มีแรงจูงใจในการเลือกอาชีพ ด้านบริการสังคมและการทำงานกับบุคคล ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ ด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 6) นักเรียนที่ระดับรายได้ของผู้ปกครองต่างก็มีแรงจูงใจในการเลือกอาชีพ ด้านความมั่นคงปลอดภัยในอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรารธนา พลอภิชาติ (2553 : 63 - 65) ศึกษาโมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความไม่เพียงพอของข้อมูล การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ การรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ และความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพ ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีระดับความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพอยู่ในระดับสูง 2) ค่าเฉลี่ยของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ เมื่อจำแนกตามภูมิหลังได้แก่ ตัวแปรสังกัดของ โรงเรียน แผนการเรียน ผลการเรียนเฉลี่ยสะสม อาชีพของบิดา และรายได้ของบิดามารดา 3) โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพประกอบด้วยตัวแปรที่ส่ง ผลต่อความลังเลใจ 5 ตัวแปร คือ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความวิตกกังวลในการเลือกอาชีพ อิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ การไม่เห็นคุณค่าของอาชีพ และความไม่เพียงพอของข้อมูล 4) โมเดลเชิงสาเหตุของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพมีความสอดคล้องกลมกลืน กับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าไค-สแควร์เท่ากับ 30.326 องศาอิสระเท่ากับ 31 มีค่าความน่าจะเป็นเท่ากับ 0.501 ค่าดัชนีวัดความกลมกลืนเท่ากับ 0.996 และค่าดัชนีวัดความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้วเท่ากับ 0.982 ตัวแปรใน โมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ร้อยละ 95.1 5) ความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้รับอิทธิพลทางตรงจากปัจจัยด้านการไม่ เห็นคุณค่าของอาชีพ และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการเลือกอาชีพ และความลังเลใจในการเลือกประกอบอาชีพได้รับอิทธิพลทางอ้อมจากปัจจัยด้านอิทธิพลภายนอกที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพ โดยส่งผ่านปัจจัยด้านการรับรู้ความสามารถของตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จิตภา ปรีคาน (2554 : 71) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 82.83/85.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 2) ดัชนีประสิทธิผลของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้รายงานพัฒนาขึ้นมีค่าเท่ากับ 0.7599 หรือคิดเป็นร้อยละ 75.99 3) หลังจากเรียน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับสูงและมีคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

สุริยวรรณ พรหมขุนทอง (2556 : 1) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) พัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 3) ศึกษาพัฒนาการทางการเรียน เรื่องการรับรู้ด้านอาชีพ ของนักเรียนหลังใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนวจำนวน 8 ชุด 2) แบบสอบถามการรับรู้ด้านอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีข้อความสำหรับการนำไปใช้จริงจำนวน 35 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t-test (Dependent Sample) ผลการศึกษาพบว่า 1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีการรับรู้ด้านอาชีพ หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีการรับรู้ด้านอาชีพเพิ่มขึ้น 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒปทุมวัน ที่ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ มีพัฒนาการในการเรียนรู้เพิ่มขึ้น คิดเป็นคะแนนพัฒนาการสัมพัทธ์เฉลี่ยร้อยละ 70.41

จิตราภรณ์ จำนงพิศ (2557 : 125) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคมของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพโดยรวมเท่ากับ 87.84/87.06 มีพฤติกรรมการปรับตัวของสังคมโดยรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีพฤติกรรมการปรับตัวของสังคมสูงขึ้นหลังเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมการปรับตัวทางสังคม โดยรวมอยู่ระดับมาก

นิรนาท แสนสา (2557 : 87) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนา ทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นกลุ่ม ทดลองก่อนและหลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการ ศึกษาต่อ 2) เปรียบเทียบทักษะการตัดสินใจของนักเรียนกลุ่มทดลอง และนักเรียนกลุ่มควบคุม ที่ใช้กิจกรรมแนะแนวแบบปกติ และ 3) เปรียบเทียบทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อ ของนักเรียนกลุ่มทดลอง หลังการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวกับระยะติดตามผล ประชากรเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ปีการศึกษา 2556 จำนวน 3 ห้อง จำนวนนักเรียน 80 คน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2556 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง และกลุ่ม ควบคุมกลุ่มละ 27 คนผลการวิจัยพบว่า (1) นักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการ ศึกษาต่อหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) ภายหลังกการทดลองนักเรียนกลุ่มทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อสูงกว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ (3) ในระยะติดตามผล นักเรียนกลุ่ม ทดลองมีทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาไม่แตกต่างจากระยะหลังการทดลอง

กุลวดี โสธรจิตต์ (2555 : 88) ได้ศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระของวัยรุ่นสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง เป็นวัยรุ่นสถานสงเคราะห์เด็กหญิง บ้านราชวิถี กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 14 - 18 ปี อยู่ใน สถานสงเคราะห์ในปี 2556 จำนวน 20 คน ที่ได้มาโดยความสมัครใจ ผลการวิจัย พบว่า หลัง การใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระของวัยรุ่นกลุ่มทดลองมีคะแนนเจตคติ

ที่สูงขึ้นกว่าก่อนใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

กัญจนภัต เกตุโรจน์ (2558 : 89) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัดภูเก็ต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จังหวัด ภูเก็ต ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม ผลการวิจัยปรากฏว่า (1) หลังการใช้ ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย ในกลุ่มทดลอง มีคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพ เพิ่มขึ้นกว่าก่อนการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และ (2) นักเรียนกลุ่ม ทดลองมีการตระหนักรู้ในวุฒิภาวะด้านอาชีพหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ไม่แตกต่างกัน

งานวิจัยต่างประเทศ

สชุน (Schoon, 2010) ได้ศึกษาการประสบความสำเร็จในอาชีพ เกี่ยวกับบทบาทของความทะเยอทะยานในอาชีพของวัยรุ่นคุณค่า ความทะเยอทะยานและเพศในการทำสถานภาพทางสังคมและรายได้ของวัยรุ่นผู้ใหญ่ผลการวิจัยพบว่าคุณค่าของความทะเยอทะยาน ของวัยรุ่นทั้งชายและเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับรายได้ของวัยรุ่นผู้ใหญ่อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 และคุณค่าของความทะเยอทะยาน ในเพศหญิงมีความสัมพันธ์สถานะทางสังคมในวัย ผู้ใหญ่อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมทั้งความทะเยอทะยานในอาชีพของวัยรุ่นของเพศ หญิงมีความสัมพันธ์ กับรายได้ในวัยรุ่นผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05และความ ทะเยอทะยานในอาชีพของวัยรุ่น ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับสถานภาพทางสังคมของวัยรุ่นผู้ใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอ็ดเวิร์ดและควินเทอร์ (Edwards & Quinter, 2011) ได้ศึกษา ปัจจัยในการเลือก ประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลเมืองสุม สาธารณรัฐเคนยา จำนวน 332 คน รวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ ผลการศึกษา พบว่า โอกาสก้าวหน้า และ ประสบการณ์การเรียนรู้เป็นปัจจัยที่มีผลต่ออิทธิพลมากที่สุด ต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน โดยเพศชาย ให้ความสำคัญกับประสบการณ์การเรียนรู้ และความยืดหยุ่นของอาชีพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลมากที่สุด ส่วนเพศหญิง ให้ความสำคัญ กับโอกาสความก้าวหน้าและ โอกาสที่จะใช้ทักษะในการทำงานตามลำดับ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านเพศไม่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน

เทนเซอร์ (Tanzer, 1975) ได้ศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและการเลือกอาชีพของกลุ่มตัวอย่างเพศชาย พบว่า การเลือกอาชีพขึ้นอยู่กับความสนใจและอาชีพของบิดา มารดา

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Murdock (1960, p. 2351) ได้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียนในวิทยาลัยส่วนใหญ่มีอิทธิพลเนื่องมาจาก องค์ประกอบที่เป็น ความสนใจ ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ

ฮินเกลแมน (Hiruckelinan 1998, 2868-A) ได้ศึกษาการมีวุฒิภาวะทางอาชีพกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการสอนเรื่องอาชีพ กับกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นนักเรียน ม.3 ม.5 แล้ววัดวุฒิภาวะทางอาชีพโดยใช้แบบวัด CDI และวัด การตัดสินใจเลือกอาชีพโดยใช้แบบวัด CFI ผลปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างวุฒิ ภาวะทางอาชีพกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ แต่มีความแตกต่างกันในตัวแปรด้านระยะเวลาที่อบรม และเพศ ในด้านการมีวุฒิภาวะทางอาชีพ

คอร์ฟแมน (Coffman. 1981 : 187-A) ได้ศึกษาผลกระทบของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อ วุฒิภาวะทางอาชีพความสนใจในอาชีพ และแบบแผนการเลือกอาชีพในเพศชายและ หญิงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเกรด 7 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 189คนผลการศึกษา พบว่าเพศหญิงมีการพิจารณาอาชีพและมีความสนใจในอาชีพที่กว้างขวางและเป็นอิสระ มากกว่าในขณะที่เพศชายมีทัศนคติต่ออาชีพที่ตนเข้าร่วมกิจกรรมในแบบเดิมและเปลี่ยน แปลงได้ยาก

คลีเมนต์ (Clement 1987; cited by Lauver by Jones 1991 : 159 - 166) ได้ศึกษาความคาดหวังในความสามารถทางอาชีพกับนักเรียนระดับวิทยาลัย ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของโพสท์แคมเมอร์และสมิท (1985) กล่าวคือ นักเรียนชายและ นักเรียนหญิงจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในอาชีพทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันแสดงว่าไม่มีความแตกต่างระหว่างเพศเกี่ยวกับความคาดหวังเมื่อเปรียบเทียบระหว่าง กลุ่มอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกและกลุ่มอาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือก แต่จะปรากฏความ แตกต่างระหว่างเพศเมื่อพิจารณาในแต่ละอาชีพ ซึ่งผลการศึกษาปรากฏว่าในกลุ่มอาชีพ ที่เพศชายนิยมเลือกจะแสดงความแตกต่างระหว่างเพศในจำนวนอาชีพที่มากกว่าในกลุ่ม อาชีพที่เพศหญิงนิยมเลือก แสดงว่ากลุ่มอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกจะปรากฏความแตก ต่างระหว่างเพศชัดเจนมากกว่า นอกจากนั้นคลีเมนต์ได้รายงานว่ามี 7 ใน 10 ของอาชีพที่เพศชายนิยมเลือกนั้นทั้งนักศึกษาชายและหญิงจะมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถ ไม่แตกต่างกัน

เลาเวอร์และ โจนส์ (Lauver & Jones. 1991 : 159 - 166) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่ สัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีเชื้อชาติแตกต่างกัน จำนวน 893 คน โดยมีตัวแปรที่ศึกษาคือ ความคาดหวังในความสามารถทางอาชีพ ความ สนใจในอาชีพ เชื้อชาติ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์ที่ดึงเครียด ในชีวิต และความมีศักดิ์ศรีในตนเอง (Self - Esteem) โดยศึกษาความแตกต่างระหว่าง เพศในการเลือกอาชีพในกลุ่มอาชีพที่เพศชายนิยม

เลือกและกลุ่มอาชีพที่เพศหญิงนิยม เลือกด้วย ผลการศึกษาปรากฏว่ามีความแตกต่างระหว่างเพศ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพและ ความมั่นใจในความสามารถที่จะประกอบอาชีพในแต่ละอาชีพในกลุ่ม อื่น นอกจากนั้น ผลการศึกษาได้ปรากฏว่า สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันมีผล ทำให้ความมั่นใจในความสามารถที่จะประกอบอาชีพแตกต่างกันด้วย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและ อาชีพ ผู้เรียนสามารถรู้และเข้าใจถึงความถนัดของตนเองที่ตรงตามอาชีพนั้นๆ มีหลายปัจจัย เช่น อารมณ์ สังคมและบุคลิกภาพ เป็นต้น ทำให้ผู้เรียนสามารถรู้และเข้าใจทางด้านความสามารถที่ ตนเองถนัดได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางในการเลือกแนวทางในการศึกษาต่อและการประกอบ อาชีพ นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยหลายเรื่องที่สอดคล้องและพัฒนาเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมายทาง การศึกษาและอาชีพ ผู้วิจัยสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนากิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทาง การศึกษาและอาชีพเพื่อให้นักเรียนได้ใช้ความสามารถในการเลือกที่จะศึกษาหรือประกอบอาชีพ ที่ตนสนใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อ การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยนำเสนอ วิธีดำเนินการวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 13 ห้องเรียน รวม 496 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้อง จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนซึ่งมีนักเรียนคละความสามารถเป็นหน่วยสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง
2. แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

1. แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในส่วนของกิจกรรมแนะแนว
2. ศึกษารายละเอียด หลักการ แนวคิดและเทคนิคในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างแผนการจัดกิจกรรม ให้สอดคล้องตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของฮอลแลนด์กับกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพตามทฤษฎีการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 6 แผน (ดังตารางโครงสร้างกิจกรรมแนะแนวภาคผนวก ก หน้า 104-105)
4. นำแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมตาม โครงสร้างทฤษฎีและเนื้อหา
5. นำแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา การจัดกระบวนการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย
 - 5.1 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ฤงแก้ว วุฒิกการศึกษาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้ปรึกษา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาและภาษา
 - 5.2 นางอุไรวรรณ วิเศษฤทธิ์ วุฒิกการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม

อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดกิจกรรม

5.3 นางธารทิพย์ กนกศิลป์ วุฒิศึกษาการศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบุรีรัมย์พิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

ประเมินความเหมาะสม โดยมีเกณฑ์การประเมินค่า 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2553 : 102-103) ดังนี้

5	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

โดยประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตาม ทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 74)

4.51 - 5.00	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมน้อย
ต่ำกว่า 1.50	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ซึ่งพิจารณาผ่านเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 3.51 ขึ้นไป ปรากฏว่า แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 4.86 มีความเหมาะสมมากที่สุด

6. นำแผนการจัดกิจกรรม ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการดังนี้

6.1 การหาคุณภาพเครื่องมือภาคสนาม (1 : 100) ขั้นตอนนี้ผู้วิจัย นำแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4/4 จำนวน 40 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มรายบุคคล (1 : 1) และกลุ่มเล็ก (1 : 10)

ดำเนินการเหมือนการสอนในสถานการณ์จริง นำผลไปหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรม ผลปรากฏว่า มีค่า เท่ากับ 85.83 / 84.83

7. นำแผนการจัดกิจกรรมที่ทดลองแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขไปจัดพิมพ์เป็นแผนการจัดกิจกรรมฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

2. แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการในการวิจัย โดยวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ในการวิจัย
2. สร้างแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นลักษณะ (Rating Scale) ที่มีการให้คะแนนแบบประมาณค่าเป็นระดับคะแนน โดยมีการให้คะแนนตามระดับความเข้ม เช่น 1 2 3 4 5 โดยกำหนดให้ 5 คือคะแนนสูงสุด และคะแนน 1 คือคะแนนต่ำสุด
3. นำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ
4. นำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ชุดเดิม) โดยตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ตรวจสอบเนื้อหาความชัดเจนทางภาษาและความถูกต้องตามเนื้อหาแล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ จำนวน 30 ข้อ พบว่าผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะ ปรับข้อคำถามให้เป็นเชิงบวกเพื่อให้คำถามสมบูรณ์และสามารถนำไปใช้ได้ (ภาคผนวก ข หน้า 154 - 156)
5. นำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน จากนั้นหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α ; Coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .80

6. นำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาเนื้อหาการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ต้องการในการวิจัย โดยวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ในการวิจัย แล้วกำหนดโครงสร้างเนื้อหาแบบสอบถาม

2. สร้างแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 74)

4.51 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

3.51 - 4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

2.51 - 3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ต่ำกว่า 1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของข้อคำถาม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน (ชุดเดิม) ตรวจสอบพิจารณาความตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ความชัดเจนทางภาษาและความถูกต้องตามเนื้อหาแล้วปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะจำนวน 10 ข้อ พบว่าผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในข้อคิดเห็นให้มีความสมบูรณ์ในประโยคและสามารถนำไปใช้ได้ (ภาคผนวก ข หน้า 157)

5. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pre-test Post-test Design (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 182 - 183)

กลุ่ม	Pre-test	Treatment	Post-test
กลุ่มทดลอง	T ₁	X	T ₂

สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการทดลอง

T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre-test)
X	แทน	การเรียนรู้โดยใช้แผนการจัดการจัดการกิจกรรมการแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Post-test)

2. การดำเนินการทดลอง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาผลการจัดการกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวิธีดำเนินการทดลองดังนี้

2.1 ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม เพื่อขออนุญาตในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งมีนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาตในการใช้สถานที่ในการดำเนินการทดลอง

2.2 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ ก่อนจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

2.3 ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยดำเนินการกับกลุ่มทดลอง จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง

2.4 เมื่อผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามที่กำหนดแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนทำแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ หลังจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้แบบวัดการตั้งเป้าหมายชุดเดียวกันกับก่อนการทดลอง

2.5 ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ดำเนินการต่อไป

2.6 ผู้วิจัยนำคะแนนการวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มาวิเคราะห์เปรียบเทียบก่อนและหลังการดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางคอมพิวเตอร์ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การหาสถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของคะแนนจากการทำกิจกรรมแต่ละแผนการจัดกิจกรรม
2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยทดสอบค่า Dependent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. วิเคราะห์ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดการตั้งเป้าหมาย โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2555 : 261)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบวัด
	$\sum s_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 101)

$$\% = \frac{f}{n} \times 100$$

เมื่อ	%	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	n	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตรดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 304)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของข้อมูลหรือคะแนนทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนของข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตรดังนี้
(บุญชม ศรีสะอาด. 2554 : 126)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum X)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$n \sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนข้อมูล (กลุ่มตัวอย่าง)

2.4 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว โดยการหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) ใช้สูตรดังนี้ (เผชญิ กิจระการ. 2544 : 49)

$$E_1 = \frac{\sum X}{\frac{N}{A}} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของกระบวนการ
	$\sum X$	แทน	ผลรวมคะแนนของการทำใบงาน ทุกกิจกรรมในแต่ละแผนการจัดกิจกรรม
	A	แทน	คะแนนเต็มของการทำใบงานทุกกิจกรรม ในแต่ละแผนการจัดกิจกรรมรวมกัน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

$$E_2 = \frac{\sum Y}{\frac{N}{B}} \times 100$$

เมื่อ	E_2	แทน	ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมคะแนนของแบบวัดหลังเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบวัดหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน เพื่อเปรียบเทียบคะแนนของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ dependent Sample t-test โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

$\sum D$ แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบทั้งสองครั้งที่น่ามาเปรียบเทียบกัน

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของความแตกต่างระหว่างคะแนนการทดสอบทั้งสองครั้งที่น่ามาเปรียบเทียบกันเป็นรายบุคคล แต่ละตัวยกกำลังสอง

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
- S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- n แทน กลุ่มตัวอย่าง
- E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ
- E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์
- t แทน ค่าสถิติที่คำนวณจากการทดสอบค่าที่ (t – test)
- ** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (E_1 / E_2)

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อน

จัดกิจกรรมและหลังจัดกิจกรรมโดยทดสอบค่า Dependent Samples t-test กำหนดค่าสถิติ
ที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือก
อาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดย
พิจารณาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎี
การเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังปรากฏในตาราง 4.1 – 4.2

ตาราง 4.1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และร้อยละ ระหว่างการจัดกิจกรรมของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน โดยใช้แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ
เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ

คะแนนจากการทำใบงาน ตามแผนการจัดกิจกรรม	ใบงาน	คะแนน เต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 1	-ฉันจะเป็น -อาชีพในฝัน	20	17.88	1.12	89.40
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2	-แบบทดสอบเกี่ยวกับอาชีพตาม ทฤษฎีของฮอลแลนด์	20	17.56	0.14	87.80
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3	-แบบบันทึกแผนชีวิต -แบบสำรวจความสนใจ ความ ต้องการ ค่านิยม และความถนัด	20	18.24	0.79	91.20
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4	-อาชีพที่ฉันชอบ -ทางเลือกที่เหมาะสม	20	16.89	0.33	84.45

ตาราง 4.1 (ต่อ)

คะแนนจากการทำใบงาน ตามแผนการจัดกิจกรรม	ใบงาน	คะแนน เต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5	-แบบสำรวจ ลักษณะนิสัยและ ทัศนคติทางการเรียน -พัฒนาตนเองเพื่อผลการเรียน	20	16.56	0.28	82.80
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6	-มองตนเองมองผลการเรียน -อาชีพอิสระสร้างรายได้	20	17.42	0.09	87.10
รวม		120	104.55	2.75	87.13

จากตาราง 4.1 พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ
เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ ได้ค่าเฉลี่ยระหว่างเรียน เท่ากับ 104.55
คะแนน จากคะแนนเต็ม 120 คะแนน และคิดเป็นร้อยละ 87.13 แสดงว่ามีประสิทธิภาพของ
กระบวนการ (E_1) เท่ากับ 87.13

ตาราง 4.2 วิเคราะห์ผลการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพหลัง

การจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและ
การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ก่อน	40	150	91.35	3.90	60.90
หลัง (E_2)	40	150	129.38	6.00	86.25

จากตาราง 4.2 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 129.38 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ก่อนทำกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 91.35 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 6.00 และ 3.90 ตามลำดับ ดังนั้น ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ มีค่า เท่ากับ $87.13 / 86.25$ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยทดสอบค่า Dependent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังปรากฏในตาราง 4.3

ตาราง 4.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ

การจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังจัดกิจกรรม

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	df	t
ก่อน	40	150	91.35	3.90	39	30.612 **
หลัง	40	150	129.38	6.00		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4.3 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ดังปรากฏในตาราง 4.4

ตาราง 4.4 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

รายการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ข้าพเจ้าเข้าใจวัตถุประสงค์ของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ	4.45	0.50	มาก
2. ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ	4.45	0.50	มาก
3. ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพข้าพเจ้ารู้จักตนเอง	4.63	0.49	มากที่สุด
4. ภายหลังจากที่ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพข้าพเจ้าได้รู้จักตนเอง	4.53	0.51	มากที่สุด
5. ข้าพเจ้าคิดว่าเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของข้าพเจ้ามีความเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจและจุดเด่นของข้าพเจ้า	4.53	0.51	มากที่สุด
6. ประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวช่วยให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาการตั้งเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง	4.50	0.51	มาก
7. ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ	4.60	0.50	มากที่สุด
8. ครูสามารถจูงใจนักเรียนให้พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกได้เป็นอย่างดี	4.38	0.49	มาก
9. ครูสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะกับเวลา	4.55	0.50	มากที่สุด
10. ข้าพเจ้าคิดว่าสามารถนำเนื้อหาที่ครูจัดให้ไปประยุกต์ใช้ได้	4.53	0.51	มากที่สุด
รวมเฉลี่ย	4.51	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 4.4 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนว ตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการตั้งเป้าหมายทางการศึกษา และการเลือกอาชีพข้าพเจ้ารู้จักตนเอง ($\bar{X} = 4.63$, S.D. = 0.49) และข้าพเจ้ามีความพึงพอใจที่ได้ เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.50) และ ครูสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ ได้เหมาะสมกับเวลา ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.50) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อเปรียบเทียบการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนการจัดกิจกรรมและหลังการจัดกิจกรรม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานของการวิจัย

ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษา และอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 13 ห้อง รวม 496 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คน ได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียน ซึ่งมีนักเรียนคละความสามารถเป็นหน่วยสุ่ม

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาจากเอกสารสารสนเทศหลายแหล่ง ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.2 แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

3.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ทดสอบด้วยแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ ก่อนการจัดกิจกรรม

4.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

4.3 ทดสอบด้วยแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ หลังการจัดกิจกรรม

4.4 ประเมินความพึงพอใจ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 การหาสถิติ

พื้นฐานค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและร้อยละของคะแนนจากการทำกิจกรรม แต่ละแผนการจัดกิจกรรม

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยทดสอบค่า Dependent Samples t-test กำหนดค่าสถิติที่นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 วิเคราะห์ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการใช้จัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.13/86.25
2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีคะแนนการตั้งเป้าหมายหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากการวิจัยผลของการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ทำการหาคุณภาพเครื่องมือเป็นรายบุคคล (1 : 1) ผู้วิจัยเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 จำนวน 3 คน ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ เก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน อ่อน 1 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับฉลาก แล้วทดลองกับนักเรียน การหาคุณภาพเครื่องมือกับกลุ่มเล็ก (1 : 10) ผู้วิจัยเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/6 จำนวน 10 คน ภาคสนาม และกลุ่มรายบุคคล (1 : 1) ที่มีผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน คือ เก่ง 3 คน ปานกลาง 4 คน อ่อน 3 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับสลาก และดำเนินการทดลองพร้อมกันทั้ง 10 คน และการหาคุณภาพเครื่องมือภาคสนาม (1 : 100) ผู้วิจัย นำแผนการจัดกิจกรรมที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/4 จำนวน 40 คน ภาคสนาม กลุ่มรายบุคคล (1 : 1) และกลุ่มเล็ก (1 : 10) ดำเนินการเหมือนการสอนในสถานการณ์จริง เพื่อปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ ส่งผลให้ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพเท่ากับ 87.13/86.25 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้เพราะการเรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษานั้น เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ค้นพบบุคลิกภาพของตนเองที่ตรงกับอาชีพตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ตามด้วยการจัดกิจกรรมแนะแนวที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในตนเองที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและการเลือกอาชีพ ได้จริง ซึ่งสอดคล้องกับจิตภา ปรีคาน (2554 : 71) และจิตรารักษ์ จานงพิศ (2557 : 125) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของชุดการสอนกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางการศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพ โดยรวมเท่ากับ 82.83/85.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 และผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ พบว่าประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ โดยรวมเท่ากับ 87.84/87.06 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. ผลของกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษา และการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ค่าเฉลี่ยของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนทำกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ สุริย์วรรณ พรหมขุนทอง (2556 : 1) และแอนเดอร์สัน (Anderson, 1998 : 4795-A) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลอง มีการรับรู้ด้านอาชีพหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรับรู้ด้านอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร มีการรับรู้ด้านอาชีพเพิ่มขึ้น และได้สร้างชุดการเรียนด้วยตนเองเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และเปรียบเทียบ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ในระดับเตรียมประถมศึกษา โดยใช้ชุดการเรียนด้วยตนเองกับการสอนแบบบรรยาย ผลการวิจัยพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจากกลุ่มที่สอนโดยใช้ชุดการเรียน การวางแผนการสอน และวิธีสอนแต่ไม่มีความแตกต่างกันด้านทัศนคติที่มีต่อวิชาสังคมศึกษาและผู้เรียน โดยมากชอบชุดการเรียนด้วยตนเอง และผลเปรียบเทียบผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยของแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 129.38 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนทำกิจกรรม มีค่าเท่ากับ 91.35 แสดงว่าคะแนนก่อนและหลังทำกิจกรรมมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ ฌ็อง-ฌัก กูว์ (2552 : 76) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลปรากฏว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยการจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนอยากรู้เกี่ยวกับลักษณะอาชีพที่ตรงกับความสามารถของนักเรียน ซึ่งนักเรียนจะต้องทำกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรมเพื่อให้ได้รหัสในการนำมาแปลผลว่าตรงบุคลิกภาพของตนเองตรงกับกลุ่มอาชีพใด ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 4.51 คะแนน แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ เพื่อตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ จิตราภรณ์ จำนงพิศ (2557 : 125) และ จิตภา ปรีคาน (2554 : 1) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า มีความพึงพอใจโดยใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคมโดยรวมอยู่ระดับมาก และ เรื่องการพัฒนาชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางศึกษาต่อและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้ชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาการเลือกแนวทางศึกษาต่อและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ครูควรรวบรวมข้อมูลอาชีพที่นักเรียนสนใจก่อนการทำกิจกรรมเพื่อเป็นข้อมูลในการทำกิจกรรมหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนสนใจได้ตรงกับความต้องการของนักเรียน

1.2 การจัดกิจกรรมควรมีสื่อที่น่าสนใจและอาชีพที่เกิดขึ้นใหม่เพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ทราบกว้างมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพกับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพโดยใช้สื่ออื่นๆ เช่น ชุดกิจกรรม, สื่อประสม เป็นต้น

2.3 ควรศึกษากับนักเรียนต่างสังกัด เช่น สังกัดกรุงเทพมหานคร สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสังกัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2537). คู่มือการจัดทำแผนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- . (2539). “การรณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน” ตุลาคม-ธันวาคม 2538
สรุปรายงานและเอกสารทางวิชาการ กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. (2536). ชุดการเรียนการสอน. เชียงใหม่ : ภาควิชาเทคโนโลยี
ทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.
กรุงเทพฯ : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- . (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- . (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- . (2554). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- . (2555). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2543). จอมปราชญ์นักศึกษา : สังเคราะห์วิเคราะห์และประยุกต์
แนวพระราชดำรัส ด้านการศึกษาและการพัฒนาคน. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ :
ซัคเซสมิเดีย.
- ไกรฤกษ์ พลพา. (2551). ชุดกิจกรรมแบบปฏิบัติการคณิตศาสตร์เพื่อป้องกันความผิดพลาด
ที่ผิดพลาดเรื่อง “วิธีเรียงสับเปลี่ยน” (Permutations) ของนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการ
มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แขนภา สีนะทิพย์. (2552). แรงจูงใจในการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา)
กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จันทร์ฉาย เตมีयाการ. (2533). การเลือกใช้สื่อทางการศึกษา . พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : โอเดียนส โตร์

- จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรณ. (2557). **พหุปัญญา**. ค้นเมื่อ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2562. จาก <http://taamkru.com>.
- จิตภา ปรีคาน. (2554). **ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตรภรณ์ จำนงพิศ. (2557). **ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมด้านการปรับตัวทางสังคม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ชัยชาญ วงศ์สามัญ. (2543). **การวางแผนการสอน**. ขอนแก่น : ขอนแก่นการพิมพ์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537). **บทบาทของเทคโนโลยีต่อการเรียนการสอน**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ณรัตน์ ลาภมูล. (2546). **องค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ส่วนภูมิภาค องค์การค้าของคุรุสภา**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐวีร์ นงนุช. (2552). **ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนว เพื่อพัฒนาการรู้จักและเข้าใจตนเอง ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐวุฒิ กิจรุ่งเรือง, วัชรินทร์ เสถียรยานนท์ และวัชรีย์ เชาว์คำรง. (2545). **ผู้เรียนเป็นสำคัญและการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของครูมีอาชีพ**. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.
- ดำรงศักดิ์ ไชยแสน. (2542). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเลย**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทิตนา แคมมณี. (2554). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นันทา สุรักษา. (2548). **เอกสารประกอบการสอน รายวิชารูปแบบชีวิตและการให้คำปรึกษาอาชีพ**. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ.

- นิยม ทิพจักร. (2540). การสร้างแผนการสอนที่เน้นกระบวนการวิชาสังคมศึกษา (ส 503) เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533). วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุรชัย ศิริมหาสารคร (2539). “จากหลักสูตร คู่มือการสอน ตอนที่ 2 หลักการเขียนแผนการสอน,” สารพัฒนาหลักสูตร. 15(124) : 32-36
- ประวิต เอราวรรณ์. (2542). การวิจัยในชั้นเรียน. กรุงเทพฯ : ยูแพค.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. นุริรัมย์ : ภาควิชาทดสอบ และวิจัยทางการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ปรารณา พลอภิชาติ. (2553). โมเดลเชิงสาเหตุของความตั้งใจในการเลือกประกอบอาชีพของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาการวิจัยการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปวีณา หาดหวายกาญจน์. (2555). ผลการใช้ชุดกิจกรรมวิทยาศาสตร์ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) มหาสารคาม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปัทมา ปานแดง. (2551). กิจกรรมแนะแนว. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยร่มเกล้า.
- เป็นไท เทวินทร์ และนิรนาท แสนสา. (2557). “ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาทักษะการตัดสินใจเลือกแนวทางการศึกษาต่อของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านสันป่าสัก จังหวัด เชียงใหม่,” วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. 6 (12) : 272-283.
- เผชิญ กิจระการ. (2544). “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E₁/ E₂),” วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7(1) : 44-49 : กรกฎาคม.
- พรพิชญ์ วิริยากุลภัทร์. (2555). ผลของการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนธิดาแม่พระ จังหวัด สุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) นนทบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- พิน คงพล. (2529). ความพึงพอใจที่มีต่อบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการ
ดำเนินงานเขตพื้นที่การศึกษาการประถมศึกษา จังหวัดใน 14 จังหวัดภาคใต้.
 ปรินญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สงขลา : บัณฑิตวิทยาลัย : สงขลา มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.
- มลิวัลย์ พระธรรมมายุ. (2560). การวางแผนเป้าหมายชีวิต. ค้นเมื่อ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2562.
 จาก <https://sites.google.com/site/karpenphuprakxbkar12/kar-wangphaen-pea-hmay-chiwit>
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.(2545). **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค
 หน่วยที่ 6 .**นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). การเขียนแผนการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : พอยท์
- ลักกะณา เสนอฤทธิ์. (2551). ผลการจัดกิจกรรมเกมการศึกษาที่มีผลต่อพฤติกรรมทางสังคมของ
เด็กปฐมวัย. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ
 : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณนิ นาสถิต. (2543). การกำหนดแผนการสอนที่ดี. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ.
- วรรณนิ วจนสวัสดิ์. (2552). **ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยด้วยกิจกรรม
 เกมการศึกษาตลอดไป.** ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย).
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ
 วัฒนาพานิช.
- วิเศษศักดิ์ โคตรอาษา. (2535). **เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอน.** สุรินทร์ :
 ภาควิชาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2553). **ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ.** (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ :
 หอมชาวบ้าน.
- ศิริลักษณ์ วัฒนศิริ. (2554). **การสร้างชุดการสอนกิจกรรมแนะแนวด้านอาชีพ สำหรับนักเรียน
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปัญญาวารคุณ กรุงเทพมหานคร.** ปรินญานิพนธ์
 กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศุภมาส เจือกโวัน. (2551). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกอาชีพนักวิทยาศาสตร์ของนักเรียน
 มัธยมศึกษาตอนปลาย.** วิทยานิพนธ์ ค.ม. (สาขาการวิจัยการศึกษา)
 กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภศิริ โสมาเกต. (2544). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและความพึงพอใจในการเรียน

ภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการเรียนรู้โดยโครงการ

กับการเรียนรู้ตามคู่มือครู. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สาขาหลักสูตรและการสอน)มหาสารคาม :

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สงบ ลักษณะ.(2535). แนวปฏิบัติการทำแผนการสอน. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา. (2551). เทคนิคการเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ เทคนิคการจัดการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ สกสค.

ลำลี รักสุทธิ. (2544). เทคนิควิธีการเขียนหลักสูตร. กรุงเทพฯ : เรื่องแสงการพิมพ์.

———. (2546). การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ใหม่ของ กค. กรุงเทพฯ :

พัฒนาศึกษา.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณพ.ศ. 2561. กรุงเทพฯ : กลุ่มวิจัยและพัฒนานโยบาย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ

(พ.ศ. 2545 – 2559). กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิคจำกัด.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579.

กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำเนา ขจรศิลป์. 2529. การแนะแนวอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา. ภาควิชาการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุชานัน ทองดี. (2552). ผลการใช้ชุดกิจกรรมการอ่านจับใจความจากนิทานคุณธรรม ที่มีต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

(สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

สุพล วังสินธุ์. (2536). “การจัดทำแผนอย่างมีประสิทธิภาพ” สารพัฒนาหลักสูตร. 12 (144) :

3 - 4 .

สุริยวรรณ พรหมขุนทอง. (2556). ผลการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาด้านการรับรู้ด้าน

อาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปทุมวัน กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว)

กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

หน่วยศึกษานิเทศก์ (2543). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา
อนิสา ขนาดผล. (2554). เป้าหมายที่ดี. ค้นเมื่อ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2562. จาก

http://www.pqa.phuket.psu.ac.th/index.php?option=com_content&view=article&id=148:2011-04-19-04-23-04&catid=63:2011-04-12-09-42-15

อภิชาติ เสรณีวิชัยกิจการ. (2545). **แนะแนวการศึกษาและอาชีพ : นโยบายและแนวทาง**

ดำเนินงาน. กรุงเทพฯ : สถาบันการแปลหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). **หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง).** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์. (2549). **Human Resource Management and Development Case Study.** กรุงเทพฯ : เอชอาร์เซ็นเตอร์.

Anderson, C.R.(1998). **Management : Skills, Functions and Organization**

Performance. 2nd ed. Needham Heights, MA : Allyn and Bacon.

Applewhite, P. B. (1965). **Organization Behavior.** New York : Prentice-Hall.

Aldag, R. J. & Kazuhara, L. W. (2001). **Organizational Behavior and Management: an Integrated Skills Approach.** Australia : South-Western.

Brecht, G. (1996). **Sorting out Goals.** Sydney : Prentice Hall.

Casey, J. M. (1986). **Elementary School Guidance Service in the State.** Iowa : Education Guidance and Counseling the University of Iowa.

Cuthbert, M. I. (1987). **Development Guidance for School Success Skill : A Comparison of Modeling and Coasting.** Education Guidance and Counseling.

Edwin, A. L. & Gary, P. L. (2000). **ความสำคัญของการตั้งเป้าหมาย.** ค้นเมื่อ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2562. จาก <https://jupiter.ba.cmu.ac.th>.

Good, C. V. (1973). **Dictionary of Education.** New York: McGraw-Hill Book Company.

Greenberg, J. & Baron, R. A. (2000). **Behavior in Organization.** 4th ed. New Jersey : Prentice - Hall.

Haslam S. A. (2001). **Psychology in Organization the Social Identity Approach.**

London : SAGE Publications.

———. (2004). **Psychology in Organization the Social Identity Approach.** 2nd ed. London: SAGE Publications.

Holland, J. L.(1973). **Making Vocational Choice : A Theory o Career.** New Jersey : Prentice-Hall.

Holland, J. L. 1985. **The Self - Directed Search: Professional Manual-1985.**

Edtion. Florida : Psychological Assessment Resources, Inc.

Locke & Latham, G. P. A. (1990). **Theory of Goal setting a Task Performance.** New Jersey:
Prentice Hall.

Morse, N. C. (1955). **Satisfaction in the White Collar Joh.** Michigan : University of
Michigan Press.

Rouillard, L. A. (1993). **Goals and Goal Setting.** London : Kogan Page.

Schermerthorn, J. R. Jr., Hunt, J. G., & Osborn, R. N. (2005). **Organization Behavior.**
9th ed. Ohio: Thomson Corporation.

Scott, M. M. (1970). **Every Employer a Manager : More Meaningful Work through Job
Environment.** New York : McGraw-Hill..

Tierzberg, F. (1959). **The Motivation to Work.** New York : John Wiley and Sons Inc.,

Wallace, H. R. & Masters, L. A. (2002). **Personal Development for Life and Work.**
(8th ed.). OH: South Western.

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

หนังสือขอความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรี ฤงแก้ว

ด้วย นางสาวธิตยา นัตครบุรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญพร วรรณูปถัมภ์ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๓๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๓๙๓๖ ๓๙๙๑

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางอุไรวรรณ วิเศษฤทธิ์

ด้วย นางสาวธิตยา นัตครบุรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญพร วรรณูปถัมภ์ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๓๙๓๖ ๓๙๙๑

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/ว๑๒๘

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๑ พฤษภาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย

เรียน นางสาวธารทิพย์ กนกศิลป์

ด้วย นางสาวธิตยา นัตครบุรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญพร วรณูปถัมภ์ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เครื่องมือในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๓๙๓๖ ๓๙๙๑

ที่ อว ๐๖๒๔.๑๑/๑๗๓

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจรัส อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม

ด้วย นางสาวธิตยา นัตครบุรี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจพร วรรณภูปลัมภ์ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้นจึงขออนุญาตให้ นางสาวธิตยา นัตครบุรี ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง สำหรับกำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๙ ๘๓๙๗ ๗๖๗๙

มือถือผู้ประสานงาน ๐๘ ๓๙๓๖ ๓๙๙๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

1. โครงสร้างกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมแนะแนว
3. แบบทดสอบความสนใจอาชีพ
4. แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ
5. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

โครงสร้างกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

แผนที่	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา
1	นี่แหละใช่	1.อธิบายความสนใจความถนัดด้านการเรียนและอาชีพของตนเองอย่างมีเหตุผล	1.วิเคราะห์ความสามารถทางการเรียนความถนัดความสนใจของตนเอง 2.ระบุการเลือกกลุ่มสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความสามารถด้านต่างๆของตนเอง 3.บอกความสัมพันธ์ระหว่างสาขาการเรียนกับแนวทางการเลือกอาชีพของตนเองได้	2
2	ทดสอบอาชีพของฮอลแลนด์	1.นักเรียนตรวจสอบความสนใจความสามารถและความสอดคล้องกันระหว่างบุคลิกภาพของตนและลักษณะสำคัญที่มีอยู่ในงานอาชีพต่างๆ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอาชีพของฮอลแลนด์ซึ่งพิมพ์เผยแพร่โดยสมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2533 2.นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลการทดสอบและจัดลำดับอาชีพที่สนใจเพื่อใช้เป็นแนวทางศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ 3.ได้แนวทางในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอาชีพของฮอลแลนด์	2

แผนที่	ชื่อแผนการจัดกิจกรรม	ผลการเรียนรู้	สาระสำคัญ	เวลา
		4.เปรียบเทียบผลการทดสอบความสนใจในอาชีพตามทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอาชีพของฮอลแลนด์ กับผลการทดสอบความสนใจในอาชีพฉบับอื่นๆ		
3	เส้นทางอาชีพส่วนบุคคล	1. บอกแผนชีวิตของตนเองและใช้เหตุผลได้อย่างเหมาะสม 2. ระบุคณะวิชาในสถาบันอุดมศึกษาที่อาจเลือกเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพที่คิดจะทำได้ 3. บอกวิธีปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแผนชีวิตที่ตนเองวางไว้	กำหนดแนวทางการพัฒนาตนเองและศึกษาต่อเพื่อเข้าสู่อาชีพที่ตัดสินใจเลือก	2
4	ทางเลือกที่ชอบอาชีพที่ใช่	1. บอกความเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมเกี่ยวกับอาชีพที่ตนเองเลือกได้อย่างมีเหตุผล 2. บอกเหตุผลในการพิจารณาทางเลือกใหม่ในอาชีพเพื่อความเหมาะสมกับตนเอง	ประเมินความเหมาะสมของตนเองกับอาชีพที่สนใจและพิจารณาปรับตัวหรือเปลี่ยนอาชีพ	2
5	พัฒนาตนสู่เป้าหมาย 1	1. บอกความสามารถทางการเรียนของตน 2. บอกเป้าหมายการศึกษาต่อของตนเอง 3. บอกวิธีการพัฒนาตนด้านการเรียนได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา	ระบุเป้าหมายและปรับปรุงตนเองด้านการเรียนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ	2
6	พัฒนาตนสู่เป้าหมาย 2	1. บอกความสามารถทางการเรียนของตน 2. บอกเป้าหมายการศึกษาต่อของตนเอง 3. บอกวิธีการพัฒนาตนด้านการเรียนได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษา	ระบุเป้าหมายและปรับปรุงตนเองด้านการเรียนเพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการ	2

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2

แผนการเรียนรู้ที่ 2

เรื่อง ทดสอบอาชีพของฮอลแลนด์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

รายวิชากิจกรรมแนะแนว

เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวธิตยา นัครบุรี

1. มาตรฐานการเรียนรู้

ด้านการศึกษาต่อและอาชีพ

นักเรียนตระหนักรู้ยอมรับในความสามารถความถนัดและความสนใจของตนเองเข้าใจข้อมูลแนวทางในการศึกษาต่อและอาชีพสามารถเลือกและตัดสินใจในการศึกษาต่อและอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนเอง

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

2.1 นักเรียนมีความสนใจ ความสามารถและความสอดคล้องกันระหว่างบุคลิกภาพของตน และลักษณะสำคัญที่มีอยู่ในงานอาชีพต่างๆ ตามทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอาชีพของฮอลแลนด์

2.2 นักเรียนสามารถวิเคราะห์ผลการทดสอบและจัดลำดับอาชีพที่สนใจเพื่อใช้เป็นแนวทางศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้

3. สมรรถนะที่สำคัญ

3.1 ความสามารถในการคิด

3.2 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

4.1 ใฝ่เรียนรู้

4.2 มุ่งมั่นในการทำงาน

5. สาระสำคัญ

ตามทฤษฎีพัฒนาการทางด้านอาชีพของฮอลแลนด์ บุคคลมักจะเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับลักษณะบุคลิกภาพของตน การให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจตนเองในด้านความสนใจ ความสามารถ และความสอดคล้องกันระหว่างบุคลิกภาพของตนกับลักษณะสำคัญที่มีอยู่ในงานอาชีพต่างๆ

6. ภาวะการเรียนรู้

ความสุขและความสำเร็จสูงสุดในชีวิตของบุคคล คือการประกอบอาชีพที่ตนเองพึงพอใจ ซึ่งเป็นอาชีพที่ตรงกับความสนใจและความถนัดของตน การประกอบอาชีพนับเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับบุคคล ดังนั้นการเลือกอาชีพและการประกอบอาชีพให้ประสบผลสำเร็จนับว่ามี ความสำคัญมาก มีนักจิตวิทยาหลายท่าน ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ และพัฒนาการทางอาชีพ ของบุคคล เช่น แฟรงค์ พาร์สัน (Frank Parson) อีลี กินซ์เบิร์ก (Ginzberg) โด널ด์ อี ซูเปอร์ (Donald E. Super) และจอห์น แอล ฮอลแลนด์ (John L. Holland) ซึ่งแต่ละคน มีพื้นฐานความเชื่อ เกี่ยวกับการเลือกอาชีพและพัฒนาการทางด้านอาชีพแตกต่างกันไป

7. กิจกรรมการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

1. ครูและนักเรียนสนทนากันถึงทัศนคติที่มีต่ออาชีพต่างๆ
2. ครูอธิบายวิธีการทำแบบทดสอบ เอส ดี เอส แต่ละหมวด แล้วให้นักเรียนลงมือทำ
3. ครูและนักเรียนร่วมกันตรวจและรวมคะแนน กรณีที่มีคะแนนเท่ากัน ถือว่าเป็นลำดับ เดียวกันแล้วให้นำตัวอักษรของหมวดอาชีพที่ได้คะแนนใน 3 ลำดับแรก ตรวจสอบในบัญชีรายชื่อ ตามรหัสของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์

4. ครูอธิบาย ให้นักเรียนใช้รหัสตัวอักษรที่ได้ มารวมกันเพื่อคูณผล โดยภาพรวมดังนี้

วิธีที่ 1 ให้นำหนักตามแต่ละลำดับ ดังนี้

ก) ลำดับที่	1	ให้	3 คะแนน
ลำดับที่	2	ให้	2 คะแนน
ลำดับที่	3	ให้	1 คะแนน

ข) ให้นักเรียนให้นำหนักคะแนนรหัสอักษรในแบบทดสอบแต่ละชุด

ค) ให้นักเรียนนำคะแนนของรหัสอักษรที่ซ้ำกันมารวมกันและเขียนรหัสอักษร

เรียงตามลำดับจากมากไปน้อย

ตัวอย่าง

1. กิจกรรมสร้างสรรค์

ลำดับที่ 1	รหัสอักษร	E = 3	คะแนน
ลำดับที่ 2	รหัสอักษร	S = 2	คะแนน
ลำดับที่ 3	รหัสอักษร	C = 1	คะแนน

2. แบบทดสอบความสนใจ

ลำดับที่ 1	รหัสอักษร	E = 3	คะแนน
------------	-----------	-------	-------

ลำดับที่ 2 รหัสอักษร C = 2 คะแนน

ลำดับที่ 3 รหัสอักษร S = 1 คะแนน

3. แบบทดสอบความสามารถ

ลำดับที่ 1 รหัสอักษร C = 3 คะแนน

ลำดับที่ 2 รหัสอักษร E = 2 คะแนน

ลำดับที่ 3 รหัสอักษร S = 1 คะแนน

4. แบบทดสอบ เอส ดี เอส

ลำดับที่ 1 รหัสอักษร E = 3 คะแนน

ลำดับที่ 2 รหัสอักษร C = 2 คะแนน

ลำดับที่ 3 รหัสอักษร S = 1 คะแนน

รวมคะแนนแต่ละรหัสอักษรเรียงลำดับจากมากไปน้อยจะได้ ดังนี้

E = 11 คะแนน

C = 8 คะแนน

S = 5 คะแนน

วิธีที่ 2 นำคะแนนดิบจากแบบทดสอบทั้ง 3 ชุด คือ แบบทดสอบความสนใจ แบบทดสอบความสามารถ และแบบทดสอบ เอส ดี เอส มารวมกัน ดังตัวอย่าง

	R	I	A	S	E	C
แบบทดสอบความสนใจ	6	9	14	15	42	31
แบบทดสอบความสามารถ	20	24	16	30	32	33
แบบทดสอบเอส ดี เอส	3	23	15	28	38	35
รวมคะแนน	29	56	45	73	112	99

* รหัสอักษรเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก คือ E (11 คะแนน) C (8 คะแนน) S (5 คะแนน)

ชั่วโมงที่ 2

1. ครูและนักเรียนร่วมกันทบทวนกิจกรรมจากชั่วโมงที่แล้ว
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบของบุคคลตามทฤษฎีของฮอลแลนด์ โดยเลือกเฉพาะที่ตรงกับรหัสอักษรนักเรียนเลือกไว้ เรียงจากลำดับที่ 1-3

3. นักเรียนศึกษาเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบของบุคคล แล้ววิเคราะห์ลักษณะต่างๆในด้านบุคลิกภาพ ความสามารถและกิจกรรมที่ปรากฏอยู่นั้นมีลักษณะใดบ้างที่สอดคล้องกับตัวนักเรียนเรียงตามลำดับ โดยเริ่มจากลำดับที่ 1 ก่อนและให้แยกเป็นด้านๆ

4. นักเรียนอ่านรายชื่ออาชีพในเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบของบุคคลที่ตรงกับรหัสอักษรกับนักเรียนว่ามีอาชีพใดบ้างที่นักเรียนสนใจ

5. แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3 คน (A B C) มอบกล่องอาชีพให้กลุ่มละ 1 กล่องพร้อมทั้งอธิบายวิธีการเลือกบัตรอาชีพดังนี้

5.1 ในกล่องบัตรอาชีพที่มี 73 ใบ บัตรมี 2 ด้าน ด้านหน้าคือชื่ออาชีพ ด้านหลังมีรายละเอียดของอาชีพนั้น

5.2 ทุกคนต้องอ่านบัตรอาชีพทุกใบ 73 ใบ

5.3 เมื่ออ่านเสร็จแล้วให้แยกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มไม่เลือก กลุ่มไม่แน่ใจกลุ่มอาจจะเลือกเมื่อแยกเสร็จแล้ว ให้พิจารณากลุ่มไม่แน่ใจว่าบัตรไหนสนใจบัตรไหนไม่สนใจจนกลุ่มทุกบัตร จะเหลือกลุ่มเดียวคืออาจจะเลือกจากนั้นนำมาอ่านทุกบัตรอีกครั้งบัตรไหนไม่สนใจแยกออกไป จะเหลือเฉพาะบัตรที่สนใจ บัตรไหนอ่านอาชีพชื่ออาชีพแล้วสงสัย ให้พลิกอ่านรายละเอียดด้านหลัง

6. ให้ A เริ่มอ่านบัตรไหนไม่เลือกส่งต่อ B B อ่านบัตรไหนไม่เลือก ส่งต่อให้ C A บัตรที่ตนสนใจ แยกตามตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกเป็นกลุ่มๆเช่นขึ้นต้นด้วย C อยู่ด้วยกันเป็นต้น ถ้ากลุ่มตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวใดมีมากกว่า 1 บาทให้เลือกเรียงตามความเป็นลำดับ 1 2 3 4 5 กรณีที่มีบัตรเดียว ในตัวอักษรนั้นให้ถือได้ว่าเป็นลำดับหนึ่งจากนั้นนำชื่อมาใส่ในเอกสารประกอบการเรียนรู้ข้อ 8 (ตัวอย่างในเอกสารภาคผนวกหมายเลข 8 ข้อ 8) เมื่อ A ทำเสร็จแล้วส่งบัตรอาชีพต่อให้ B เพื่อ B ทำ เสร็จส่ง C ให้ทำจนครบ

7. ครูสรุปเน้นย้ำว่านักเรียนได้ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจเลือกอาชีพ เพื่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาและขอให้นำข้อมูลนี้ไปใช้ประโยชน์ต่อไป

8. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

1. แบบทดสอบเกี่ยวกับอาชีพตามทฤษฎีของฮอลแลนด์
2. เอกสารรูปแบบบุคคลของฮอลแลนด์
3. เอกสารภาคผนวกหมายเลข 1-10

9. การวัดและประเมินผล

9.1 วิธีการ

- 1) ประเมินใบงาน
- 2) สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

9.2 เครื่องมือ

- 1) แบบประเมินชิ้นงาน
- 2) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้

9.3 เกณฑ์การประเมิน

- 1) มีคะแนนหลังเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
- 2) มีผลการประเมินชิ้นงานระดับคุณภาพ
- 3) มีพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ

10. บันทึกผลหลังสอน

10.1 สรุปผลการเรียนรู้

1) ด้านความรู้(K)

.....

.....

2) ด้านทักษะ/กระบวนการ (P)

.....

.....

3) ด้านคุณลักษณะฯ (A)

.....

.....

10.2 คุณลักษณะอันพึงประสงค์ (ตามหลักสูตร)

.....

.....

10.3 สมรรถนะผู้เรียน

.....

.....

10.4 ปัญหา อุปสรรค และข้อค้นพบ

.....

.....

10.5 ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ

ผู้สอน

(นางสาวจิตตา นัครบุรี)

11. บันทึกความคิดเห็น/การนิเทศจากฝ่ายบริหาร

11.1 บันทึกความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....

.....

ลงชื่อ

(นางอุไรวรรณ วิเศษฤทธิ์)

หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

11.2 บันทึกความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของรองผู้อำนวยการ

- แผนจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม
- ปรับปรุง รูปแบบให้สอดคล้องกับที่โรงเรียนกำหนด
- อื่นๆ.....

ลงชื่อ

(นางนัยนา ใหม่คามิ)

รองผู้อำนวยการงานวิชาการ

11.3 บันทึกความคิดเห็น/ข้อเสนอแนะของผู้อำนวยการ

- แผนจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสม
- ปรับปรุง รูปแบบให้สอดคล้องกับที่โรงเรียนกำหนด
- อื่นๆ.....

ลงชื่อ

(นายชำนาญ บุญวงศ์)

ผู้อำนวยการ โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม

แบบทดสอบความสนใจอาชีพ

ชื่อ-สกุล.....ชั้น.....

เลขที่.....

คำชี้แจง การรู้จักตนเอง คือ การรู้จักความสนใจในลักษณะงาน เมื่อได้รู้ว่างานลักษณะใด เป็นงานที่นักเรียนชอบแล้ว จึงจะสามารถบอกได้ว่า นักเรียนควรประกอบอาชีพใด (อ้างอิงโดย สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย)

โปรดทำอย่างตั้งใจ นักเรียนจะได้ข้อมูลที่จะช่วยให้ได้รู้ความสนใจในการประกอบอาชีพ

แบบทดสอบความสนใจอาชีพ

- ★ ให้นักเรียนทำด้วยตนเอง
- ★ ให้ทำทีละขั้นตอนอย่าข้ามขั้น
- ★ การคิดคะแนน ขอให้คำนวณให้ถูกต้อง

แบบทดสอบนี้มี 5 หมวดใหญ่ ๆ คือ หมวดกิจกรรม

หมวดความสามารถ หมวดอาชีพ การประเมินผลความสามารถ และทักษะของตนเอง

หมวดที่ 1

กิจกรรม

ขอให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง **ชอบ** สำหรับกิจกรรมที่นักเรียนชอบทำ และทำเครื่องหมาย x ในช่อง **ไม่ชอบ** ในกิจกรรมที่นักเรียนไม่ชอบ หรือรู้สึกเฉย ๆ ต่อไปนี้

R

	ชอบ	ไม่ชอบ
1. แก้เครื่องไฟฟ้า	☐	☐
2. แก้รถยนต์	☐	☐
3. แก้เครื่องจักรกลต่าง ๆ	☐	☐
4. สร้างสิ่งต่าง ๆ ด้วยไม้	☐	☐
5. ขับรถบรรทุก รถแทรกเตอร์	☐	☐
6. ใช้วัตถุโลหะหรือทำงานเกี่ยวกับโลหะ ใช้เครื่องมือแกะสลักโลหะ หรือเครื่องมือที่เป็นเครื่องจักร	☐	☐
7. แก้ ซ่อมจักรยานยนต์	☐	☐
8. เรียนวิชาประเภทแก้ ซ่อม	☐	☐
9. เรียนวิชาช่างไม้	☐	☐
10. เรียนวิชาช่างเขียนแบบรถยนต์	☐	☐
11. เรียนวิชาเครื่องจักรกล ช่างเครื่องยนต์	☐	☐

จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด

I

	ชอบ	ไม่ชอบ
1. อ่านหนังสือ วารสารทางวิทยาศาสตร์	☐	☐
2. ทำงานในห้องปฏิบัติการ ห้องทดลอง	☐	☐
3. ทำงานโครงการด้านวิทยาศาสตร์	☐	☐
4. สร้างจรวดทดลอง	☐	☐

	ชอบ	ไม่ชอบ
5. ทำงานกับอุปกรณ์ทางเคมี	☐	☐
6. อ่านเรื่องความรู้ที่น่าสนใจ	☐	☐
7. แก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ ปัญหาอักษรไขว้	☐	☐
8. เรียนวิชาฟิสิกส์	☐	☐
9. เรียนวิชาเคมี	☐	☐
10. เรียนวิชาเรขาคณิต	☐	☐
11. เรียนวิชาชีววิทยา	☐	☐
	จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด	<input type="text"/>
A		
	ชอบ	ไม่ชอบ
1. ร่าง วาด ระบาย	☐	☐
2. ดูละคร	☐	☐
3. ออกแบบเฟอร์นิเจอร์ อาคาร	☐	☐
4. เล่นดนตรีในวงดนตรี หรือวงดุริยางค์	☐	☐
5. ซ้อมดนตรี	☐	☐
6. ไปฟังดนตรี หรือคอนเสิร์ต	☐	☐
7. อ่านนวนิยายที่นิยมแพร่หลาย	☐	☐
8. วาดรูปเหมือน	☐	☐
9. อ่านบทละคร	☐	☐
10. อ่านหรือแต่งโคลง กลอน	☐	☐
11. เรียนวิชาศิลปะ	☐	☐
	จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด	<input type="text"/>

S		ชอบ	ไม่ชอบ
1. เขียนจดหมายถึงเพื่อน		☐	☐
2. เข้าร่วมทำบุญและฟังเทศน์ หรือพิธีทางศาสนา		☐	☐
3. เป็นสมาชิกขององค์กรหรือสโมสรทางสังคม		☐	☐
4. ช่วยคนมีปัญหาทางจิต		☐	☐
5. ดูแลเด็ก ๆ		☐	☐
6. ไปร่วมงานปาร์ตี้หรืองานสังคม งานเลี้ยงสังสรรค์		☐	☐
7. เต้นรำ		☐	☐
8. ชอบอ่านหนังสือจิตวิทยา		☐	☐
9. เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ		☐	☐
10. ไปดูการแข่งขันกีฬา		☐	☐
11. รู้จักเพื่อนใหม่		☐	☐
จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด			<input type="text"/>

E		ชอบ	ไม่ชอบ
1. โน้มน้าวจิตใจผู้อื่น		☐	☐
2. ขายของ		☐	☐
3. อภิปรายเรื่องการเมือง		☐	☐
4. จัดการธุรกิจส่วนตัว		☐	☐
5. เข้าร่วมการประชุม		☐	☐
6. แสดงปาฐกถา การอภิปราย		☐	☐
7. ทำงานมีตำแหน่งในกลุ่มหรือองค์กร		☐	☐
8. ให้คำปรึกษาเรื่องงานแก่ผู้อื่น		☐	☐
9. พบบุคคลสำคัญ		☐	☐

	ชอบ	ไม่ชอบ
10. นำกลุ่มให้บรรลุเป้าหมาย	☐	☐
11. มีส่วนร่วมในการรณรงค์ทางการเมือง	☐	☐
จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด	<input type="text"/>	

(C)		
	ชอบ	ไม่ชอบ
1. เก็บรักษาโต๊ะและห้องให้สะอาด มีระเบียบ	☐	☐
2. พิมพ์หนังสือหรือจดหมายสำหรับตนเองและผู้อื่น	☐	☐
3. บวก ลบ คูณ หาร ตัวเลขทางธุรกิจ หรือทำบัญชี	☐	☐
4. ควบคุมเครื่องจักรกลทางธุรกิจชนิดต่าง ๆ (เช่น คอมพิวเตอร์)	☐	☐
5. จัดเก็บบันทึกอย่างละเอียดเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่าย	☐	☐
6. เลือกเรียนวิชาขวเลข / พิมพ์ดีด	☐	☐
7. เรียนวิชาธุรกิจ	☐	☐
8. เรียนการจัดทำบัญชีรายการต่าง ๆ	☐	☐
9. เรียนวิชาคณิตศาสตร์ทางธุรกิจ	☐	☐
10. จัดเก็บรวบรวมรายงานเกี่ยวกับทะเบียนประวัติ	☐	☐
11. เขียนจดหมายเกี่ยวกับธุรกิจ	☐	☐
จำนวน “ชอบ” ทั้งหมด	<input type="text"/>	

หมวดที่ 2

ความสามารถ

ขอให้อ่านกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไปนี้ และสำรวจว่านักเรียนมีความสามารถในกิจกรรมเหล่านี้หรือไม่ ถ้ามีให้ทำเครื่องหมาย \checkmark ลงในช่อง **ใช่** ถ้าไม่มีให้ทำเครื่องหมาย **X** ในช่อง **ไม่ใช่** ช่องไม่ใช่หมายความว่าทักษะที่นักเรียนไม่มีหรือถ้ามีก็ทำไม่ได้ไม่ชำนาญ

R

	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันสามารถใช้เครื่องมือทางช่างไม้ เช่น เลื่อย หรือเครื่องกลึง	☐	☐
2. ฉันใช้เครื่องมือวัดไฟฟ้า (Voltmeter) ได้	☐	☐
3. ฉันปรับคาบเรเตอร์ได้	☐	☐
4. ฉันสามารถใช้เครื่องมือไฟฟ้าในการเจาะ บด ปั่น และจักรเย็บผ้าได้	☐	☐
5. ฉันสามารถขัด ถูทาน้ำมันขัดเงา หรือซ่อมแซมเครื่องเรือนได้	☐	☐
6. ฉันสามารถอ่านพิมพ์เขียว (Blueprint) ได้	☐	☐
7. ฉันแก้ไข ซ่อมเครื่องไฟฟ้าเล็กๆ น้อยๆ ในบ้านได้	☐	☐
8. ฉันซ่อมเครื่องเรือนที่ชำรุดได้	☐	☐
9. ฉันแก้ไข ซ่อมทีวีเล็กๆ น้อยๆ ได้	☐	☐
10. ฉันสามารถซ่อมท่อได้ง่ายๆ ได้	☐	☐
11. ฉันสามารถเขียนภาพเครื่องจักรกลได้	☐	☐

จำนวน “ใช่” ทั้งหมด

I

	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันเข้าใจการทำงานของท่อสุญญากาศ (Vacuum Tube)	☐	☐
2. ฉันบอกชื่ออาหารได้ 3 ชนิดที่มีโปรตีนสูงได้	☐	☐
3. ฉันเข้าใจคำว่า“เวลาครึ่งชีวิต”(half-life)ของสารกัมมันตภาพรังสี	☐	☐
4. ฉันรู้จักการใช้ตารางเลขกำลังที่ใช้ในการคำนวณ(ตารางlogarithm)	☐	☐
5. ฉันรู้จักใช้เครื่องมือทางคณิตศาสตร์(เครื่องคิดเลข) สำหรับคูณหรือหารได้	☐	☐

	ใช่	ไม่ใช่
6. ฉันรู้จักวิธีใช้กล้องจุลทรรศน์	☐	☐
7. ฉันสามารถจับบอกลมู่ดาว 3 หมู่ได้	☐	☐
8. ฉันสามารถบรรยายเกี่ยวกับหน้าที่ของเม็ดเลือดขาวได้	☐	☐
9. ฉันสามารถแปลความหมายของสูตรโครงสร้างทางเคมีง่าย ๆ	☐	☐
10. ฉันเข้าใจเหตุผลว่าทำไมดาวเทียมไม่ตกมายังโลก	☐	☐
11. ฉันเคยร่วมงานแสดงและประกวดสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์	☐	☐
จำนวน “ใช่” ทั้งหมด	<input type="text"/>	

A		
	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันเล่นดนตรีบางชนิดได้	☐	☐
2. ฉันสามารถขับร้องเสียงประสานได้ ร่วมในการร้องเพลงหมู่ได้	☐	☐
3. ฉันเดี่ยวดนตรีบางชนิดได้	☐	☐
4. ฉันเล่นละครได้	☐	☐
5. ฉันอ่านบทละครได้ตามบทบาทของผู้แสดง	☐	☐
6. ฉันร้องรำทำเพลงได้อย่างสนุกสนาน	☐	☐
7. ฉันเขียนรูปเหมือนได้	☐	☐
8. ฉันระบายสี ตกแต่ง ปั้นรูปได้	☐	☐
9. ฉันทำเครื่องปั้นดินเผาได้	☐	☐
10. ฉันออกแบบเครื่องแต่งกาย เครื่องเรือน ภาพโปสเตอร์และประกาศโฆษณาได้	☐	☐
11. ฉันแต่งเรื่อง หรือโคลงกลอนได้ดี	☐	☐
จำนวน “ใช่” ทั้งหมด	<input type="text"/>	

S

	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันสามารถอธิบายสิ่งต่าง ๆ ให้คนอื่นเข้าใจได้ดี	☐	☐
2. ฉันเคยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการกุศล การบริจาค	☐	☐
3. ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี	☐	☐
4. ฉันสามารถทำความสนุกสนานให้คนสูงอายุกว่าได้	☐	☐
5. ฉันเป็นเจ้าของบ้านที่ดีกับแขกของฉัน	☐	☐
6. ฉันชอบและรักที่จะสอนเด็ก ๆ	☐	☐
7. ฉันชอบจัดและวางแผนสำหรับงานปาร์ตี้ งานเลี้ยงสังสรรค์	☐	☐
8. ฉันชอบช่วยคนที่ไม่สบายใจให้คลายทุกข์ได้	☐	☐
9. ฉันเคยทำงานเป็นอาสาสมัครตามโรงพยาบาล ชุมชน หรือบ้าน	☐	☐
10. ฉันสามารถจัดงานโรงเรียนหรืองานกุศลให้สังคม	☐	☐
11. ฉันมองลักษณะของคนออก	☐	☐

จำนวน “ใช่” ทั้งหมด

E

	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันได้รับเลือกช่วยเหลืองานในโรงเรียนหรือวิทยาลัย	☐	☐
2. ฉันสามารถให้คำแนะนำในการทำงานแก่ผู้อื่นได้	☐	☐
3. ฉันมีพลังงานเหลือหลายและมีความกระตือรือร้นมากมาย	☐	☐
4. ฉันเก่งในการที่จะให้ผู้อื่นทำงานตามแบบวิธีของฉัน	☐	☐
5. ฉันเป็นคนขายของที่มีความสามารถ	☐	☐
6. ฉันได้แสดงตนเป็นหัวหน้าของกลุ่มคนในการให้ข้อเสนอข้อเสนอแนะหรือข้อเรียกร้องแก่ผู้มีอำนาจได้	☐	☐
7. ฉันได้รับรางวัลในการทำงานในฐานะผู้นำของหรือหัวหน้างาน	☐	☐
8. ฉันได้ริเริ่มดำเนินธุรกิจการค้า หรือบริหารของตนเอง	☐	☐
9. ฉันรู้วิธีที่จะเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จ	☐	☐
10. ฉันเป็นนักถกเถียง นักโต้วาทีที่ดี	☐	☐

	ใช่	ไม่ใช่
11. ฉันเป็นผู้จัดตั้งชุมนุม รมกลุ่ม หรือแก๊ง	☐	☐
จำนวน “ใช่” ทั้งหมด	☐	
C		
	ใช่	ไม่ใช่
1. ฉันสามารถพิมพ์ดีดได้นาทีละ 40 คำ	☐	☐
2. ฉันสามารถใช้เครื่องคิดเลข เครื่องถ่ายเอกสารได้	☐	☐
3. ฉันสามารถจดชวเลขได้	☐	☐
4. ฉันสามารถจัดระเบียบเอกสาร และโต้ตอบจดหมายได้	☐	☐
5. ฉันสามารถทำงานในสำนักงานได้	☐	☐
6. ฉันสามารถใช้เครื่องทำบัญชีรายการต่าง ๆ ได้	☐	☐
7. ฉันสามารถจัดรวบรวมเอกสารเข้าที่ในเวลาอันรวดเร็ว	☐	☐
8. ฉันสามารถใช้เครื่องคำนวณได้ดี	☐	☐
9. ฉันสามารถใช้เครื่องมือ และวิธีการจัดการกับข้อมูลง่าย ๆ	☐	☐
10. ฉันจัดระบบรายชื่อรับรายชื่อได้	☐	☐
11. ฉันสามารถทำบันทึกการจ่ายและการขายได้	☐	☐
จำนวน “ใช่” ทั้งหมด	☐	

หมวดที่ 3

อาชีพ

แบบทดสอบต่อไปนี้จะสำรวจความรู้สึกและเจตคติของนักเรียน เกี่ยวกับงานหลากหลายชนิด หากอาชีพใดที่นักเรียนรู้สึกชอบ หรือน่าสนใจ ให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง สนใจ และทำนองเดียวกันหากนักเรียนไม่ชอบ อาชีพใด ให้ทำเครื่องหมาย X ลงในช่อง ไม่สนใจ ของอาชีพนั้น ๆ

R

	สนใจ	ไม่สนใจ
1. ช่างเทคนิคเครื่องบิน	☐	☐
2. ผู้ชำนาญเรื่องสัตว์น้ำหรือสัตว์ป่า	☐	☐
3. ช่างเครื่องยนต์	☐	☐
4. ช่างไม้	☐	☐
5. ผู้คุมเครื่องตัดดินที่ใช้เครื่องจักร	☐	☐
6. นักสำรวจ	☐	☐
7. ผู้ตรวจงานก่อสร้าง	☐	☐
8. ผู้ควบคุมการส่งวิทยุ	☐	☐
9. ผู้ทำงานปั้มน้ำมัน	☐	☐
10. ผู้ดูแลสวนป่า พนักงานเพาะชำต้นไม้	☐	☐
11. ผู้ขับรถประจำทาง	☐	☐
12. วิศวกรรถไฟ	☐	☐
13. ช่างเครื่องกล	☐	☐
14. ช่างไฟฟ้า	☐	☐

จำนวน “สนใจ” ทั้งหมด

I	สนใจ	ไม่สนใจ
1. นักอุตุนิยมิวิทยา	☐	☐
2. นักชีววิทยา	☐	☐
3. นักดาราศาสตร์	☐	☐
4. ช่างเทคนิคการแพทย์	☐	☐
5. นักมานุษยวิทยา	☐	☐
6. นักสัตววิทยา (zoologist)	☐	☐
7. นักเคมี	☐	☐
8. นักวิจัยวิทยาศาสตร์ซึ่งทำงานอย่างอิสระ	☐	☐
9. ผู้เขียนเรื่องบทความทางวิทยาศาสตร์	☐	☐
10. บรรณาธิการวารสารทางวิทยาศาสตร์	☐	☐
11. นักภูมิศาสตร์	☐	☐
12. นักฟิสิกส์	☐	☐
13. ผู้ทำงานวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์	☐	☐
14. นักฟิสิกส์	☐	☐
จำนวน “สนใจ” ทั้งหมด	<input type="text"/>	
A	สนใจ	ไม่สนใจ
1. นักกี	☐	☐
2. วาทยกร (Conductor)	☐	☐
3. นักดนตรี	☐	☐
4. นักประพันธ์นวนิยาย	☐	☐
5. นักธุรกิจโฆษณา พาณิชยศิลป์	☐	☐
6. นักเขียน	☐	☐
7. ผู้เรียบเรียงเสียงประสาน	☐	☐
8. นักข่าว	☐	☐
9. นักเขียนรูป	☐	☐
10. นักร้อง	☐	☐

	สนใจ	ไม่สนใจ
11. นักแต่งเพลง เนื้อร้อง ทำนอง	☐	☐
12. นักประติมากรรม ปั้น แกะสลัก	☐	☐
13. นักแต่งละคร	☐	☐
14. นักเขียนการ์ตูน	☐	☐
จำนวน “สนใจ” ทั้งหมด		☐

S		
	สนใจ	ไม่สนใจ
1. นักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมวิทยา	☐	☐
2. ครูโรงเรียนมัธยม	☐	☐
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านเยาวชนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน	☐	☐
4. นักบำบัดทางการพูดแก่ผู้บกพร่องในการพูด	☐	☐
5. ผู้ให้คำปรึกษาแก่คู่สมรสที่มีปัญหา	☐	☐
6. ผู้บริหารโรงเรียน	☐	☐
7. ผู้อำนวยการสถานพักฟื้น/สวนสาธารณะ/สนามเด็กเล่น	☐	☐
8. นักจิตวิทยาคลินิก	☐	☐
9. ครูสอนวิชาสังคมศาสตร์	☐	☐
10. ผู้อำนวยการด้านสวัสดิภาพประชาชน	☐	☐
11. ผู้ให้คำปรึกษาปัญหาส่วนตัว	☐	☐
12. ผู้ทำงานด้านจิตเวช	☐	☐
13. ผู้ให้คำปรึกษาด้านอาชีพ	☐	☐
14. ผู้อำนวยการค่ายเยาวชน	☐	☐
จำนวน “สนใจ” ทั้งหมด		☐

E

	สนใจ	ไม่สนใจ
1. นักคัดการณ์ นักพยากรณ์ ผู้ซื้อขายหุ้น	☐	☐
2. ผู้ซื้อ	☐	☐
3. ผู้อำนวยการฝ่ายโฆษณา	☐	☐
4. ตัวแทนจำหน่ายจากโรงงาน ผู้แทนฝ่ายโรงงานผู้ผลิต	☐	☐
5. ผู้จัดการรายการโทรทัศน์	☐	☐
6. ผู้จัดการ โรงแรม	☐	☐
7. ผู้จัดการด้านธุรกิจ	☐	☐
8. ผู้จัดการภัตตาคาร	☐	☐
9. ผู้ดำเนินงานพิธีต่าง ๆ พิธีกร	☐	☐
10. คนขายของ พนักงานเดินตลาด	☐	☐
11. ผู้ดำเนินธุรกิจทางซื้อขายที่ดิน บ้านจัดสรร	☐	☐
12. ผู้อำนวยการฝ่ายประชาสัมพันธ์	☐	☐
13. ผู้จัดการส่งเสริมด้านกีฬา (Sport Promoter)	☐	☐
14. ผู้จัดการฝ่ายขาย	☐	☐

จำนวน “สนใจ” ทั้งหมด

C

	สนใจ	ไม่สนใจ
1. ผู้ทำบัญชีต่าง ๆ	☐	☐
2. ครูสอนวิชาบริหารธุรกิจ	☐	☐
3. ผู้คำนวณรายรับ รายจ่าย ผู้พิจารณางบประมาณ	☐	☐
4. ผู้ตรวจสอบบัญชีที่มีใบอนุญาต	☐	☐

	สนใจ	ไม่สนใจ
5. พนักงานตรวจสอบหลักทรัพย์	☐	☐
6. ผู้บันทึกในศาล	☐	☐
7. พนักงานธนาคาร (รับจ่ายเงินธนาคาร)	☐	☐
8. ผู้อำนวยการด้านภาษี	☐	☐
9. ผู้ตรวจรายการสินค้า ผู้คุมสต็อกของ	☐	☐
10. ผู้ควบคุมเครื่องคอมพิวเตอร์	☐	☐
11. นักวิจัยการเงิน ผู้วิเคราะห์สถานภาพทางการเงิน	☐	☐
12. ผู้ประเมินราคาสินค้า	☐	☐
13. พนักงานจ่ายเงิน	☐	☐
14. ผู้ตรวจสอบบัญชีธนาคาร	☐	☐
	จำนวน “สนใจ” ทั้งหมด	<input type="text"/>

แบบประเมินความสามารถและทักษะของตนเอง

คำชี้แจง ขอให้นักเรียนประเมินตนเองว่ามีระดับความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ เท่าใดเมื่อเปรียบเทียบกับผู้ที่มีอายุรุ่นราวคราวเดียวกับนักเรียน โปรดเลือกตอบระดับความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ ให้ถูกต้องตรงกับสภาพความเป็นจริงให้มากที่สุด และขอให้นักเรียนพยายามหลีกเลี่ยงการให้คะแนนซ้ำ ๆ กันในความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ

ความสามารถ

เครื่องจักรกล	วิทยาศาสตร์	ศิลปะ	การสอน	การขาย	ทางสำนักงาน
7	7	7	7	7	7
6	6	6	6	6	6
5	5	5	5	5	5
4	4	4	4	4	4
3	3	3	3	3	3
2	2	2	2	2	2
1	1	1	1	1	1

R I A S E C

ทักษะทาง

เคลื่อนไหวของมือ	คำนวณ	ดนตรี	ผูกมิตร	บริหารงาน	งานสำนักงาน
7	7	7	7	7	7
6	6	6	6	6	6
5	5	5	5	5	5
4	4	4	4	4	4
3	3	3	3	3	3
2	2	2	2	2	2
1	1	1	1	1	1

R I A S E C

การจัดการกับคำตอบ 2

ชื่อ.....ชั้น.....เลขที่.....

ให้นักเรียนนับจำนวนครั้งที่นักเรียนตอบว่า **ชอบ** จากหมวดกิจกรรม **ใช่** จากหมวดความสามารถและจำนวนครั้งของความสนใจจากหมวดอาชีพลงในตารางข้างล่างนี้ตามกลุ่มบุคคลิกภาพ

R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C
R	I	A	S	E	C

พิจารณาผลรวมของตัวเลขสูงสุดอันดับ 1 2 และ 3 ใส่ตัวอักษรบุคคลิกภาพลงในช่องรหัสอาชีพของนักเรียนดังนี้

สูงอันดับ 1

สูงอันดับ 2

สูงอันดับ 3

เมื่อนักเรียนได้รหัสอาชีพแล้ว ให้นักเรียนเปิดคู่มือชีรายชื่ออาชีพตามรหัสอาชีพของจอห์น แอล ฮอลแลนด์ แต่ถ้ำรหัสอาชีพของนักเรียนไม่ตรงตามบัญชีให้นักเรียนจัดเรียงตัวรหัสทั้ง 3 ตัวในลักษณะอื่น ๆ ที่อาจเป็นไปได้ แล้วดูอาชีพจากการเรียงสลับตัวอักษรใหม่ของนักเรียน สมมติว่ารหัสของนักเรียน คือ IRE และนักเรียนหาไม่พบ นักเรียนอาจสลับอักษรไปมา เช่น REI ERI หรือ IER และตรวจดูอาชีพไว้ภายใต้รหัสใหม่ทั้งสามนี้

บุคลิกภาพและอาชีพของบุคคล 6 กลุ่มอาชีพ

ตามทฤษฎีของฮอลแลนด์

นักเรียนทราบหรือไม่ว่า ทุกอาชีพในโลกนี้ ล้วนมีบุคลิกภาพของอาชีพ ประกอบอยู่ด้วยเสมอ เช่นอาชีพครู ต้องเป็นคนที่มีความอดทน ช่วยเหลือสังคม หรือนักธุรกิจ ต้องมีบุคลิกภาพที่กล้าเสี่ยงและกล้าตัดสินใจ เป็นต้น

ถ้าบุคลิกภาพที่นักเรียนมี ตรงกับบุคลิกภาพทางอาชีพที่นักเรียนอยากทำ นักเรียนก็จะทำงานอาชีพนั้นได้อย่างมีความสุข

สมมติว่า นักเรียนมีบุคลิกภาพกล้าแสดงออก นักเรียนอาจเลือกอาชีพนักแสดง เช่น นายแบบ นางแบบ เป็นต้น

ก่อนอื่นขอให้นักเรียนย้อนกลับไปดูรหัสอาชีพของนักเรียนว่าได้รหัสอะไร ขอให้ดูเฉพาะรหัสตัวแรกที่มีคะแนนสูงสุด และให้นักเรียนลองตรวจดูบุคลิกภาพของรหัสดังกล่าวต่อไปนี้

ถ้ารหัสตัวแรกของนักเรียนเป็นอักษร R (Realistic)

บุคคลกลุ่มนี้จะสนใจอาชีพทางช่าง การก่อสร้าง ทำงานกับวัตถุ เครื่องจักรกล เพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์เป็นคนชอบกิจกรรมที่เกี่ยวกับการควบคุม การปฏิบัติภารกิจกับเครื่องยนต์ กลไก เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ ชอบแก้ไขซ่อมแซมวัสดุต่าง ๆ ทั้งไม้ และโลหะ ชอบทางช่าง มีความรู้ทางคณิตศาสตร์ ชอบกิจกรรมกลางแจ้ง ชอบงานประเภทใช้กำลังกาย ชอบการเคลื่อนไหวและใช้ทักษะ เป็นลักษณะงานของผู้ชาย ชอบงานประเภทมองเห็นปัญหาที่จะแก้ไขได้ชัดเจน บุคคลพวกนี้อาจจะขาดทักษะทางสังคม

ลักษณะทางบุคลิกภาพของคนกลุ่มตัว R มักเป็นคนใจตรงใจ ชอบคล้อยตามผู้อื่น เปิดเผย มีความซื่อสัตย์ ไม่ท้อถอย แต่มักไม่ใคร่รู้ว่าผู้อื่นเขานึกคิดอย่างไร (ไม่รู้จิตใจผู้อื่น) ถ่อมตน ไม่เพ้อฝัน ประหยัด มีความมั่นคงทางอารมณ์ แต่มักจะขาดทักษะในการเข้าสังคม พูดไม่เก่ง

อาชีพ

พนักงานป่าไม้ ครูสอนอุตสาหกรรมศิลป์ ผู้จัดการรายการวิทยุ วิศวกรเครื่องยนต์ วิศวกรช่างกล วิศวกรเหมืองแร่ ครูสอนวิชาเกษตรกรรม เกษตรกร วิศวกรโยธา ช่างเทคนิค อุตสาหกรรม ช่างเครื่องบิน ช่างเครื่อง ช่างฟิต ผู้ช่วยทันแพทย์ ช่างไฟฟ้า ผู้ค้าเพชรพลอย ช่างซ่อมต่าง ๆ ช่างแก้เครื่องดนตรี ผู้ดูแลสวนป่า ผู้ทำเครื่องมือทางจักรกล ช่างกุญแจ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเอกซเรย์ ช่างเครื่องทำความเย็น นักเดินเรือ ผู้คุมเครื่องไฟฟ้า ช่างไม้ ช่าง ช่างตัดเสื้อ ช่างแก้เครื่องพิมพ์ คนขับรถ เป็นต้น

ความสามารถ

อ่านพิมพ์เขียว แก๊ตตกแต่งเฟอร์นิเจอร์ ทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือชนิดต่าง ๆ มีความรู้ทางคณิตศาสตร์ และทางเครื่องมือตลอดจนวิธีใช้

กิจกรรม

แก้ไข ซ่อมวัสดุชนิดต่าง ๆ ตั้งแต่ไม้ไปจนถึงโลหะ สามารถทำงานได้ดีกับเครื่องมือชนิดต่าง ๆ

ถ้ารหัสตัวแรกของนักเรียนเป็นอักษร I (Investigative)

บุคคลกลุ่มนี้ชอบกิจกรรมเกี่ยวกับการค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ การสังเกต วิเคราะห์และทดลองต่าง ๆ การประเมิน เป็นคนอยากรู้อยากเห็น ชอบคิดชอบค้น ยึดระเบียบกฎเกณฑ์ และมีความแน่นอน กวนพวกนี้ชอบอ่านหนังสือจำพวกวิทยาศาสตร์ ชอบทำงานในห้องทดลอง ชอบวิจัยในโครงการทางวิทยาศาสตร์ ชอบแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ มีความรู้ความสามารถทางวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ บุคคลประเภทนี้สามารถทำงานโดยใช้กล้องจุลทรรศน์ได้ สามารถตรวจผลความถี่ของคลื่นวิทยุได้ มีความสามารถทางการแพทย์ (ทางด้านการทำงานของร่างกาย) สามารถวิเคราะห์ส่วนผสมทางเคมี และรู้จักวิธีใช้เครื่องมือทางเทคนิคได้ สามารถฝึกฝนอบรมทางช่างบางสาขาได้ บุคคลประเภทนี้อาจจะขาดทักษะในการเป็นผู้นำ เป็นคนมุ่งมั่นเป็นใหญ่ สนใจในสิ่งที่เป็นนามธรรม

ลักษณะทางบุคลิกภาพของคนกลุ่มตัว I คือ ชอบวิเคราะห์ คิดค้นหาเหตุผล ยึดกฎระเบียบ มีความแน่นอน ไม่ชอบฟังพาดู ช่างวิจารณ์ ระวังระวัง ชอบอ่านหนังสือ ละเอียดรอบคอบ ไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ สงสัย สงวนท่าที และมุ่งมั่นเป็นใหญ่ อนุรักษ์นิยม

อาชีพ

นักเศรษฐศาสตร์ แพทย์ นักมนุษยศาสตร์ นักดาราศาสตร์ นักพยาธิศาสตร์ นักฟิสิกส์ นักเคมี นักวางแผนการผลิต ผู้ช่วยแพทย์ในห้องทดลอง นักชีววิทยา ครูสอนคณิตศาสตร์ ครูสอนวิชาการทางกายภาพ จักษุแพทย์ นักจิตวิทยา นักแบคทีเรีย นักวิจัย นักวิเคราะห์ จิตแพทย์ ผู้จำหน่ายยา ผู้ควบคุมคอมพิวเตอร์ นักสมุทรศาสตร์ นักสถิติ/นักคำนวณ หมอผ่าตัด สัตวแพทย์ ผู้ศึกษาทางสัตว ผู้ดูแลสวนสัตว์ นักภูมิศาสตร์ ผู้ทำการถ่ายเอกซเรย์ ผู้บริหาร ทันตแพทย์ ผู้ช่วยห้องทดลองทางเคมี นักอตุณิยม นักจุลชีววิทยา นักธรณีวิทยา เป็นต้น

ความสามารถ

มีความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และมีความสามารถที่จะฝึกฝนอบรมทางช่างบางสาขาได้ มีความสามารถทำงานโดยใช้กล้องจุลทรรศน์ ทำงานเกี่ยวกับผลของกระแสคลื่นทางวิทยุความถี่ต่าง ๆ ได้ มีความสามารถทางคณิตศาสตร์ และแพทยศาสตร์ การทำงานของร่างกาย สามารถแปลส่วนผสมทางเคมี และรู้จักวิธีการใช้เครื่องมือทางเทคนิค

กิจกรรม ชอบอ่านหนังสือหรือวารสารทางวิทยาศาสตร์,ทำงานในห้องทดลอง ชอบวิจัยโครงการทางวิทยาศาสตร์ ทำงานเกี่ยวกับเครื่องมือทางเคมี,สามารถแก้ปัญหาคณิตศาสตร์,มีความรอบรู้ทางฟิสิกส์/เคมี/ชีววิทยา/เรขาคณิต

ถักรหัสตัวแรกของนักเรียนเป็นอักษร A (Artistic)

บุคคลกลุ่มนี้ชอบแสดงออก เป็นคนชอบริเริ่มไม้อะอย่างไกร ทำงานอย่างอิสระ เป็นคนชอบไตรงตรงรอง ไม้อชอบสัมพันธ์เป็นส่วนตัวโดยตรงกับไกร ชอบคิดคั่นเกี่ยวกับปัญหา ลิ่งแวดล้อม และแสดงออกทางศิลปกรรมมีความสามารถทางดนตรี (เข้าร่วมวงประสานเสียง ร้องเพลง แสดงบทบาทต่าง ๆ ได้) อ่านหนังสือแบบแสดงความรู้สึกออกได้ ชอบฟังเพลง ชอบดูละคร มีความสามารถทางเขียนภาพ ขึ้นได้ใกล้เคียงความจริง เขียนหนังสือและแต่ง กลอนได้ดี เป็นนักตคแต่ง เป็นนักดนตรี บุคคลประเภทนี้อาจขาดทักษะทางสำนักงาน

ลักษณะทางบุคลิกภาพของคคนกลุ่มตัว A เป็นคนทีชอบอิสระ ไม้อชอบทำอะไรทีอยู่ใน กรอบหรือแบบแผนและไม้อชอบกฎเกณฑ์ความซ้ำซากจำเจ ชอบงานทีใช้ความคิดสร้างสรรค์ มี จินตนาการกว้างไกล มีอารมณ์อ่อนไหว ไม้อคล้อยตาม และไม้อไกรมีระเบียบนัก

อาชีพ

ผู้กำกับการแสดงละคร ครูสอนภาษา ผู้สื่อข่าว ครูสอนละคร ครูสอนนาฏศิลป์ ผู้ แปลภาษาต่างประเทศ นักปราชญา ครูสอนวรรณคดี ครูสอนดนตรี ผู้ทำงานทางโฆษณา นักแสดงต่าง ๆ นักประชาสัมพันธ์ นางแบบ นักเขียน ผู้ทำรายการวิทยุ ผู้ออกแบบเครื่องแต่งกาย ผู้ตคแต่งอาคารภายใน นักวิจารณ์ ผู้ออกแบบเครื่องเรือน มัณฑนากร สถาปนิก จิตรกร นัก ถ่ายภาพ ผู้พิมพ์ นักแต่งเพลง นักแต่งบทละคร นักเขียนบทภาพยนตร์

ความสามารถ

เล่นดนตรีได้ ร้องเพลงประสานเสียงได้ เป็นนักร้อง แสดงบทบาทต่าง ๆ ได้ อ่าน แสดงความรู้สึกได้ นิยมการไปฟังและดูละคร เขียนรูปได้อย่างใกล้เคียงความจริง เขียนหนังสือและ แต่งกลอนดี

กิจกรรม

ร่างกาย ระบายสี ฟังดนตรี ดูละคร ตคแต่ง ออกแบบเครื่องเขียน ร่วมวงดนตรี ฝึกหัดเครื่องดนตรี เขียนหนังสือ ฟังดนตรี เขียนรูป เขียนอ่านโคลงกลอน เป็นต้น

ถึรห้สตัวแรกขงนักรเรียนเป็นอักร S (Social)

เป็นคนทึชอบท้งนร่วมกับผู้อื่นช่วยเหลือผู้อื่น ช่วยคนทึมึปัญหาท้งจึตใจแต่ไมชอบให้ใครสั่ง ไมชอบอยู่ใต้บ้งค้บบัญชาใคร ชอบให้ควมรู้ ชอบพบปะสังสรค้กับเพื่อนใหม่ ชอบคูกิพา ชอบร่วมกิจกรรมบ้นเท็ง ชอบร่วมกิจกรรมบ้นเท็ง ชอบเป็นสมาชิกรงค้การหรือศูนย์ ชอบคุดเล็ก ๆ ทึมึกิจกรรมสนุกสนน ชอบช่วยและรักษายาบาลผู้อื่น มึควมสามารถในการพูด มึทักษะในการติดต่อกับผู้อื่น สามารถท้งนร่วมกับบุคคลทึมึอายุสูงกว่ได้ค้สามารถจ้ดกิจกรรม หรือวางโครงการให้กับโรงเรียนหรือวัดได้ มองคนได้ย้งถูกค้ต้อง ท้งนรให้ช้มนด้วยควมสม้ครใจ ชอบท้งนกับคนหม้มมาก ชอบสังคม ชอบกิจกรรมทึมึระบบช้งเก็ยข้องกับการใช้ครื่องมือ ครื่องจักรกล เป็นพน้งงานประจ้งบาร้ได้ เป็นหัวหน้งงานฝ้งการฉนปนกิจ และเป็นนักรณะแนวได้ บุคคลแบบนี้ค้จะขาดทักษะท้งครื่องจักรกล ขาดควมสามารถในการวิเคราะห์ห้อย้งมึกฎเกณฑ์ระเบียบวิธี

ลักษณะท้งบุคลิกรของคนกรลุ่มตัว S

บุคคลกรลุ่มนี้ชอบกิจกรรมช่วยเหลือสังคม ชอบงานสอน ให้ข้งวสาร ข้อมุล อบรมช่วยเหลือ ให้ควมเข้ใจกับผู้อื่น

อาชีพ

ผู้อ้นวนयरท้งสังคมสงคราะห์ ผู้คุดหอพัก ผู้ส้มภษณ ผู้วิจ้งงาน ผู้ประสนงาน ผู้บริหารกรศึกษา ผู้อ้นวนयरฝ้งงาน นักรประวัติศษตร ผู้ให้ค้ปรึกรษา ผู้จ้ดการร้งแรม ตัวแทน นายจ้ง ผู้จ้ดการร้งนอาหาร ผู้บริหารงานช้มน ผู้ให้ค้ปรึกรษา ปรึกรษา ตัวแทนธุรกิจ ครุพลศึกษา ผู้ควมคุมการก่อสร้าง จิตแพทย อจกรย้มหวิทยาลัย นักรฐศษตร นักรสังคมสงคราะห์ พยบาลผู้ท้งนในช้มน ผู้อ้นวนयरท้งนด้านบุคลกร ผู้ตรวจคุณภาพอาหารและยา ครุ บรรณารักร ข้งารชกรต้งประภท ครุสอนประวัติศษตร เป็นต้น

ควมสามารถ

มึควมสามารถอธิบายสิ่งต้ง ๆ ได้ย้งดี สามารถท้งนร่วมกับบุคคลทึมึอายุสูงกว่ได้ค้ สามารถวางกิจกรรมหรือโครงการให้กับโรงเรียนหรือวัด มองคนได้ย้งถูกค้ต้อง ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และท้งนให้ช้มนโดยสม้ครใจ ชอบท้งนกับคนหม้มมาก

ถึรห้สตัวแรกขงนักรเรียนเป็นอักษร E (Enterprising)

เป็นคนที่ชอบกิจกรรมที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ใช้ทักษะทางการพูดจามองเห็นตนเองเป็นผู้นำเต็มตัว ชอบชักจูงผู้อื่นให้คล้อยตามทำตาม หรือชอบดำเนินการให้บรรลุเป้าประสงค์ ชอบถกเถียงปัญหาทางการเมือง ชอบอภิปรายพูดจาตรงไปตรงมา ริเริ่มและดำเนินธุรกิจส่วนตัว ชอบกิจกรรมชนิดเป็นกลุ่มและองค์การ ชอบควบคุมผู้อื่น ชอบพบปะบุคคลสำคัญ เป็นผู้นำกลุ่มในการทำกิจการ ชอบการปาฐกถา ร่วมขบวนการในการรณรงค์หรือหาเสียง ชอบการบรรยายเรื่องราวต่าง ๆ เป็นพวกมุ่งมั่น ไม่ชอบกิจกรรมที่ต้องเขียนด้วยสำนวนภาษาแบบสละสลวย หรือเป็นคำประพันธ์ หรือเขียนภาพ หรือปั้นแกะสลัก หรือกิจกรรมที่มีระบบระเบียบมาก คนพวกนี้สามารถควบคุมดูแลการปฏิบัติการของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นมาก และสามารถชักจูงผู้อื่นให้มาก ทำสิ่งทีตนต้องการได้ ขายสินค้ำแก่่ง ชอบจัดการ ชอบเป็นตัวแทนในการเจรจาตกลงให้กลุ่มหรือองค์การมักเคยได้รับเลือกให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ สมัยที่เรียนอยู่ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย พนักงานเดินตลาด ผู้จัดการสำนักงาน และทนายความเป็นประเภทนี้

ลักษณะทางบุคลิกภาพของคนกลุ่มตัว E มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง ชอบเสี่ยงทำค้ำขาย กล้าได้กล้าเสีย ไม่ชอบอยู่เฉย ๆ รักความก้าวหน้า พึ่งพาตนเองได้ คล่องแคล่วองไว ชอบสังคม ชอบเป็นผู้นำ มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ชอบเป็นจุดเด่น พูดจาโน้มน้าวให้ผู้อื่นเชื่อและคล้อยตาม ชอบความสะดวกสบาย

อาชีพ

นักวิจัยตลาด นายธนาคาร ผู้ขายประกันชีวิต นายหน้าซื้อขาย ผู้ดูแลสวนดอกไม้ นักวิศวกรทางอุตสาหกรรม ผู้ทำสัญญาซื้อขาย ผู้จัดการฝ่ายขาย พนักงานขายสินค้ำ ทนายความ ผู้พิพากษา โฆษกสถานีวิทยุกระจายเสียง ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร ข้าราชการ ผู้จัดการบริษัทประกันชีวิต เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ผู้จัดการสำนักงานจัดหางานท่องเที่ยว ผู้จัดการร้านอาหาร สำนักงานบริษัท ห้างร้าน ผู้ประเมินผล ผู้อำนวยการทางบำเหน็จบำนาญ เป็นต้น

ความสามารถ

มักเคยถูกเลือกให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ สมัยอยู่ในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย สามารถควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นมาก ๆ สามารถชักจูงให้คนอื่นมาทำสิ่งทีตนต้องการได้ ขายสินค้ำแก่่ง ชอบจัดการ รวบรวมก่อตั้งเป็นสมาคมและองค์การ เป็นผู้นำการอภิปรายที่ดี เป็นตัวแทนเจรจาตกลงให้กับกลุ่มหรือองค์การ ชอบและให้ริเริ่มกิจการธุรกิจของตนเอง

กิจกรรม

มีกิจกรรมประเภทที่ต้องโน้มน้าวจิตใจผู้อื่น ถกเถียงปัญหาทางการเมือง ดำเนินธุรกิจส่วนตัว เข้าร่วมประชุม เปิดอภิปราย กิจกรรมของกลุ่มและองค์การ ควบคุมผู้อื่น พบปะบุคคลสำคัญ เป็นผู้นำกลุ่มทำกิจกรรม ร่วมในขบวนการ รณรงค์หรือหาเสียง / บรรยาย

ลักษณะตัวแรกของนักเรียนเป็นอักษร C (Conventional)

เป็นบุคคลที่ชอบทำงานเกี่ยวกับตัวเลข และการนับจำนวน ชอบบทบาทที่เป็นผู้ได้บังคับบัญชา พอใจที่จะคล้อยตามหรือเชื่อฟังบุคคลอื่น เลี่ยงการโต้แย้ง ไม่ชอบงานที่ใช้ทักษะทางกาย ชอบการจัดเก็บบันทึกหรือจำลองแบบอุปกรณ์ มีความสามารถในการควบคุมการทำงานเครื่องจักรทางธุรกิจ เช่น คอมพิวเตอร์ จัดระเบียบเข้าหมวดหมู่ ดูแลไม่ให้เกิดความสับสนในการเก็บข้อมูลทางตัวเลข ใช้วิชาคณิตศาสตร์ทางธุรกิจ สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในสำนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้วิชาตัวเลขทำงานตามเวลาที่กำหนดได้ พิมพ์หนังสือได้ ทำบัญชีรับจ่ายได้ เก็บประวัติ ข้อมูลการนัดหมาย ตลอดจนรายจ่ายในการซื้อขายได้เรียบร้อย คนแบบนี้จะมีความคุ้นกับวัสดุ ครุภัณฑ์ทางธุรกิจ ชอบเลี้ยงกิจกรรมแบบ Artistic

ลักษณะทางบุคลิกภาพของคนกลุ่มตัว C ชอบกฎระเบียบ มีความรับผิดชอบสูง มักคล้อยตามผู้อื่น รับฟังและทำตาม ไม่ว่าจะว่า ไม่ใคร่ขัดหยุ่น นิยมวิธีการเก่า ๆ ที่เคยปฏิบัติมาละเอียดถี่ถ้วน อดทน มีสมรรถภาพสูง อนุรักษ์นิยม ชอบทำงานในสำนักงานหรือราชการ

อาชีพ

สมุหบัญชี ครูสอนบริหารธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญทางการเงิน ผู้จัดการฝ่ายให้ยืม ผู้ประเมินผล เสมียนโต้ตอบติดต่อทางการค้า เสมียนในสำนักงาน เสมียนจ่ายเงินเดือน ผู้ดูแลเครื่องคิดบัญชี เสมียนฝ่ายบุคคล เสมียนไปรษณีย์ ตัวแทนฝ่ายขาย ตัวแทนฝ่ายอนุรักษ์ ผู้เบิกเงิน เลขานุการ เลขานุการทางการแพทย์ ผู้ช่วยบรรณารักษ์ พนักงานควบคุมเกี่ยวกับตัวเลข เลขานุการฝ่ายบุคคล ผู้หาค่าผิดจากการพิมพ์หนังสือ เป็นต้น

ความสามารถ

ควบคุมการทำงานของเครื่องจักรทางธุรกิจ (เช่น คอมพิวเตอร์) จัดระเบียบงานเข้าหมวดหมู่ ใช้วิชาตัวเลขทำงานในเวลาตามที่กำหนด พิมพ์หนังสือได้ ทำบัญชีรับจ่ายได้ เก็บประวัติ ข้อมูล และการนัดหมายต่าง ๆ ตลอดจนจนถึงรายจ่ายในการซื้อขาย คุ้นเคยกับวัสดุ ครุภัณฑ์ทางธุรกิจ

กิจกรรม

พิมพ์หนังสือ หรือจดหมาย มีเครื่องพิมพ์ ดูแลไม่ให้เกิดความสับสนในการเก็บข้อมูลทางตัวเลข ใช้วิชาคณิตศาสตร์ทางธุรกิจ รักษาความเป็นระเบียบของการเก็บข้อมูล สามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในสำนักงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บัญชีรายชื่ออาชีพตามรหัสอาชีพของ จอห์น แอล ฮอลแลนด์

อาชีพประเภท Realistic

CODE : RIA สถาปนิก นักวางผังเมือง ช่างเขียนแบบสถาปัตยกรรม ผู้ช่วยทันตแพทย์ ช่างทันตกรรม ช่างเทคนิคทางล้าง อด ขยายรูปภาพ

CODE : RIS ผู้จัดการวนอุทยาน วิศวกรฝ่ายโฆษณา นักวิชาการป่าไม้ ครูสอนวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ ช่างไฟฟ้า ช่างติดบานกระจก ช่างเจียรระโนเพชรพลอย ช่างติดตั้งเครื่องจักรทอผ้า ผู้แนะนำการเพาะโลหะ ให้เป็นเฟืองหรือจักร ผู้ควบคุมเครื่องจักรและช่างเทคนิคเครื่องผลิตกระแสไฟฟ้า พนักงานควบคุมเครื่อง กำเนิดไฟฟ้า ช่างทำเครื่องมือ ช่างประกอบแวนตา ช่างเชื่อมโลหะ ช่างแทนพิมพ์ออฟเซต ผู้ควบคุมการส่ง วิทยุ ช่างตัดด้วยเปลวไฟ ช่างเทคนิคไฟฟ้า ช่างซ่อมและติดตั้งวางสายไฟฟ้า

CODE : RIE วิศวกรเครื่องยนต์ วิศวกรเครื่องกล (หมอน้ำและอุปกรณ์) วิศวกรเหมืองน้ำมัน ผู้ควบคุม วิทยุการจราจรทางอากาศ ผู้ตรวจควบคุมการสร้างอาคาร ช่างเทคนิคเครื่องกลโรงงานอุตสาหกรรม วิศวกร เหมืองแร่ วิศวกรเครื่องกล (เครื่องปรับอากาศ) ผู้ควบคุมการจราจรทางอากาศ ดันหนประจำอากาศยาน ช่างเทคนิคเครื่องจักรกลอากาศยาน ช่างเทคนิคเครื่องยนต์ ช่างซ่อมนาฬิกา ช่างหมอน้ำ ช่างเครื่องกลดีเซล ช่างเขียนแบบเครื่องกล ช่างเทคนิคทางไฟฟ้า ช่างเครื่องจักรกลในไร่ นา เกษตร(ที่ใช้เครื่องจักรกล) ช่างชุบ โลหะด้วยไฟฟ้า พนักงานคุมเครื่องจักรหนัก วิศวกรอากาศยาน พนักงานผู้ให้คำแนะนำเรื่องเครื่องยนต์ใน สถานบริการเครื่องยนต์ ช่างปรับซ่อมตัวถังรถยนต์ ผู้ปรับแก้เครื่องทอผ้า ช่างกลทั่วไป พนักงานซ่อม เครื่องจักรกล ช่างเครื่องแกะสลัก ช่างทอ ช่างซ่อมวิทยุ ช่างคลหะแผ่น ช่างซ่อมนาฬิกา ผู้ควบคุมเครื่อง ทุบอัดโลหะ ช่างทำเบาะเครื่องเรือน ผู้ควบคุมเครื่องจักรกล พนักงานดูแลเครื่องมือต่าง ๆ พนักงานตัดไม้ ผู้ ควบคุมห้องเครื่องอัดลม ช่างทำหลังคม พนักงานเครื่องจักรกลกลางชุง ช่างเทคนิคเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ ช่างประกอบเครื่องจักรกล วิศวกรประจำเครื่องบิน ช่างซ่อมและติดตั้งวางสายไฟ- สายโทรศัพท์ พนักงาน ฝ่ายบำรุงรักษา ช่างพืด ผู้ใช้เครื่องกลึง ผู้ควบคุมอุรุต ช่างเครื่องดีเซลไฟฟ้า

CODE : RIC ช่างเทคนิคเครื่องอุปกรณ์อัตโนมัติ พนักงานชิ้นส่วนรถยนต์ ช่างเครื่องลิฟต์ ผู้ตรวจสอบ น้ำหนักบรรทุก ช่างทำกุญแจ ผู้ควบคุมเครื่องปฏิกรณ์ปรมาณู ผู้จัดการสวนเพาะชำ ช่างปรับเสียงเปียโน ผู้ควบคุมเครื่องจักร โรงงานกลั่นน้ำมัน(น้ำตาล) พนักงานตัดแต่งต้นไม้ ผู้ควบคุมแทนกลึงที่หมุนได้ ผู้ ควบคุมเครื่องรีดโลหะขนาดใหญ่ พนักงานชักแห้ง ผู้ตรวจความแข็งแรงของเหล็ก ช่างพิมพ์ ช่างแทน พิมพ์ พนักงานเครื่องเจาะที่หมุนได้ (บ่อน้ำมันหรือก๊าซ) พนักงานขนถ่ายสินค้า ผู้ดูแลรักษานามหญ้า พนักงานขับรถบรรทุก คนงานชักรีด พนักงานคุมแผงไฟฟ้า ช่างประกอบชิ้นส่วน

CODE : RAI ช่างเรียงพิมพ์ด้วยมือ ช่างทำปกหนังสือด้วยมือ

CODE : RSE ช่างเหล็ก ช่างหล่อแบบพิมพ์ พนักงานคุมหม้อน้ำ ช่างปรับท่อ พนักงานควบคุมสับ
หลักรถไฟ คนขับรถแท็กซี่ พนักงานฆ่าและชำแหละเนื้อสัตว์ พนักงานควบคุมเครื่องอุปกรณ์ในเหมือง
คนขับรถยนต์ พนักงานดับเพลิง บริการตามร้านอาหาร พนักงานเฝ้ารถตามสถานบริการรับฝากรถ ผู้บริการ
เครื่องดื่ม คนงานโกดังเก็บสินค้า ช่างตัดผม คนขับรถราง ช่างปรับก๊าซ พนักงานวางท่อ นักสืบ นักการ
การโรง

CODE : RSC พนักงานกำจัดหนู แมลงสาบ และพาหะนำโรคอื่น ๆ พนักงานควบคุมลิฟต์ พนักงานคุม
ทะเบียนสินค้า ผู้ช่วยแม่ครัว พนักงานเก็บเงิน เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในอาคาร

CODE : RSI ผู้สอนวิชาชีพทางเกษตรกรรม พนักงานซ่อมแซมเครื่องใช้ในบ้าน ช่างทอ ช่างถัก ช่างปัก

CODE : REC ผู้ตรวจและนำในโรงงานแก้สธรรมชาติ พนักงานรีดผ้า พนักงานซักแห้ง

CODE : REI คนนำร่องเรือ คนขับเครื่องบิน ผู้แนะนำเกี่ยวกับเครื่องจักรในโรงงาน ผู้ควบคุมโรงงาน
ผู้แนะนำเกี่ยวกับเครื่องจักรผลิตกระดาษ

CODE : RES พนักงานควบคุมการสงวนพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำ เจ้าของคอกปศุสัตว์ วิศวกรรถไฟ ผู้บรรจุ
หีบห่อของสำหรับขนส่ง พนักงานห้ามล้อรถไฟ พนักงานก่อสร้าง ชาวประมง พนักงานวางรางรถไฟ
ผู้จัดการปืมน้ำมัน

CODE : RCI นักสำรวจเพื่อทำแผนที่ ช่างไม้ ช่างเครื่องกลเกี่ยวกับเครื่องวัดต่าง ๆ (ในรถยนต์ ใน
เครื่องบิน และอื่น ๆ) ผู้ฉายภาพยนตร์ ผู้บริการเครื่องกลตามสถานที่ทำงาน ผู้ควบคุมสัญญาณไฟบนหอสูง
(สัญญาณรถไฟ) ผู้ให้คำแนะนำทางการวาดภาพสี ช่างทาสี ผู้ช่วยนักสำรวจ

CODE : RCS คนขายขนสัตว์และเสื้อผ้าที่ทำด้วยขนสัตว์ ช่างตัดเสื้อ ช่างซ่อมและติดตั้งโทรศัพท์
คนขับรถโดยสาร ผู้ควบคุมโรงจักรกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือระบบการระบายน้ำเสีย ช่างก่ออิฐ ช่างผสมปูน
พนักงานคุมเตาถลุง ช่างตัดเสื้อผ้าในโรงงาน บุรุษไปรษณีย์ พนักงานอ่านมิเตอร์ คนงานในเหมืองแร่ ช่าง
ปิดกระดาษฝาผนัง ช่างประดิษฐ์สิ่งของด้วยปูนปลาสเตอร์ ช่างแบบปูน กะลาสี คนงานปูกระเบื้อง ผู้ควบคุม
รถบรรทุกในโรงงานอุตสาหกรรม ช่างปั้นด้าย-ฝ้าย ช่างทำฉนวน

CODE : RCE พนักงานปั้นจั่นและเครื่องจักร ผู้ตรวจสอบโรงเรือไม้ ผู้ควบคุมรถแทรกเตอร์ คนขับรถ
แทรกเตอร์ คนขับรถบรรทุก ผู้ควบคุมรถบรรทุกที่ไซค์ของโดยมิแทนเลื่อนขึ้นลงได้ พนักงานบด

อาชีพประเภท Investigative

CODE : IAS นักเศรษฐศาสตร์ นักสถิติ พนักงานวิเคราะห์การตลาด นักคณิตศาสตร์
ผู้บริหารการสื่อสาร

CODE : IAR นักมานุษยวิทยา นักเคมี นักอายุรพาวิทยา นักฟิสิกส์

CODE : ISC วิศวกรคณิตศาสตร์ ผู้วางแผนการผลิต นักเทคโนโลยีในห้องปฏิบัติการ
ทดลองทางการแพทย์ ผู้ช่วยนักปฏิบัติการทางการแพทย์ ช่างซ่อมโทรทัศน์และวิทยุ

CODE : ISR นักชีววิทยา ทันตแพทย์ แพทย์รักษาโรคด้วยวินวดกระดูกและกล้ามเนื้อ
พนักงานอนามัย หมอนวดกระดูกสันหลังเพื่อรักษา ครูสอนวิทยาศาสตร์สาขาธรรมชาติวิทยา ผู้
ชำนาญทางวัดสายตาประกอบแว่น

CODE : ISA นักทดลองทางจิตวิทยา แพทย์ทั่วไป จิตแพทย์ นักเทคโนโลยีทางการแพทย์
พยาบาลทั่วไป ผู้ช่วยแพทย์

CODE : IES นักบักเตรี ผู้เชี่ยวชาญทางสัตววิทยา เกษัตริกร นักวิจัย

CODE : IEC ผู้ชำนาญการทางหาสถิติการประกันภัย

CODE : ICR ผู้ชำนาญการด้านเทคนิคการควบคุมคุณภาพ พนักงานคอมพิวเตอร์ พนักงาน
คุมเครื่องวัดขนาดคลื่นและตรวจเสียง ผู้ช่วยงานวิจัย

CODE : IRA นักธรณีวิทยา ศัลยแพทย์ นักวางผังเมือง นักอุตุนิยมวิทยา ผู้สังเกตอากาศ

CODE : IRS นักพืชสวนไม้ดอกไม้ผล นักสัตวศาสตร์ นักชีวเคมี นักพฤกษศาสตร์ นัก
เทคนิคทางผลิตภัณฑ์นมเนย นักวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม นักชีววิทยาว่าด้วยการถ่ายทอดลักษณะ
นิสัยจากบิดามารดา

ผู้อนุรักษ์ดินและน้ำ นักสมุทรศาสตร์ ผู้ชำนาญการสวนสัตว์ นักภูมิศาสตร์ สัตวแพทย์
พนักงานถ่ายเอกซเรย์ ช่างเทคนิคเครื่อง EKG ตรวจหัวใจ

CODE : IRE ผู้บริหารงานวิศวกรรม วิศวกรเครื่องกลอากาศยาน วิศวกรเคมี วิศวกรโยธา วิ
สกรไฟฟ้าวิทยุ วิศวกรทั่วไป วิศวกรโลหะกรรม (การผลิต) นักเทคนิคผู้ปฏิบัติการในห้องทดลอง
ทางเคมี ผู้ช่วยวิศวกรโลหะกรรม วิศวกรทดสอบเครื่องกล

CODE : IRC ต้นหนอากาศยาน นักบิน ผู้จัดโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ช่างเทคนิค
เครื่องจักรกล ผู้ทำห้องทดลอง ผู้ทดสอบระบบกระแสไฟฟ้า

อาชีพประเภท Artistic

CODE : ASE นักแสดง ครูสอนเต้นรำ ครูผู้ฝึกการแสดงละคร ครูสอนการเล่นละคร ครูสอนภาษาอังกฤษ ผู้แปลภาษาต่างประเทศ ผู้สื่อข่าว นักหนังสือพิมพ์

CODE : ASI นักปรัชญา นักประพันธ์ นักเขียนประกาศโฆษณา ศิลปิน ครูสอนศิลปะ นักพาณิชยศิลป์ ครูสอนวรรณคดี นักดนตรี ครูดนตรี ผู้อำนวยการวงดุริยางค์ นักเขียนการ์ตูน

CODE : AES ผู้จัดการฝ่ายการบัญชี ผู้จัดการฝ่ายการโฆษณา ผู้ให้ความบันเทิง (นักร้อง นักเต้นรำ) นักประชาสัมพันธ์ นางแบบ

CODE : AIS นักแสดงละคร บรรณาธิการ นักวิจารณ์หนังสือพิมพ์ ศิลปิน ผู้ออกแบบแฟชั่น นักออกแบบเฟอร์นิเจอร์ นักออกแบบเครื่องแต่งกาย นักออกแบบบรรจุภัณฑ์ นักออกแบบฉากการแสดงละคร นักจัดแฟชั่น นักออกแบบเครื่องแต่งกายสตรี นักออกแบบเครื่องประดับ นักแสดงทั่วไป นักออกแบบเว็บไซต์

CODE : AIE นักตกแต่งภายในอาคาร (มัณฑนากร) นักตกแต่งทั่วไป

CODE : AIR สถาปนิก ช่างภาพ ผู้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการถ่ายภาพอื่น ๆ นักเขียนป้าย นักตกแต่งภาพถ่าย ผู้จัดการฝ่ายโฆษณา

อาชีพประเภท Social

CODE : SEC ผู้อำนวยการทางด้านสังคมสงเคราะห์ ผู้แทนในสหภาพแรงงานฝ่ายธุรกิจ กรรมการหอการค้า ผู้จัดการหอพัก พนักงานสัมพันธ์ฝ่ายบุคคล ผู้จัดการเกี่ยวกับพิธีศพ ผู้จัดการโรงแรม นักวิเคราะห์งาน ผู้จัดการผลประโยชน์ ผู้ดูแลสวัสดิการคนงาน ผู้ควบคุมแนะนำด้านอาหาร ผู้ผสมเหล้าตามบาร์ พนักงานต้อนรับ (โรงแรม ร้านอาหาร) ผู้อำนวยการแคมป์ ผู้จัดการร้านอาหารจานด่วน

CODE : SEI ผู้บริหารโรงพยาบาล ผู้บริหารสถานศึกษา นักประวัติศาสตร์ ผู้สอนประวัติศาสตร์ ผู้จัดการด้านการศึกษาและการฝึกอบรม ผู้บรรยายการฝึกอบรม ผู้อำนวยการสถานบริการบ้านพัก

CODE : SEA ผู้อำนวยการสถานพักผ่อน ผู้แนะนำการจ้างงานในสำนักงานจัดหางาน นักแนะนำอาชีพของบริษัท พนักงานกระทรวงต่างประเทศ

CODE : SCE ผู้อำนวยการสถานพักผ่อน ตัวแทนด้านธุรกิจ ผู้ดูแลบ้าน พนักงานบริการสาธารณสุขชุมชน ผู้จัดการโรงพยาบาล ผู้ให้บริการทางด้านอาหาร (โรงแรม ปิ่นโต) ผู้จัดการร้านอาหาร เครื่องดื่ม ผู้ดูแลร้านอาหาร ผู้แทนจำหน่ายตัว

CODE : SRI พนักงานส่งเสริม พัฒนาการ เจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคล

CODE : SRE ผู้ฝึกสอนกีฬา ครูสอนพลานามัย ผู้ดูแลเกี่ยวกับการก่อสร้างอาคารบ้านเรือน ครูสตรีรับจ้างสอนพิเศษเด็ก ๆ ตามบ้าน ผู้สอนขับรถยนต์ ผู้ทำหน้าที่พ่อบ้านแม่บ้าน นักอาชีพบำบัด นักสืบ นักกีฬาอาชีพ เจ้าพนักงานตำรวจ ผู้ปกครองซึ่งทำหน้าที่ประหนึ่งบิดามารดาตามสถานสงเคราะห์เด็ก

CODE : SRC ช่างตัดผม พนักงานโรงพยาบาล

CODE : SIA นักจิตวิทยาคลินิก นักจิตวิทยาแนะแนว อาจารย์มหาวิทยาลัย นักรัฐศาสตร์ นักสังคมสงเคราะห์ นักสังคมวิทยา ครูการศึกษาผู้ใหญ่ ผู้ปฏิบัติงานกิจกรรมกลุ่ม พยาบาล นักจิตเวชบำบัดฟื้นฟู ครูแนะแนว นักสังคมสงเคราะห์ หมอคุณ นักแนะแนวด้านฟื้นฟูบำบัด

CODE : SIE ผู้บริหารโรงเรียน ครูลาภักย์ หัวหน้านักโภชนาการ หัวหน้าฝ่ายบุคคล ผู้บริหาร

CODE : SIC ผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้ตรวจสอบอาหารและยา ผู้ตรวจสอบความปลอดภัยเด็ก ครูสอนสังคมศึกษา นักการเมือง

CODE : SIR แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางโรคเท้า นักกายภาพบำบัด นักบำบัดยาเสพติด (ยาสูบ ยาเสพติด) นักจิตบำบัด ช่างเทคนิคทางศัลยกรรม

CODE : SAE นักแนะแนว ครูสอนระดับประถมศึกษา ครูสอนภาษาต่างประเทศ ครูสอนระดับมัธยมศึกษา ครูคหกรรม นักคหกรรมศาสตร์ แม่บ้าน ครูสอนเด็กเล็กก่อนวัยเรียน ครูทั่วไป นักแนะแนวอาชีพบำบัดฟื้นฟู ผู้ช่วยครู ผู้ช่วยงานบริการสังคม ครูสอนศิลปะการพูด

CODE : SAC ช่างเสริมสวยด้วยเครื่องสำอาง ผู้อบยาเสพติด ผู้ออกแบบทรงผม ผู้ช่วยนักกายภาพบำบัด ช่างแต่งเล็บ

CODE : SAI พระสงฆ์ นักเทศน์ บรรณารักษ์ ครูสอนการศึกษาพิเศษ นักจิตเวชผู้แก้ไขการพูด(ออกเสียง) ผู้ช่วยทันตแพทย์ พยาบาลที่มีใบอนุญาตประกอบโรคศิลป์ บรรณารักษ์เอกสารทางการแพทย์ ทันตอนามัย

อาชีพประเภท Enterprising

CODE : ECI ประธานกรรมการธนาคาร นายธนาคาร

CODE : ECS นักวิเคราะห์สินเชื่อ ผู้เขียนกรรมกรรมประกันภัย ผู้ซื้ออัญมณี ผู้ประเมินราคาที่ดิน โรงเรียน ตัวแทนผู้ซื้อ ผู้จัดการบริการนายหน้า ผู้จำหน่ายดอกไม้ ผู้ขายเครื่องเรือน ผู้จัดการฝ่ายบริการลูกค้า ตัวแทนขายที่ดินโรงเรียน ตัวแทนขายเครื่องจักรกลไโรนา ผู้ควบคุมการจำหน่ายบัตร ผู้รวบรวมใบเสร็จรับเงิน ผู้ขายสินค้าทางศิลปะ

CODE : ERI ผู้ทำสัญญา ผู้จัดการฟาร์ม วิศวกรอุตสาหกรรม

CODE : ERS ผู้ตรวจควบคุมคลังสินค้า

CODE : ERC นายไปรษณีย์โทรเลข

CODE : EIS วิศวกรฝ่ายขาย

CODE : EAR ผู้ประกาศวิทยุและโทรทัศน์ ผู้จัดการรายการเพลง

CODE : ESC ผู้ช่วยฝ่ายบริหาร ผู้จัดการสาขา ผู้จัดการฝ่ายธุรกิจ ผู้จัดการสำนักงานใหญ่ ผู้อำนวยการฝ่ายแรงงานด้านอุตสาหกรรม ผู้อำนวยการฝ่ายจัดบุคลากร ข้าราชการ ผู้พิจารณาตัดสินคดีแรงงาน ผู้จัดการ/ผู้บริหารทั่วไป ผู้จัดการตัวแทนหาประกัน ผู้จัดการภัตตาคาร/บาร์ ผู้จัดการสำนักงาน ผู้จัดการฝ่ายดำเนินงาน ผู้จัดการฝ่ายบุคลากร ผู้สัมภาษณ์ฝ่ายนายจ้าง ผู้จัดการฝ่ายผลิต ผู้บริหารฝ่ายเงินเดือน/ค่าจ้างแรงงาน ผู้จัดการฝ่ายขาย เจ้าหน้าที่จราจร ผู้จัดการบ้านเช่า ผู้ตรวจสอบการประกันภัย ผู้นำเสนอสินค้าตัวอย่าง ผู้ส่งหนังสือ เสมียนโรงแรม พนักงานขายของ ตัวแทนจำหน่ายสินค้า คนเร่ขายของ ผู้ช่วยฝ่ายบุคคล ผู้จัดการธุรกิจ ตัวแทนลูกจ้าง ผู้จัดการพาร์ทเมนต์

CODE : ESR พนักงานขายรถ ตัวแทนขายเครื่องกีฬา คนขับรถขายของ

CODE : ESI ผู้บริหารงานด้านสวัสดิการสังคม นักวิเคราะห์ระบบงานธุรกิจ ผู้จำหน่ายส่ง ตัวแทนบริษัท ผู้จัดการร้านขายของชำ พ่อค้าร้านชำ ตัวแทนขายประกันชีวิต ผู้จัดการสถานีบริการรถยนต์

(ผู้รถยนต์) ผู้แทนฝ่ายโรงงานผู้ผลิต พ่อค้าขายปลีก ผู้จัดการรายจำหน่ายรองเท้า

CODE : ESA ทนายความ ผู้พิพากษา อัยการ นักการเมือง นายหน้าขายหุ้น ผู้ประสานงานด้านแฟชั่น ผู้จำหน่ายอุปกรณ์ถ่ายภาพและอะไหล่ มัคคุเทศก์ ผู้นำเที่ยว พนักงานการบิน ผู้จำหน่ายเครื่องดนตรีและอุปกรณ์เครื่องเสียง ตัวแทนขายประกัน

อาชีพประเภท Conventional

CODE : CRI คนเฝ้ายาม ผู้คุมเครื่องจักรพิมพ์เครื่องหมายการค้าบนแผ่นโลหะ

พนักงานเก็บเงิน ผู้คุมเครื่องเจาะแผ่นการ์ดเพื่อรวบรวมข้อมูล ผู้คุมเครื่องรวบรวมผล

อัตโนมัติ พนักงานคุมเครื่องถ่ายภาพเอกสาร

CODE : CRS พนักงานจัดเก็บเอกสารตามประเภท

CODE : CRE ช่างประกอบเครื่องมือ พนักงานคุมเครื่องจักรเย็บผ้า

CODE : CIS สมุหบัญชี นักวิเคราะห์เวลาในการปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งของ
ผู้ปฏิบัติงาน เสมียนธนาคาร ผู้ประเมินราคา พนักงานคุมเครื่องทำบัญชี พนักงานสินค้า
ต่างประเทศ พนักงานดำเนินการเรื่องเช็ก พนักงานบัญชี พนักงานควบคุมเครื่องพิมพ์
ความเร็วสูง พนักงานคุมเครื่องคิดคำนวณ พนักงานทำบัญชีแยกประเภท พนักงานคุม
เครื่องพิมพ์

CODE : CIE เจ้าหน้าที่สำนักงาน พนักงานจ่ายเงินเดือน พนักงานพิสูจน์อักษร

CODE : CIR พนักงานคุมเครื่องบวกเลข พนักงานคุมเครื่องโทรเลข พนักงานคุม
เครื่องจักรในสถานที่ทำงาน

CODE : CSE ครูสอนธุรกิจพาณิชย์ เสมียนส่วนบุคคล ผู้ส่งจดหมายโต้ตอบติดต่อ
ค้าขาย เสมียนพนักงานสำนักงานท่องเที่ยว พนักงานต้อนรับ พนักงานพิมพ์ดีด พนักงาน
ประจำสายโทรศัพท์ ผู้จ่ายเงินธนาคาร

CODE : CSR ตัวแทนจำหน่ายตัวลวงหน้า ผู้ตรวจสอบการจราจร พนักงานสื่อสาร
ประจำสำนักงาน

CODE : CSI พนักงานบัญชี พนักงานเก็บเงิน

CODE : CSA ผู้ช่วยบรรณารักษ์ เลขานุการทางการแพทย์ พนักงานบริการสั่งซื้อของ
เลขานุการทั่วไป เลขานุการฝ่ายการติดต่อ ผู้ตรวจแนะนำงานฝ่ายสารบรรณ เสมียน
ธุรการศาสนา (ไวทยาวัจกร)

CODE : CER พนักงานจัดการเกี่ยวกับข้อมูล พนักงานส่งจดหมาย

CODE : CEI นักวิเคราะห์เรื่องการเงิน เลขานุการส่วนบุคคล

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....

แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยนักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้ตอบแบบวัดนี้กรุณาตอบตามความเป็นจริง ทั้งนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้เป็นความลับและจะไม่เกิดผลเสียต่อท่านแต่ประการใด โดยจะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเสนอผลการประเมินการตั้งเป้าหมายของนักเรียนในภาพรวมเท่านั้น

ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกัน ความรู้สึก ความคิดเห็นและการกระทำที่แท้จริงของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

เป็นจริงมากที่สุด (5)	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด
เป็นจริงมาก (4)	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงมาก
เป็นจริงปานกลาง (3)	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงปานกลาง
เป็นจริงน้อย (2)	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อย
เป็นจริงน้อยที่สุด (1)	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความเป็นจริงน้อยที่สุด

แบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เป็นจริงมากที่สุด (5)	เป็นจริงมาก (4)	เป็นจริงปานกลาง (3)	เป็นจริงน้อย (2)	เป็นจริงน้อยที่สุด (1)
1	ข้าพเจ้ามีความรู้ ความสามารถเพียงพอที่ทำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้					
2	ข้าพเจ้าระบุได้ว่าข้าพเจ้ามีทักษะด้านใดบ้าง					
3	ข้าพเจ้ารู้ว่าควรพัฒนาทักษะด้านใดเพิ่มเติมเพื่อมุ่งไปสู่อาชีพที่ตั้งเป้าหมายไว้					
4	ข้าพเจ้ารู้ว่าข้าพเจ้ามีความถนัดในด้านใดที่จะส่งผลให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพตามที่ตั้งไว้					
5	ข้าพเจ้ารู้ว่าตนเองสนใจเรื่องใดบ้าง และในเรื่องที่สนใจนั้นสามารถทำให้ข้าพเจ้าบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของข้าพเจ้า					
6	ข้าพเจ้ารู้ว่าจุดเด่นที่ข้าพเจ้ามีจะช่วยให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ข้าพเจ้าตั้งไว้ได้					
7	ข้าพเจ้ารู้ว่าจุดเด่นของข้าพเจ้าสอดคล้องกับเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ข้าพเจ้าตั้งไว้					
8	ข้าพเจ้าตั้งเป้าหมายที่เจาะจงไปว่าข้าพเจ้าต้องการประสบความสำเร็จในอาชีพใด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เป็นจริงมากที่สุด (5)	เป็นจริงมาก (4)	เป็นจริงปานกลาง (3)	เป็นจริงน้อย (2)	เป็นจริงน้อยที่สุด (1)
9	ข้าพเจ้าสามารถกำหนดเป้าหมายการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ชัดเจนแล้ว					
10	ข้าพเจ้าจัดทำรายละเอียดอาชีพต่างๆที่สนใจเพื่อนำมาพิจารณาว่าข้าพเจ้าต้องการประกอบอาชีพใดในอนาคต					
11	ข้าพเจ้าตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ข้าพเจ้าชอบถึงแม้ว่าจะยากเพราะข้าพเจ้ารู้สึกว่าจะท้าทายความสามารถ					
12	ข้าพเจ้าสามารถตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพไว้ค่อนข้างสูงเพื่อที่จะใช้ความพยายามและความสามารถอย่างเต็มที่					
13	จากการที่ข้าพเจ้าได้ประเมินตนเองข้าพเจ้ามีความเชื่อมั่นว่าความสามารถของข้าพเจ้าอยู่ในระดับที่จะทำให้เป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ตั้งไว้ประสบความสำเร็จ					
14	การวางแผนทำให้ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นต่อการบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ได้วางไว้					
15	เมื่อข้าพเจ้ามีเป้าหมายที่จะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งฉันมีกำหนดเวลาที่แน่นอนที่จะทำสิ่งนั้นให้สำเร็จ					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เป็นจริงมากที่สุด (5)	เป็นจริงมาก (4)	เป็นจริงปานกลาง (3)	เป็นจริงน้อย (2)	เป็นจริงน้อยที่สุด (1)
16	ข้าพเจ้ามีการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาวที่ชัดเจนเพื่อไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ตั้งไว้					
17	เมื่อข้าพเจ้าจบม.6 ข้าพเจ้าวางแผนไว้แล้วว่าข้าพเจ้าจะเข้ามหาวิทยาลัยใดสาขาใด เพื่อไปสู่เป้าหมายทางอาชีพที่ข้าพเจ้าตั้งไว้					
18	เมื่อข้าพเจ้าตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพแล้วข้าพเจ้าจะพยายามลงมือทำงานประสบผลสำเร็จ					
19	ข้าพเจ้ามีวินัยในการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ซึ่งจะส่งผลให้ข้าพเจ้าประสบความสำเร็จดังเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของข้าพเจ้า					
20	ข้าพเจ้าคิดว่าข้าพเจ้ามีวินัยและมีความพยายามเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จทางการศึกษาและอาชีพได้ตามเป้าหมายที่ข้าพเจ้าวางไว้					
21	ข้าพเจ้าเชื่อว่าการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้จะทำให้ข้าพเจ้าฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับการศึกษาและอาชีพที่ข้าพเจ้าต้องการ					
22	ข้าพเจ้าคิดว่าการแก้ไขปัญหาและการฝ่าฟันอุปสรรคในระหว่างดำเนินการไปถึงเป้าหมายทำให้ข้าพเจ้ามีความแข็งแกร่งขึ้น					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เป็นจริง มากที่สุด (5)	เป็นจริง มาก (4)	เป็นจริง ปานกลาง (3)	เป็นจริง น้อย (2)	เป็นจริง น้อยที่สุด (1)
23	ข้าพเจ้าคิดว่าการเผชิญปัญหาและอุปสรรคเป็นสิ่งปกติธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ในชีวิต					
24	ข้าพเจ้าตรวจสอบตนเองอยู่เสมอว่าข้าพเจ้าได้ปฏิบัติตามแผนที่ตั้งไว้หรือไม่					
25	ข้าพเจ้าชอบที่จะประเมินตนเองในหลายๆด้านเพื่อช่วยให้ข้าพเจ้าทราบว่าฉันเหมาะกับอาชีพที่ฉันได้ตั้งเป้าหมายไว้หรือไม่					
26	ข้าพเจ้ารับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและนำมาปรับปรุงเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของข้าพเจ้า					
27	การได้รับข้อมูลป้อนกลับทำให้ฉันได้สำรวจตนเองในด้านต่างๆเกี่ยวกับการกระทำเพื่อไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของตนเอง					
28	การได้รับข้อมูลป้อนกลับทำให้ข้าพเจ้ามีทางเลือกที่หลากหลายในการพัฒนาตนเองเพื่อไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ได้วางไว้					
29	การได้รับข้อมูลป้อนกลับทำให้ข้าพเจ้ามีความละเอียดรอบครอบในการดำเนินการไปสู่เป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่ได้วางไว้					

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เป็นจริง มากที่สุด (5)	เป็นจริง มาก (4)	เป็นจริง ปานกลาง (3)	เป็นจริง น้อย (2)	เป็นจริง น้อยที่สุด (1)
30	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจมากขึ้นในการที่จะทำตามเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพที่วางไว้หลังจากที่ได้รับข้อมูลย้อนกลับ					

แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมาย
ทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยเกี่ยวกับการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ผู้วิจัยขอความร่วมมือผู้ตอบแบบวัดนี้กรุณาตอบตามความเป็นจริง ทั้งนี้ผู้วิจัยขอรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเหล่านี้ไว้เป็นความลับและจะไม่เกิดผลเสียต่อท่านแต่ประการใด โดยจะนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเสนอผล การประเมินการตั้งเป้าหมายของนักเรียนในภาพรวมเท่านั้น

ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกัน ความรู้สึก
ความคิดเห็นที่แท้จริงของท่านมากที่สุด โดยมีเกณฑ์ดังนี้

5	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจมาก
3	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

คำชี้แจง : ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างทางขวามือที่ตรงกับความคิด ความรู้สึกและ
ประสบการณ์ที่นักเรียนได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ
เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ

ข้อ	ข้อความ	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้าเข้าใจวัตถุประสงค์ของการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ					
2	ข้าพเจ้าชอบกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดในการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ					
3	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพข้าพเจ้ารู้จักตนเอง					
4	ภายหลังจากที่ข้าพเจ้าได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพข้าพเจ้าได้รู้จักตนเอง					
5	ข้าพเจ้าคิดว่าเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของข้าพเจ้ามีความเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจและจุดเด่นของข้าพเจ้า					
6	ประสบการณ์ที่ข้าพเจ้าได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวช่วยให้ข้าพเจ้าได้พัฒนาการตั้งเป้าหมายได้อย่างถูกต้อง					
7	ข้าพเจ้ามีความพึงพอใจที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพ					
8	ครูสามารถจูงใจนักเรียนให้พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกได้เป็นอย่างดี					
9	ครูสามารถจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับเวลา					
10	ข้าพเจ้าคิดว่าฉันสามารถนำเนื้อหาที่ครูจัดให้ไปประยุกต์ใช้ได้					

ภาคผนวก ก

แบบประเมินเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตาม
ทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 4
2. แบบตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์ของแบบวัดการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและ
การเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
3. แบบตรวจสอบความตรงเชิงประจักษ์ของแบบสอบถามความพึงพอใจของกิจกรรม
การตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

**แบบประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตาม
ทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**

คำชี้แจง

โปรดเขียนผลการพิจารณาความสอดคล้องของท่านที่มีต่อแบบประเมินความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยพิจารณาแผนการสอนกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 นี้มีความเหมาะสมสอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความเหมาะสมของคะแนน

5	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมมาก
3	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	แผนการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม	เฉลี่ย	ระดับความเหมาะสม
	1	2	3			
1. จุดประสงค์						
1.1 สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
1.2 ข้อความมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
2. เนื้อหา						
2.1 มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
2.2 มีความชัดเจนและน่าสนใจ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
2.3 มีความยากง่ายพอเหมาะ	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
2.4 มีความเหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
3. กระบวนการเรียนรู้						
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหา	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
3.2 เหมาะสมกับเนื้อหาและวัยของนักเรียน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
3.3 ช่วยพัฒนาผลการเรียนรู้ให้สูงขึ้น	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
4. รูปแบบ					0.00	
4.1 น่าสนใจ และชัดเจน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
4.2 การส่งเสริมความคิด เข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
5. การใช้ภาษา						
5.1 มีความถูกต้องชัดเจน	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
5.2 สื่อความหมาย อ่านเข้าใจง่าย	5	5	5	15	5.00	มากที่สุด
6. การวัดผลประเมิน						
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
6.2 สอดคล้องกับเนื้อหา	5	4	5	14	4.67	มากที่สุด
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	5	4	3	12	4.00	มาก
6.4 สอดคล้องกับวัยของนักเรียน	5	4	4	13	4.33	มาก
รวม	85	81	82	248	82.67	-
\bar{X}	5	4.76	4.82	14.59	4.86	มากที่สุด

ภาคผนวก ง

ผลการหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพ
เพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
(กลุ่มตัวอย่าง)
2. ผลการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะ
แนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ภาคสนาม)
3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพก่อน
และหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทาง
การศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คนที่	แผนการจัดกิจกรรม						รวม (120)
	1 (20)	2 (20)	3 (20)	4 (20)	5 (20)	6 (20)	
1	16	16	16	16	16	17	97
2	18	20	18	19	18	16	109
3	18	18	17	18	16	16	103
4	20	16	17	16	16	16	101
5	18	16	17	16	17	17	101
6	17	17	17	16	17	17	101
7	18	16	17	16	18	18	103
8	18	16	17	16	17	18	102
9	17	16	17	16	18	16	100
10	16	16	16	16	18	18	100
11	18	17	18	20	16	18	107
12	17	18	18	18	18	20	109
13	16	16	16	16	18	17	99
14	17	18	17	19	16	17	104
15	18	16	18	17	18	17	104
16	17	16	16	16	18	16	99
17	18	16	16	17	16	20	103
18	17	16	16	16	16	16	97
19	17	18	16	19	17	16	103
20	17	17	16	16	17	16	99
21	17	17	18	16	17	17	102
22	17	18	18	16	17	16	102

คนที่	แผนการจัดกิจกรรม						รวม (120)
	1 (20)	2 (20)	3 (20)	4 (20)	5 (20)	6 (20)	
21	17	17	18	16	17	17	102
22	17	18	18	16	17	16	102
23	17	17	17	16	16	16	99
24	18	18	18	19	18	17	108
25	17	17	18	16	17	17	102
26	17	16	16	18	19	17	103
27	17	16	20	18	18	17	106
28	17	16	16	16	16	17	98
29	17	16	17	18	19	17	104
30	17	16	17	17	17	16	100
31	18	16	19	16	19	17	105
32	17	16	17	16	17	16	99
33	18	16	18	18	18	20	108
34	17	17	17	17	17	20	105
35	17	18	18	18	17	19	107
36	17	17	17	19	18	17	105
37	17	16	18	17	19	17	104
38	17	19	20	20	19	17	112
39	18	20	18	18	17	17	108
40	15	17	17	18	17	18	102
\bar{X}	17.25	16.85	17.25	17.15	17.33	17.18	103.00
S.D.	0.81	1.12	1.03	1.29	0.97	1.20	3.60
ร้อยละ	86.25	84.25	86.25	85.75	86.63	85.88	85.83

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 85.83

ผลการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพก่อนและหลังการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎี
การเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ภาคสนาม

เลขที่	คะแนน		เลขที่	คะแนน	
	ก่อน	หลัง		ก่อน	หลัง
1	91	129	21	92	128
2	94	129	22	94	132
3	90	123	23	88	129
4	91	130	24	87	132
5	91	129	25	96	123
6	95	130	26	95	129
7	85	128	27	90	120
8	88	128	28	91	129
9	93	126	29	94	132
10	99	120	30	90	123
11	84	130	31	92	132
12	90	130	32	91	132
13	93	126	33	95	129
14	99	126	34	85	132
15	84	125	35	88	123
16	90	120	36	93	129
17	94	129	37	99	120
18	90	127	38	84	129
19	92	123	39	90	127
20	94	129	40	93	123

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ก่อน	40	150	91.35	3.90	60.90
หลัง (E ₂)	40	150	127.25	3.68	84.83

ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E₂) เท่ากับ 84.83

ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ มีค่า เท่ากับ 85.83 / 84.83

ผลการเปรียบเทียบคะแนนการตั้งค่าเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพก่อนและหลังการจัด
กิจกรรมแนะแนวตามทฤษฎีการเลือกอาชีพเพื่อการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาและการเลือกอาชีพ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	ร้อยละ
ก่อน	40	150	91.35	3.90	60.90
หลัง	40	150	129.13	5.80	86.08

Reliability Statistics

Cronbach's	
Alpha	N of Items
.801	30

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาวธิตยา นัครบุรี
วัน เดือน ปี เกิด	วันที่ 25 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2533
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 152 หมู่ 5 ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ 31140
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา บุรีรัมย์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2545 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประโคนชัยวิทยา ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2548 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2551 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม ตำบลประโคนชัย อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2555 ศิลปศาสตรบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและ องค์การ) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต พ.ศ. 2557 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ สุรินทร์ พ.ศ. 2564 ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและ การจัดการเรียนรู้ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์